

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

ΛΑΡΙΣΑ 2023

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ –
ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ MBA

Διπλωματική Εργασία

**«ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ ΓΙΑ
ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΔΕΚΑΕΤΙΑ. ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΚΑΙ
ΑΠΕΙΛΕΣ»**

ΚΛΕΙΣΙΑΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Επιβλέπων Καθηγητής

Αν. Καθηγητής ΠΘ, Διευθυντής MBA

Διοίκησης Επιχειρήσεων, κος

Λαζαρίδης Θεμιστοκλής

Λάρισα 2023

Στην οικογένειά μου

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ (Acknowledgements)

Θεωρώ απαραίτητο να εκφράσω τις ευχαριστίες μου στον επόπτη επιστήμονα καθηγητή μου, ο οποίος ανέλαβε να φέρει εις πέρας την εκπόνηση ετού της πτυχιακής εργασίας, η οποία δεν φλυαρεί, αλλά τοποθετείτε στοχοποιημένα σε ένα θέμα το οποίο απασχολεί τον σύγχρονο τουλάχιστον θεωρούμενο κόσμο.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα διπλωματική εργασία εκπονήθηκε στο πλαίσιο του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων (MBA) του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, υπό την επίβλεψη του Αναπληρωτή Καθηγητή κ. Λαζαρίδη Θεμιστοκλή, Διευθυντή MBA Διοίκησης Επιχειρήσεων.

Σε ένα πρώτο επίπεδο, η παρούσα διπλωματική εργασία εστιάζει στη μελέτη της επίδρασης ποικίλων παραγόντων που (θα) επιδρούν στην ανάπτυξη της Περιφέρειας Θεσσαλίας. Με βάση τη βιβλιογραφία, μελετάται, η έννοια της Περιφέρειας Θεσσαλίας, καθώς επίσης και χαρακτηριστικά τα οποία σχετίζονται με την μορφολογία, το φυσικό περιβάλλον, την δημογραφία, την χωροταξία, τον αγροτικό τομέα, τη βιομηχανία και τον τουρισμό.

Επιπλέον, αξίζει να σημειωθεί ότι ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στην ανάλυση SWOT Περιφέρειας Θεσσαλίας αναφέροντας τα πλεονεκτήματα, τα μειονεκτήματα, τις ευκαιρίες και τις απειλές.

Κύριος στόχος της συγκεκριμένης διπλωματικής εργασίας αποτέλεσε η διερεύνηση και ο καθορισμός των παραγόντων που (θα) συμβάλλουν στην ανάπτυξη της ίδιας της Περιφέρειας μελετώντας ποικίλους στρατηγικούς άξονες, οι οποίοι επηρεάζουν την αναπτυξιακή εξέλιξη αυτής, όπως είναι η Έξυπνη Ανάπτυξη, η Πράσινη Ανάπτυξη, η Κοινωνική Ανάπτυξη, η Ανάπτυξη Υποδομών, όπως επίσης και η Ανάπτυξη Εξωστρέφειας.

Σε ένα ύστερο επίπεδο, σχετικά με την έρευνα πεδίου, διαμορφώθηκε ερωτηματολόγιο, το οποίο, διανεμήθηκε ηλεκτρονικά. Ελήφθησαν 37 απαντήσεις. Για την ερμηνεία των αποτελεσμάτων χρησιμοποιήθηκε το στατιστικό χαρακτηριστικό του Microsoft Office Excel.

Μέσω αυτού, εξήχθησαν τα ερευνητικά δεδομένα που προέκυψαν από τα κατάλληλα εργαλεία στατιστικής επεξεργασίας, τα οποία παρουσιάστηκαν με περιγραφική στατιστική ανάλυση. Στο συγκεκριμένο κομμάτι – έρευνα πεδίου κατασκευάζεται ένα μοντέλο πρότυπων δεδομένων, βασισμένο στο θεωρητικό πλαίσιο και την εφαρμογή των αποτελεσμάτων του ερωτηματολογίου, και κατ' ακολουθία αναπτύσσεται η αξιολόγηση του.

Σε ένα ακόμη επίπεδο, αναπτύχθηκαν μεθοδικά τα ερευνητικά αποτελέσματα, διαπιστώνοντας τα προκύπτοντα συμπεράσματα και δομώντας τους σχετικούς προβληματισμούς της παρούσας έρευνας.

Εν κατακλείδι, τα ερευνητικά αποτελέσματα, ωρίμασαν την έννοια των σχετιζόμενων παραγόντων της ανάπτυξης της Περιφέρειας Θεσσαλίας, οι οποίοι σχετίζονται με τομείς του πρωτογενούς, δευτερογενούς και τριτογενούς τομέα στην Ελλάδα και όχι μόνο, προκύπτοντας έτσι ότι επιτακτική σκοπιμότητα αποτελεί η βελτίωση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας των γενικευμένων αλλά και εξειδικευμένων δραστηριοτήτων της Περιφέρειας Μελέτης, αλλά και την αναβαθμιστική κατάρτιση των δεξιοτήτων παντός χαρακτήρα του ανθρώπινου δυναμικού αυτής.

Λέξεις - Κλειδιά: Περιφερειακή Ανάπτυξη, Περιφέρεια Θεσσαλίας

ABSTRACT

This dissertation was prepared in the framework of the Postgraduate Program of the Department of Business Administration (MBA) of the University of Thessaly, under the supervision of Associate Professor Mr. Lazaridis Themistoklis, MBA Director of Business Administration.

At a first level, this thesis focuses on the study of the effect of various factors that (will) affect the development of the Region of Thessaly. Based on the literature, the concept of the Region of Thessaly is studied, as well as characteristics related to the morphology, the natural environment, demography, spatial planning, the agricultural sector, industry and tourism.

In addition, it is worth noting that special emphasis was placed on the SWOT analysis of the Thessaly Region, citing the advantages, disadvantages, opportunities and threats.

The main objective of this diplomatic work was to investigate and determine the factors that (will) contribute to the development of the Region itself by studying various strategic axes, which influence its development, such as Smart Development, Green Development, Social Development, Infrastructure Development, as well as Outsourcing Development.

At a later level, regarding the field research, a questionnaire was formulated, which was distributed electronically. 37 responses were received. The statistical feature of Microsoft Office Excel was used to interpret the results.

Through this, the research data obtained from the appropriate statistical processing tools were extracted and presented with descriptive statistical analysis. In the specific part - field research, a standard data model is constructed, based on the theoretical framework and the application of the results of the questionnaire, and subsequently its evaluation is developed.

On another level, the research results were methodically developed, ascertaining the resulting conclusions and structuring the relevant concerns of the present research.

In conclusion, the research results matured the concept of the related factors of the development of the Region of Thessaly, which are related to sectors of the primary, secondary and tertiary sections in Greece and beyond, resulting in the imperative purpose of improving efficiency and effectiveness of the generalized but also specialized activities of the Study Region, but also the upgrading of the skills of all kinds of its human resources.

Keywords: Regional Development, Region of Thessaly

Κατάλογος Περιεχομένων

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	5
ABSTRACT.....	7
Κατάλογος Περιεχομένων	8
Κατάλογος Γραφημάτων.....	10
Κατάλογος Σχημάτων.....	11
Κατάλογος Πινάκων.....	12
Υπεύθυνη Δήλωση.....	13
Κεφάλαιο 1: Εισαγωγή.....	14
Κεφάλαιο 2: Μεθοδολογία Έρευνας	16
2.1 Θέμα Έρευνας.....	16
2.2 Ανασκόπηση Βιβλιογραφίας.....	16
2.3 Προσδιορισμός Προβληματισμού Έρευνας	17
2.4 Ερευνητική Μέθοδος Εφαρμογής	17
2.5 Ερωτηματολογική Προσεγγιστική Σχεδίαση.....	18
Κεφάλαιο 3: Ανασκόπηση Βιβλιογραφίας	19
3.1 Γενικές Πληροφορίες	19
3.1.1 Ορισμός	19
3.1.2 Γεωφυσική/Μορφολογία.....	20
3.1.3 Φυσικό Περιβάλλον.....	23
3.1.4 Δημογραφία	24
3.1.5 Χωροταξία – Οικιστικό Δίκτυο	25
3.1.6 Αγροτικός Τομέας	26
3.1.7 Βιομηχανία	29
3.1.8 Τουρισμός.....	30
3.2 SWOT Ανάλυση Χαρακτηριστικών	30
3.2.1 Πλεονεκτήματα	30
3.2.2 Μειονεκτήματα	31
3.2.3 Ευκαιρίες.....	31
3.2.4 Απειλές	31
3.3 Μελλοντική ανάπτυξη Περιφέρειας Θεσσαλίας	31
3.3.1 Στρατηγικός στόχος ανάπτυξης της Περιφέρειας Θεσσαλίας.....	31
3.3.2 Στρατηγικοί άξονες ανάπτυξης.....	33
3.3.3 Υποστήριξη	58

Κεφάλαιο 4: Ανάλυση Δεδομένων.....	60
4.1 Ανάλυση Εισαγωγικών Εννοιών.....	60
4.2 Στατιστική Περιγραφή	60
Κεφάλαιο 5: Συμπεράσματα	77
Βιβλιογραφία	81
Παράρτημα Ι: Φόρμα Ερωτηματολογίου	83

Κατάλογος Γραφημάτων

Γράφημα 1: Συχνότητα (N) απαντήσεων στην ερώτηση 1.1. Φύλλο. Πηγή: Ιδία Επεξεργασία.....	60
Γράφημα 2: Συχνότητα (N) απαντήσεων στην ερώτηση 1.2. Ηλικία. Πηγή: Ιδία Επεξεργασία	61
Γράφημα 3: Συχνότητα (N) απαντήσεων στην ερώτηση 1.3. Μορφωτικό Επίπεδο. Πηγή: Ιδία Επεξεργασία.....	61
Γράφημα 4: Συχνότητα (N) απαντήσεων στην ερώτηση 1.4. Επαγγελματική Εμπειρία. Πηγή: Ιδία Επεξεργασία.....	62
Γράφημα 5: Συχνότητα (N) απαντήσεων στην ερώτηση 1.5. Διάστημα Ύπαρξης Επιχείρησης. Πηγή: Ιδία Επεξεργασία.....	62
Γράφημα 6: Συχνότητα (N) απαντήσεων στην ερώτηση 1.6. Τομέας Δραστηριοποίησης. Πηγή: Ιδία Επεξεργασία.....	63
Γράφημα 7: Συχνότητα (N) απαντήσεων στην ερώτηση 1.7. Επαγγελματικός Ρόλος - Ιδιότητα. Πηγή: Ιδία Επεξεργασία.....	64
Γράφημα 8: Συχνότητα (N) απαντήσεων στην ερώτηση 2.1. Πηγή: Ιδία Επεξεργασία.....	69
Γράφημα 9: Συχνότητα (N) απαντήσεων στην ερώτηση 2.2. Πηγή: Ιδία Επεξεργασία.....	69
Γράφημα 10: Συχνότητα (N) απαντήσεων στην ερώτηση 2.3. Πηγή: Ιδία Επεξεργασία.....	70
Γράφημα 11: Συχνότητα (N) απαντήσεων στην ερώτηση 2.4. Πηγή: Ιδία Επεξεργασία.....	70
Γράφημα 12: Συχνότητα (N) απαντήσεων στην ερώτηση 2.5. Πηγή: Ιδία Επεξεργασία.....	71
Γράφημα 13: Συχνότητα (N) απαντήσεων στην ερώτηση 2.5. Πηγή: Ιδία Επεξεργασία.....	71
Γράφημα 14: Συχνότητα (N) απαντήσεων στην ερώτηση 2.5. Πηγή: Ιδία Επεξεργασία.....	72
Γράφημα 14: Συχνότητα (N) απαντήσεων στην ερώτηση 2.5. Πηγή: Ιδία Επεξεργασία.....	72
Γράφημα 15: Συχνότητα (N) απαντήσεων στις ερωτήσεις 2.6.-2.7. Πηγή: Ιδία Επεξεργασία.....	73
Γράφημα 16: Συχνότητα (N) απαντήσεων στις ερωτήσεις 2.8. Πηγή: Ιδία Επεξεργασία.....	74
Γράφημα 17: Συχνότητα (N) απαντήσεων στις ερωτήσεις 2.9-2.10.-2.11. Πηγή: Ιδία Επεξεργασία..	75
Γράφημα 18: Συχνότητα (N) απαντήσεων στις ερωτήσεις 2.12-2.13.-2.14. Πηγή: Ιδία Επεξεργασία	76

Κατάλογος Σχημάτων

Σχήμα 1: Ποσοστό αξίας πωληθέντων βιομηχανικών προϊόντων, κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, στην Περιφέρεια Θεσσαλίας, 2015. Πηγή: Αρχείο Περιφέρειας Θεσσαλίας	27
Σχήμα 2: Διάρθρωση της Ακαθάριστη Προστιθέμενης Αξίας στην Περιφέρεια Θεσσαλίας, 2000 – 2014. Πηγή: Αρχείο Περιφέρειας Θεσσαλίας.....	30
Σχήμα 3: Αναβάθμιση θεσμικής ικανότητας Περιφερειακού Συστήματος Καινοτομίας. Πηγή: Ιδία Επεξεργασία.....	33

Κατάλογος Πινάκων

Πίνακας 1: Ηλικιακή κατανομή πραγματικού πληθυσμού 2011. Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, 2023.....	24
Πίνακας 2: Δημογραφικοί δείκτες 2011. Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, 2023	24
Πίνακας 3:Γενικά & Προσωπικά Στοιχεία. Δημογραφικά Χαρακτ. Πηγή: Ιδία Επεξεργασία.....	64
Πίνακας 4: Πόσο σημαντικές είναι οι παρακάτω ψηφιακές τεχνολογίες. Πηγή: Ιδία Επεξεργασία....	66

Υπεύθυνη Δήλωση

«Δηλώνω υπεύθυνα ότι η συγκεκριμένη μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία για τη λήψη του μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών του ΠΜΣ Πλήρους Φοίτησης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας «Διοίκηση Επιχειρήσεων - MBA» έχει συγγραφεί από εμένα προσωπικά και δεν έχει υποβληθεί ούτε έχει εγκριθεί στο πλαίσιο κάποιου άλλου μεταπτυχιακού ή προπτυχιακού τίτλου σπουδών, στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό.

Η εργασία αυτή έχοντας εκπονηθεί από εμένα, αντιπροσωπεύει τις προσωπικές μου απόψεις επί του θέματος και το κείμενο είναι γραμμένο με τα δικά μου λόγια και δεν αποτελεί προϊόν λογοκλοπής από τρίτες πηγές.

Οι πηγές στις οποίες ανέτρεξα για την εκπόνηση της συγκεκριμένης διπλωματικής αναφέρονται στο σύνολό τους, δίνοντας πλήρεις αναφορές στους συγγραφείς, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο».

Ο Δηλών

Κλεισιάρης Δημήτριος

Κεφάλαιο 1: Εισαγωγή

Η ανάπτυξη της κάθε περιφέρειας, είναι μια προσπάθεια βελτίωσης της ευημερίας και του βιοτικού επιπέδου σε όλες τις πόλεις και αγροτικές περιοχές που με την ανάπτυξή τους μπορούν να συμβάλουν στην ανάπτυξη του κράτους.

Η παρακάτω εργασία με θέμα «Προοπτικές ανάπτυξης της Θεσσαλίας για την επόμενη δεκαετία. Ευκαιρίες και Απειλές» αναπτύσσεται μέσα από πέντε (5) κεφάλαια.

Ο στόχος της παρούσης διπλωματικής εργασίας είναι ο καθορισμός των παραγόντων που θα συμβάλλουν στην δυνητική και όχι μόνο ανάπτυξη της περιφέρειας Θεσσαλίας, στο πλαίσιο των αλλαγών που εκτυλίσσονται καθημερινά, καθώς και στη δημιουργία ενός πλαισίου που περιγράφει τον τρόπο που οι παράγοντες αυτοί συνδέονται μεταξύ τους.

Αναλυτικότερα προς εκπλήρωση της περαιτέρω κειμενικής κατανόησης, αξίζει να αναφερθούν οι περαιτέρω έννοιες των επιμέρους κεφαλαίων που αναπτύχθηκαν.

Στο Κεφάλαιο 1, έγινε μία ανάλυση της εισαγωγής προσπαθώντας να επιτευχθεί μία προλογική ανάπτυξη στο τι θα ακολουθήσει, στοχεύοντας στην όσο το δυνατόν πιο εμπεριστατωμένη παράθεση των γενικών δεδομένων δίχως ιδιαίτερη προσέγγιση σε ειδικές έννοιες.

Στο Κεφάλαιο 2, λαμβάνει χώρα η ιδιαίτερη εκείνη ανάλυση, η οποία σχετίζεται με μία σειρά μεθόδων και τεχνικών επιστημονικής αυστηρότητας που εφαρμόζονται συστηματικά κατά τη διάρκεια της ερευνητικής διαδικασίας για να επιτευχθεί το θεωρητικά έγκυρο αποτέλεσμα. Υπό αυτήν την έννοια, το παρόν κεφάλαιο λειτουργεί ως η εννοιολογική υποστήριξη που διέπει τον τρόπο με τον οποίο εφαρμόζονται οι διαδικασίες στην περαιτέρω έρευνα.

Το Κεφάλαιο 3, αποτελεί την πηγή κατανόησης και συνειδητοποίησης αυτών των εννοιών, οι οποίες καθίστανται ως καθοριστικές στην διεκπεραίωση της διπλωματικής αυτής εργασίας. Έτσι επιχειρήθηκε να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση σε εκείνες τις έννοιες που σχετίζονται από την μία γενικότερα με τον κλάδο/τομέα της ανάπτυξης της Θεσσαλικής Περιφέρειας και από την άλλη με εκείνες τις έννοιες οι οποίες καθορίζουν άκρως κατανοητά τους κλάδους εκείνους οι οποίοι συμβάλλουν άμεσα στην αναπτυξιακή υλοποίηση του εν λόγω σχεδιασμού.

Το Κεφάλαιο 4, είναι άμεσα συνυφασμένο με την ανάλυση των δεδομένων εκείνων τα οποία αντλήθηκαν από το ερωτηματολόγιο το οποίο δόθηκε στους ενδιαφερόμενους προς διεκπεραίωση της ολιστικής διαδικασίας ερευνητικής προσέγγισης.

Εν κατακλείδι, στο Κεφάλαιο 5, παρατέθηκαν συμπεράσματα τα οποία με την σειρά τους έρχονται να εδραιώσουν την τελική και ολοκληρωμένη άποψη και εικόνα του ενδότερου κειμενικού περιεχομένου, στοχεύοντας στην παρουσίαση της προσωπικής, αντικειμενικής και παράλληλα συμπερασματικής άποψης πάνω στο αναπτυσσόμενο θέμα που προσεγγίστηκε στην κειμενική εξέλιξη του παρόντος πονήματος.

Κεφάλαιο 2: Μεθοδολογία Έρευνας

Η μεθοδολογία έρευνας αφορά την συλλογή και επεξεργασίας των δεδομένων. Πρόκειται για τον επιστημονικό τρόπο που μπορεί να επιλύσει το υπό μελέτη πρόβλημα της εν λόγω έρευνας. Παρουσιάζονται το θέμα και το σκοπό της έρευνας, τα στάδια και τη μεθοδολογική προσέγγιση που ακολουθήθηκαν. Επίσης, γίνεται αναφορά στην επιλογή του δείγματος και στις διαδικασίες συλλογή των αποτελεσμάτων, η επεξεργασία των οποίων θα επηρεάσει τα αποτελέσματα της ανάλυσης.

Η ερευνητική προσέγγιση που ακολουθήθηκε στην συγκεκριμένη μελέτη είναι η παραγωγική, προκειμένου να διερευνηθούν σε θεωρητικό επίπεδο και με βάση τη βιβλιογραφία οι σημαντικοί παράγοντες σχετιζόμενοι με την ανάπτυξη της Περιφέρειας Θεσσαλίας την επόμενη δεκαετία, ευκαιρίες και απειλές. Μέσω της θεωρίας επιτυγχάνεται η επεξήγηση των μεταβλητών που θα χρησιμοποιηθούν στη συνέχεια στην ποσοτική έρευνα και του τρόπου που συσχετίζονται μεταξύ τους. Με την ποσοτική στρατηγική έρευνας και την παραγωγική προσέγγιση τίθεται ο στόχος προς την επιβεβαίωση της.

Η συγκεκριμένη εργασία αποτελείται από δύο είδη έρευνας. Αρχικά, μία περιγραφική έρευνα, με συλλογή δεδομένων μέσω βιβλιογραφικής ανασκόπησης, και μιας αναλυτικής έρευνας, με δημιουργία ερωτηματολογίου για την εξαγωγή συμπερασμάτων και την αξιολόγηση της βιβλιογραφίας.

2.1 Θέμα Έρευνας

Το θέμα που πραγματεύεται η παρούσα διπλωματική εργασία είναι προοπτικές ανάπτυξης της Θεσσαλίας την επόμενη δεκαετία, ευκαιρίες και απειλές.

2.2 Ανασκόπηση Βιβλιογραφίας

Το πρώτο στάδιο της έρευνας περιλαμβάνει την ανασκόπηση βιβλιογραφίας. Πρόκειται για ένα σημαντικό στάδιο καθώς συμβάλλει στην αποσαφήνιση των βασικών εννοιών, στην συγκέντρωση αξιόπιστων πληροφοριών σχετικά με τους παράγοντες που διερευνούνται, στην διαμόρφωση ενός έγκυρου θεωρητικού πλαισίου και στην διατύπωση των ερευνητικών υποθέσεων και στόχων. Η επιλογή της βιβλιογραφίας έγινε με βάση τους ερευνητικούς στόχους που έχουν τεθεί και με προτεραιότητα σε κατά το δυνατό πρόσφατη βιβλιογραφία από έγκυρες και αξιόπιστες επιστημονικές πηγές.

2.3 Προσδιορισμός Προβληματισμού Έρευνας

Το ερευνητικό πρόβλημα που επιλέχθηκε είναι ο εντοπισμός των βασικών παραγόντων που σχετίζονται με τις προοπτικές ανάπτυξης της Θεσσαλίας την επόμενη δεκαετία, ευκαιρίες και απειλές. Η επιλογή διερεύνησης του συγκεκριμένου προβλήματος δεν έγινε τυχαία. Σημαντικό κριτήριο αποτέλεσαν τα προσωπικά μου ενδιαφέροντα σε συνδυασμό με το ακαδημαϊκό και επαγγελματικό υπόβαθρο. Επιπλέον, το θέμα προοπτικές ανάπτυξης της Θεσσαλίας είναι ιδιαίτερα καίριο και σύγχρονο, ένα καινούριο φαινόμενο με μεγάλο ενδιαφέρον για τους επαγγελματίες του κλάδου, λόγω της αυξανόμενης σημασίας των καταστροφών από τις πρόσφατες φυσικές καταστροφές του 2023, ως απόρροια του μεγάλου βαθμού διάχυσης και επιρροής αυτών στο σύνολο των επαγγελματικών, βιομηχανικών, κοινωνικών, κ.ά. δραστηριοτήτων των κοινωνιών.

Τέλος, το γεγονός ότι εντοπίζεται ένα ερευνητικό κενό και περιορισμένος αριθμός δημοσιευμένων επιστημονικών ερευνών όσον αφορά το συγκεκριμένο θέμα αποτέλεσε πρόκληση και έναυσμα για την διερεύνηση του και εξαγωγή αποτελεσμάτων.

2.4 Ερευνητική Μέθοδος Εφαρμογής

Οι ερευνητικές υποθέσεις διαμορφώθηκαν σε προηγούμενη ενότητα της εργασίας. Σκοπός είναι να γίνει ο έλεγχος των υποθέσεων, της εγκυρότητας του εννοιολογικού μοντέλου που σχηματίστηκε και της στατιστικής σημασίας των βασικών παραγόντων και των μεταξύ τους συσχετίσεων.

Το ερωτηματολόγιο επιλέχθηκε και χρησιμοποιήθηκε προκειμένου να συλλεχθούν πληροφορίες μέσω αυτού από τον πληθυσμό που έχει τεθεί ως στόχο για την συγκεκριμένη έρευνα. Πρόκειται για Project Managers (πιστοποιημένους και μη), μέλη ομάδων έργου και, γενικότερα, επαγγελματίες, στελέχη που έχουν γνώσεις πάνω στο αντικείμενο και την έννοια των Επιχειρήσεων και δραστηριοποιούνται στον ελλαδικό χώρο και όχι μόνο.

Τα ερωτηματολόγια δημιουργήθηκαν ηλεκτρονικά, με τη μορφή Google Forms. Διανεμήθηκαν ηλεκτρονικά, με τη χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Η προώθηση έγινε σε άτομα του ευρύτερου προσωπικού, ακαδημαϊκού και επαγγελματικού μου περιβάλλοντος με αποδεδειγμένη ενασχόληση με τον κλάδο της ανάπτυξης των επιχειρήσεων, του περιβάλλοντος και της κοινωνίας εν γένει.

Αξίζει να σημειωθεί ότι οι παραλήπτες έδειξαν ιδιαίτερη προθυμία να συμπληρώσουν το ερωτηματολόγιο αλλά και ενδιαφέρον σχετικά με τα αποτελέσματα της έρευνας, καθώς, όπως

ανέφεραν, πρόκειται για ένα σύγχρονο ζήτημα που επηρεάζει τους σημερινούς πολίτες, σε τοπικό, περιφερειακό αλλά και εθνικό επίπεδο.

2.5 Ερωτηματολογική Προσεγγιστική Σχεδίαση

Η διαμόρφωση του ερωτηματολογίου στηρίχθηκε στη βιβλιογραφική ανασκόπηση και τις ερευνητικές υποθέσεις. Ο σχεδιασμός του απαιτούσε σαφήνεια και οργάνωση, ώστε να περιλαμβάνει όλες τις σημαντικές ερωτήσεις, να έχει σωστή δομή και συνοχή, να είναι πλήρως κατανοητό για τον συμμετέχοντα και συνοπτικό, με μικρή απαιτούμενη χρονική διάρκεια (5-10 λεπτά) ώστε να μην κουράζει τον ερωτώμενο.

Ιδιαίτερα σημαντική είναι η συμπλήρωση ολοκληρωμένων ερωτηματολογίων, με απαντήσεις στο σύνολο των ερωτήσεων, κάτι που επιτεύχθηκε με την ρύθμιση της ηλεκτρονικής φόρμας ώστε όλες οι ερωτήσεις να είναι υποχρεωτικές και να μην μπορεί να μείνει καμία κενή κατά την οριστική υποβολή των απαιτήσεων.

Αρχικά, περιλάμβανε κάποιες δημογραφικές ερωτήσεις και κάποιες ερωτήσεις σχετικά με την επαγγελματική δραστηριότητα και τον οργανισμό όπου δραστηριοποιείται ο ερωτώμενος.

Έπειτα, ερωτήσεις σχετικά με το βαθμό σημαντικότητας των παραγόντων εκείνων που σχετίζονται κατ' επιλογή με την ανάπτυξη της Περιφέρειας Θεσσαλίας.

Στη συνέχεια, στο κύριο τμήμα του ερωτηματολογίου, χρησιμοποιήθηκαν ερωτήσεις για την διερεύνηση της επιρροής της κάθε μεταβλητής (παράγοντας) στην ανάπτυξη της Περιφέρειας Θεσσαλίας.

Η αξιολόγηση έγινε με βάση 5-βαθμη κλίμακα Likert, όπου το «1» σημαίνει «Καθόλου» και το «5» «Πάρα πολύ», προκειμένου να υπάρξει ευκολία στη συμπλήρωση και να επιτευχθεί αξιοπιστία και ευκολία στην εξαγωγή των μετρήσιμων αποτελεσμάτων.

Σκοπός αποτελεί η εξαγωγή συμπερασμάτων σχετικά με τις προοπτικές ανάπτυξης της Θεσσαλίας την επόμενη δεκαετία, ευκαιρίες και απειλές.

περιφέρεια δεν χαρακτηρίζεται από απόλυτη ομοιογένεια, καθώς στις περισσότερες συναντάμε ανομοιομορφίες σε διάφορα τμήματα της. Έτσι λοιπόν, οι ομοιογενείς περιφέρειες έχουν ως χαρακτηριστικό τη σχετική ομοιογένεια.

2. Πολικές Περιφέρειες:

αφορά περιοχές οι οποίες αλληλοεξαρτώνται μεταξύ τους για εμπορικούς και οικονομικούς σκοπούς. Συνήθως δημιουργείται μια λειτουργική σχέση ανάμεσα σε έναν πόλο-κέντρο και την περιφέρεια-ενδοχώρα, όπου το κέντρο ελέγχει κατά κάποιο τρόπο την ενδοχώρα. Αυτές οι περιφέρειες χαρακτηρίζονται από μία σχέση αλληλεξάρτησης και ιεραρχίας μεταξύ των οικισμών. Στις πολικές περιφέρειες δεν υπάρχουν συγκεκριμένα γεωγραφικά όρια, ούτε παρατηρείται απαραίτητα κάποια ομοιογένεια εντός των διάφορων περιοχών της περιφέρειας.

3. Προγραμματικές-Διοικητικές Περιφέρειες ή Περιφέρειες Σχεδιασμού:

αφορά περιοχές οι οποίες ορίζονται με διοικητικά κριτήρια για την εξυπηρέτηση συγκεκριμένων στόχων της περιφερειακής πολιτικής. Εδώ η ομοιογένεια και οι σχέσεις που αναπτύσσονται μεταξύ των περιοχών δεν παίζουν κάποιο ρόλο για την οριοθέτηση των συγκεκριμένων περιφερειών. Θα μπορούσαμε να πούμε ότι η συγκεκριμένη οριοθέτηση είναι μάλλον αυθαίρετη. Στην Ελλάδα υπάρχουν δεκατρείς διοικητικές περιφέρειες και η κάθε μία διαθέτει αυτοτελείς υπηρεσίες και προϋπολογισμό.

Για να υπάρξει οικονομική ανάπτυξη σε μια περιφέρεια προϋπόθεση είναι να υπάρχει επαρκής παραγωγική δραστηριότητα. Για την επίτευξη αυτού του στόχου είναι απαραίτητες οι επενδύσεις σε περιφερειακές υποδομές. Οι υποδομές χωρίζονται σε υλικές ή σκληρές και άυλες ή μαλακές. Στις υλικές ή σκληρές υποδομές περιλαμβάνονται: οι μεταφορικές υποδομές, τα αρδευτικά δίκτυα, οι αποχετεύσεις και οι υποδομές επικοινωνιών. Στις άυλες ή μαλακές υποδομές περιλαμβάνονται: οι επενδύσεις στην εκπαίδευση, την υγεία και τη δημόσια ασφάλεια. Πάνω στις υποδομές στηρίζεται η περιφερειακή ανάπτυξη και η άσκηση πολιτικών οικονομικών (Πολύζος, 2011).

3.1.2 Γεωφυσική/Μορφολογία

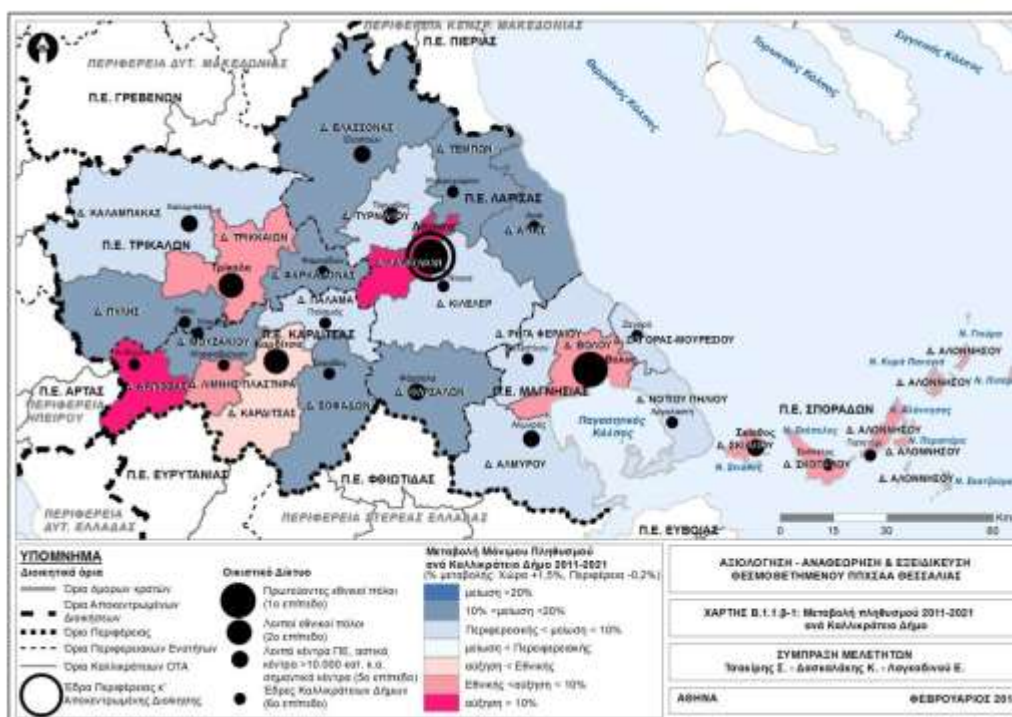
Η Θεσσαλία βρίσκεται στην κεντρική-ανατολική θέση του ηπειρωτικού κορμού της Ελλάδας. Συνορεύει βόρεια με περιοχές της Δυτικής και Κεντρικής Μακεδονίας, νότια με περιοχές της Στερεάς Ελλάδος, δυτικά με περιοχές της Ηπείρου, ενώ ανατολικά βρέχεται από το Αιγαίο Πέλαγος (INSETΕ, 2019).

Οδός) θα ολοκληρωθεί σε 3 χρόνια από την έναρξη των εργασιών, και προβλέπει 31 γέφυρες / άνω διαβάσεις και έξι κόμβους (Βασιλική, Καλαμπάκα, Γρεβενών, Οζύνεια, Αγίοφυλλο – Καρπερό, Εγνατία), ενώ θα ολοκληρωθεί ο κόμβος Τρικάλων (στοιχεία «Αυτοκινητόδρομος Κεντρικής Ελλάδος – Ε65») (INSETE, 2019).

Η μορφολογία της, με εκτεταμένο πεδινό τμήμα που περιβάλλεται από ορεινούς όγκους και η επαφή με το Αιγαίο Πέλαγος ανατολικά, διευκολύνει την εσωτερική, χωροταξική της συνοχή. Το έδαφος, ως προς τη διαμόρφωσή του, είναι 50% ορεινό-ημιορεινό και 50% πεδινό, ενώ στα όριά του περιλαμβάνεται η πεδιάδα της Θεσσαλίας, η δεύτερη μεγαλύτερη πεδιάδα και σιτοβολώνας της ελληνικής επικράτειας, που διαρρέεται στον άξονα ανατολή-δύση από τον ποταμό Πηνειό, το τρίτο μεγαλύτερο ποτάμι της χώρας. Στις ορεινές περιοχές περιλαμβάνονται ο Όλυμπος, το νότιο τμήμα της κυρίως οροσειράς της Πίνδου, το βόρειο τμήμα των Αγράφων, η Όσσα, το Πήλιο και η Όθρυς.

Τόσο τα γεωγραφικά, όσο και τα γεωφυσικά χαρακτηριστικά της Περιφέρειας Θεσσαλίας, με ορεινούς όγκους και μεγάλες πεδινές εκτάσεις, καθώς και με ακτές και μικρό νησιωτικό σύμπλεγμα, αποτελούν σημαντικά συγκριτικά πλεονεκτήματα για την εσωτερική χωρική και κοινωνικό – οικονομική συνοχή και χωροταξική ολοκλήρωσή της. Το οικιστικό της δίκτυο είναι συνεκτικό, με συνολικά 20 περίπου αστικά και τουριστικά οικιστικά κέντρα και ισχυρές μεσαίες προς μεγάλες πόλεις (INSETE, 2019). Το κλίμα του ανατολικού παράκτιου και ορεινού τμήματος της Θεσσαλίας χαρακτηρίζεται ως μεσογειακό, με θερμό και ξηρό καλοκαίρι και ήπιο χειμώνα. Ο κάμπος της Θεσσαλίας, εξαιτίας των βουνών που τον περικλείουν και εμποδίζουν την άμεση επίδραση της θάλασσας, έχει ηπειρωτικό κλίμα, με θερμό καλοκαίρι και ψυχρό χειμώνα. Το κλίμα των δυτικών ορεινών περιοχών χαρακτηρίζεται ως ορεινό, το οποίο και διακρίνεται για την αφθονία των χιονοπτώσεων και βροχών.

Από το Περιφερειακό Χωροταξικό Σχέδιο (Αξιολόγηση, Αναθεώρηση και Εξειδίκευση ΠΠΧΣΑΑ Θεσσαλίας) προκύπτει αναμενόμενη μεταβολή του πληθυσμού ως εξής ανα Καλλικρατικό Δήμο:

Εικόνα 3: Μεταβολή πληθυσμού 2011-2021 ανά Καλλικρατικό Δήμο. Πηγή: ΥΠΕΝ, 2022

3.1.3 Φυσικό Περιβάλλον

Η περιφέρεια Θεσσαλίας έχει μεγάλη ποικιλία από χλωρίδα κυρίως στη περιοχή του Κάτω Ολύμπου, έχουν καταγραφεί περίπου 1.000 είδη από τα οποία 45 από αυτά προστατεύονται. Η πανίδα του νομού αποτελείται κυρίως από πτερωτά είδη. Οι προστατευόμενες περιοχές της Θεσσαλίας είναι 14 και καλύπτουν το 16% της συνολικής έκτασης του Γεωγραφικού Διαμερίσματος.

Στην περιφέρεια Θεσσαλίας παρατηρείται πληθώρα περιοχών που χρήζουν προστασίας, καθώς έχουν ιδιαίτερη οικολογική και αισθητική αξία. Πολλές από αυτές, αν όχι όλες, είναι ενταγμένες σε ένα θεσμοθετημένο πλαίσιο προστασίας που εξασφαλίζει την διατήρησή τους στο χρόνο. Από αυτές τις προστατευόμενες περιοχές, δύο έχουν εθνική σημασία και εμβέλεια. Πρόκειται για το Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Αλοννήσου και το Εθνικό Δρυμό Ολύμπου. Υπάρχουν επίσης περιοχές Natura 2000, οι περισσότερες από τις οποίες είναι εκτεταμένες σε έκταση. Μερικές από αυτές είναι η κοιλάδα των Τεμπών, τα δάση της Όσσας, τα πευκοδάση της Σκιάθου, η περιοχή των Μετεώρων καθώς και το νησί Πιπέρι στις Σποράδες. Ο νομός Μαγνησίας είναι πρώτος μεταξύ των άλλων νομών με ιδιαίτερα τοπία φυσικού κάλους και περιοχές Natura, ενώ ο νομός Λαρίσης διαθέτει αισθητικά δάση (Μουντράκης, 2010).

Σε όλη την περιφέρεια της Θεσσαλίας αναπτύσσονται σημαντικοί βιότοποι. Παρόλο που για τους περισσότερους από αυτούς έχει προσδιοριστεί η θέση τους, αναλυτική μελέτη έχει εκπονηθεί μόνο σε ορισμένες περιπτώσεις, γεγονός που δυσχεραίνει την πραγματική αξιολόγησή τους. Στο νομό Καρδίτσας εντοπίζονται δύο υγρότοποι: ο ποταμός Αχελώος και η λίμνη Πλαστήρα. Στο νομό Λαρίσης

χαρακτηρίζονται ως υγρότοποι το δέλτα του Πηνειού αλλά και ο ποταμός Τιταρήσιος και ο Ελασσονίτης. Επίσης, στο νομό Μαγνησίας υγρότοπος θεωρείται η λίμνη της Κάρλας, ενώ στο νομό Τρικάλων ο ποταμός Αχελώος. Τέλος, σημαντικοί βιότοποι αποτελούν οι λίμνες: της Σκιάθου, Βρωμολίμνης, Αγίου Γεωργίου και Στροφυλιά καθώς σε αυτές φιλοξενείται πληθώρα ειδών χλωρίδας και πανίδας (Μουντράκης, 2010).

3.1.4 Δημογραφία

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της απογραφής (2011) ο συνολικός πληθυσμός των μόνιμων κατοίκων της Περιφέρειας Θεσσαλίας ήταν 732.762 άτομα, αποτελώντας το 6,78%, του συνολικού πληθυσμού της Χώρας. Η κατανομή του πληθυσμού στην περιφέρεια Θεσσαλίας έχει ως εξής: στην περιφερειακή ενότητα Λάρισας κατοικεί το 38,9%, στην περιφερειακή ενότητα Μαγνησίας το 26%, στην περιφερειακή ενότητα Τρικάλων το 17,7%, στην περιφερειακή ενότητα Καρδίτσας το 15,5% και στην περιφερειακή ενότητα Σποράδων το 1,9% του συνολικού πληθυσμού της Περιφέρειας (Απογραφή 2011).

Ο πληθυσμός ανά φύλο στη Περιφέρεια Θεσσαλίας σχεδόν ισοκατανέμεται μεταξύ ανδρών και γυναικών, με μια πολύ μικρή αριθμητική υπεροχή του γυναικείου φύλου.

Ο δείκτης γήρανσης του πληθυσμού της Περιφέρειας είναι 149,32% και ο δείκτης (ηλικιακής) αντικατάστασης είναι 67,37%. Το εκπαιδευτικό επίπεδο του πληθυσμού της Περιφέρειας βελτιώνεται διαχρονικά ταχύτερα από αυτό άλλων Περιφερειών και εξελίσσεται ταχύτερα σε ποσοστό απόφοιτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Πίνακας 1: Ηλικιακή κατανομή πραγματικού πληθυσμού 2011. Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, 2023

Ηλικιακή κατανομή πραγματικού πληθυσμού (2011):										
Σύνολο	0-9	10-14	15-19	20-29	30-49	50-54	55-59	60-64	65-74	75+
732.762	71.731	36.323	38.407	82.355	204.051	49.418	45.164	43.971	81.976	79.366

Πίνακας 2: Δημογραφικοί δείκτες 2011. Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, 2023

Δημογραφικοί δείκτες (2011) :	
<i>Δείκτης Γήρανσης (Ηλικίες 65+σε συνάρτηση με Ηλικίες 0-14)</i>	149,32%
<i>Δείκτης Εξάρτησης (Ηλικίες 65+και 0-14 σε σχέση με τον υπόλοιπο πληθυσμό)</i>	34,82%
<i>Δείκτης Αντικατάστασης (Αντικατάσταση Ηλικιών 65+ από ηλικίες 0-14)</i>	167,37%

Τα ποσοστά αλλοδαπών κατοίκων στην Περιφέρεια Θεσσαλίας (6%) είναι χαμηλότερα από αυτά στο σύνολο της Χώρας. Τα ποσοστά των ανδρών αλλοδαπών είναι σχεδόν διπλάσια από τα αντίστοιχα των γυναικών, ενώ παρατηρούμε ότι στους νομούς Λάρισας και Μαγνησίας συγκεντρώνονται οι περισσότεροι των αλλοδαπών λόγω της ποικιλίας των παραγωγικών δραστηριοτήτων και του μεγέθους

των αστικών κέντρων. Το πλήθος των αλλοδαπών οφείλει την παρουσία του στα πρόσφατα μεταναστευτικά ρεύματα από τις χώρες της ανατολικής Ευρώπης και των Βαλκανίων. Είναι χαμηλού εκπαιδευτικού επιπέδου στην πλειοψηφία τους και απασχολούνται σε δραστηριότητες έντασης εργασίας (ΕΛΣΤΑΤ, 2011).

Η περιφέρεια Θεσσαλίας διαθέτει κάποια χαρακτηριστικά με αξιολογή βάση ανάπτυξης, όπως είναι ο πληθυσμός, η αστική συγκέντρωση το φυσικό περιβάλλον που έχει ιδιαίτερη αξία, η τουριστική ανάπτυξη καθώς και η ύπαρξη τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ΕΛΣΤΑΤ, 2011).

3.1.5 Χωροταξία – Οικιστικό Δίκτυο

Στην περιφέρεια Θεσσαλίας δεν παρατηρούνται περιοχές που να χαρακτηρίζονται ως μητροπόλεις, αλλά ούτε και δευτερεύοντες εθνικοί πόλοι. Αντίθετα, εντοπίζονται πρωτεύοντες εθνικοί πόλοι στους οποίους συγκαταλέγονται η Λάρισα και ο Βόλος ενώ στους λοιπούς εθνικούς πόλους εντάσσονται τα Τρίκαλα και η Καρδίτσα. Όσον αφορά τους κύριους χερσαίους άξονες ανάπτυξης είναι ο Ανατολικός άξονας (ΠΑΘΕ), ο άξονας κεντρικής ενδοχώρας (Ε65) που συνδέει τα Ιωάννινα-Τρίκαλα- Καρδίτσα- Λαμία ενώ στους θαλάσσιους άξονες σύνδεσης εντάσσεται ο Βόλος και οι Σποράδες.

Οι βασικοί αναπτυξιακοί άξονες της Περιφέρειας που περιλαμβάνονται στους κύριους άξονες ανάπτυξης του Γενικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού Αειφόρου Ανάπτυξης είναι οι εξής (INSETE, 2019) :

- Ανατολικός χερσαίος άξονας που αναπτύσσεται κατά μήκος του ΠΑΘΕ και περιλαμβάνει Λάρισα – Βόλο.
- Ο άξονας Κεντρικής ενδοχώρας που αναπτύσσεται κατά μήκος της Ε65 και του οδικού άξονα Λάρισα – Κοζάνη, και περιλαμβάνει την Καρδίτσα και τα Τρίκαλα και συνδέεται λειτουργικά με Λάρισα και Βόλο.

Επίσης, υπάρχουν οι άξονες :

- Λάρισας – Καρδίτσας
- Λάρισας – Φάρσαλα (η αναβάθμιση της οδικής σύνδεσης έχει χαρακτηριστεί ως εθνικής εμβέλειας στο Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης)
- στο θαλάσσιο χώρο σημαντικός θεωρείται ο άξονας σύνδεσης των Σποράδων με το Βόλο.

Όσον αφορά τις αεροπορικές μεταφορές, η Περιφέρεια Θεσσαλίας διαθέτει δύο αεροδρόμια, τον Διεθνή Αερολιμένα Σκιάθου «Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης» και τον Διεθνή Αερολιμένα Νέας Αγχιάλου, επίσης, λειτουργούν τα αεροδρόμια Λάρισας (στρατιωτικό-πολιτικό) και του Στεφανοβικείου (στρατιωτικό) (INSETE, 2019).

Ο Διεθνής Αερολιμένας Νέας Αγχιάλου βρίσκεται 24 χλμ. νοτιοδυτικά από το κέντρο της πόλης του Βόλου, ανάμεσα από Νέα Αγχίαλο και Αλμυρό στην εθνική οδό Αθηνών – Θεσσαλονίκης. Το

αεροδρόμιο διαθέτει έναν επιβατικό αεροσταθμό και 5 θέσεις στάθμευσης αεροσκαφών. Οι διαστάσεις του κύριου διαδρόμου (μήκος - πλάτος) είναι 2.759m - 45m ενώ τον Σεπτέμβριο του 2010 ολοκληρώθηκε ο νέος αεροσταθμός μήκους 9.000 τ.μ.. Ο Διεθνής Αερολιμένας Σκιάθου βρίσκεται σε απόσταση 2 χλμ. βόρεια από την πόλη της Σκιάθου. Από το Δεκέμβριο του 2015, το αεροδρόμιο της Σκιάθου πέρασε στην διαχείριση της εταιρίας Fraport. Στο πλαίσιο της εταιρείας για αναβάθμιση και εκμοντερνισμό των υφιστάμενων εγκαταστάσεων γίνανε έργα για την: ανακαίνιση και αναδιαμόρφωση του τερματικού σταθμού, αναδιοργάνωση του χώρου στάθμευσης των αεροσκαφών, επέκταση τερματικού σταθμού κατά 9.511μ² και ανακαίνιση του υπάρχοντος τερματικού σταθμού, 11% αύξηση των σταθμών check in (από 9 σε 10), 33% αύξηση του συνολικού αριθμού πυλών (από 3 σε 4) και διπλασιασμός των σημείων ασφαλείας και ελέγχου του αεροδρομίου (από 1 σε 2) (INSETΕ, 2019). Τακτικά δρομολόγια εσωτερικού εκτελούνται μόνο στα διεθνή αεροδρόμια της Σκιάθου και της Νέας Αγχιάλου, που εξυπηρετούν επίσης και μη τακτικές διεθνείς πτήσεις (charter), καλύπτοντας τις εποχιακές ανάγκες των τουριστικών ροών της ευρύτερης περιοχής (Β. Σποράδες, Παγασητικός, Πήλιο).

Ο Σιδηροδρομικός ΠΑΘΕ διασχίζει την περιφέρεια Θεσσαλίας. Άμεση σιδηροδρομική σύνδεση υπάρχει μόνον για Λάρισα και Βόλο. Τα Τρίκαλα και η Καρδίτσα συνδέονται με τον ΠΑΘΕ μέσω της γραμμής Παλαιοφάρσαλου – Καλαμπάκας. Το τρενάκι του Πηλίου, σύνδεσης Βόλου – Αγριάς με Μηλίες, λειτουργεί ως τουριστικό μέσο.

Σύμφωνα με το Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης, το λιμάνι του Βόλου περιλαμβάνεται στις Κύριες Διεθνείς Θαλάσσιες Πύλες – Λιμένες της χώρας, με χώρο ακτοπλοΐας, φιλοξενίας για κρουαζιερόπλοια, με υποδομές εμπορευματικών μεταφορών και θαλάσσιου τουρισμού. Στην περιφέρεια Θεσσαλίας υπάρχουν και άλλα λιμάνια όπως της Σκιάθου, της Σκοπέλου, της Αλοννήσου κ.ά. (INSETΕ, 2019).

3.1.6 Αγροτικός Τομέας

Ο αγροτικός τομέας αποτελεί ένα σημαντικό παράγοντα οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης τόσο για την Περιφέρεια Θεσσαλίας όσο για την υπόλοιπη Ελλάδα. Αντιπροσωπεύει το 10,6% της συνολικής έκτασης της χώρας (ΕΛΣΤΑΤ, 2011). Ειδικότερα για τις χρήσεις γης της Περιφέρειας Θεσσαλίας και σύμφωνα με το Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης της Περιφέρειας Θεσσαλίας επισημαίνονται ως καλλιεργούμενες εκτάσεις: 36%, βοσκότοποι: 37%, δάση: 20%, επιφανειακά ύδατα: 2%, οικιστική χρήση: 4% και λοιπές εκτάσεις: 1% (ΕΛΣΤΑΤ, 2011).

Οι μεγαλύτερες εκμεταλλεύσιμες δασικές εκτάσεις βρίσκονται στις περιφερειακές ενότητες Τρικάλων και Καρδίτσας (ποσοστά 31% και 24% αντίστοιχα). Αναφορικά με την κατανομή της έκτασης κατά υψομετρικές ζώνες, η πιο «ορεινή» περιφερειακή ενότητα είναι αυτή των Τρικάλων (71% ορεινή και 17% πεδινή), ενώ περισσότερο «πεδινή» είναι η περιφερειακή ενότητα Λάρισας (49% πεδινή και 28% ορεινή). Παράκτια ζώνη συναντάται στις περιφερειακές ενότητες Λάρισας και Μαγνησίας. Χαρακτηριστικό των πεδινών παράκτιων περιοχών που εντοπίζονται είναι το σχετικά μικρό πλάτος

τους με εξαίρεση τις πεδινές εκτάσεις που υπάρχουν επίσης στις παράκτιες περιοχές των εκβολών του Πηνειού (περιοχή Τσάγεζι) και της επαρχίας Αλμυρού.

Τα νησιά των Βόρειων Σποράδων είναι τα μόνα νησιά της Περιφέρειας Θεσσαλίας και ανήκουν στον Ν. Μαγνησίας. Μικρότερα νησιά των Β. Σποράδων είναι το Πιπέρι, η Κυρά Παναγιά, τα Γιούρα, η Ψαθούρα, η Σκάντζουρα κ.ά.

Στον πρωτογενή τομέα, η Θεσσαλία έχει τη μεγαλύτερη συμμετοχή στην εγχώρια ΑΠΑ και ο αγροτικός κλάδος διατηρεί την ισχύ του στην περιφερειακή οικονομία. Λόγω της ύπαρξης ποιοτικών αγροτικών προϊόντων, διατηρείται ισχυρή σύνδεση του τομέα με την πρώτη μεταποίηση. Η Θεσσαλία κατέχει επίσης πολύ σημαντικό δασικό πλούτο και πλούσια δασοκάλυψη (610000ΗΑ). Όσον αφορά τη φυτική παραγωγή, η Θεσσαλία κατέχει την πρώτη θέση μεταξύ των λοιπών περιφερειών της Ελλάδας στο σκληρό σιτάρι, στα βιομηχανικά φυτά (αχλάδια και βιομηχανική ντομάτα) και στα νωπά λαχανικά. Όσον αφορά τη ζωική παραγωγή, ο σημαντικότερος κλάδος της κτηνοτροφίας είναι η αιγοπροβατοτροφία και ακολουθούν η βοοτροφία και η χοιροτροφία. Πρέπει να σημειωθεί ότι το σύνολο σχεδόν της παραπάνω παραγωγής διοχετεύεται εντός της χώρας. Τέλος, ενώ η αιγοπροβατοτροφία είναι ακόμα ‘παραδοσιακή’ ακολουθώντας τον ποιμενικό – εκτατικό τύπο εκτροφής, τόσο η βοοτροφία όσο και η χοιροτροφία λειτουργούν με επιχειρηματικά κριτήρια και έχουν κινητοποιήσει σημαντικό ύψος ιδιωτικών επενδύσεων.

Αναφορικά με τον δευτερογενή τομέα (συνυπολογίζοντας την ενέργεια, τα ορυχεία και τη διαχείριση αποβλήτων) στη Θεσσαλία παράγονται και πωλούνται βιομηχανικά προϊόντα αξίας 2 δισεκατομμυρίων ευρώ, συμμετέχοντας σε ποσοστό 5,6% επί της συνολικής αξίας των πωληθέντων βιομηχανικών προϊόντων της χώρας (Πηγή: ΣΒΘΚΕ, 2015).

Σχήμα 1: Ποσοστό αξίας πωληθέντων βιομηχανικών προϊόντων, κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, στην Περιφέρεια Θεσσαλίας, 2015. Πηγή: Αρχείο Περιφέρειας Θεσσαλίας

3.1.6.1 Γεωργία

Στην περιοχή του Θεσσαλικού κάμπου, εντοπίζεται μία ζώνη εντατικής γεωργίας με ορισμένες επεκτάσεις σε περιοχές μεγαλύτερου υψομέτρου, η οποία υποστηρίζεται από ένα σχετικά πυκνό δίκτυο αγροτικών κέντρων.

Οι μεγάλες λίμνες που καταλάμβαναν άλλοτε σημαντικό μέρος της πεδιάδας της Θεσσαλίας, με την πάροδο των αιώνων και με τη χρησιμοποίηση μεθόδων αποστράγγισης, μετέτρεψαν τελικά τη Θεσσαλική πεδιάδα σε καλλιεργήσιμη έκταση. Το μεγαλύτερο μέρος της καλλιεργήσιμης αυτής έκτασης αρδεύεται ακόμη και με ιδιωτικά μέσα. Οι αρδεύόμενες εκτάσεις αποτελούν χαρακτηριστικό για τη γεωργική γη της εν λόγω περιφέρειας. Η σωστή διαχείριση των υδάτινων πόρων μπορεί να συμβάλει στη βελτίωση της ποιότητας και την διατήρηση υψηλής απόδοσης της γεωργίας. Σήμερα, η γεωργική γη πρώτης προτεραιότητας, και κυρίως οι πεδινές περιοχές του Θεσσαλικού κάμπου, αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα περιβαλλοντικής φύσης που προέρχονται από την εντατική χρήση, όσον αφορά τους φυσικούς πόρους και χωροταξικής φύσης που προέρχονται από την τάση ανάπτυξης και επέκτασης των αστικών χρήσεων στις πεδινές περιοχές. Επίσης, χρησιμοποιούνται μη οικολογικοί μέθοδοι καλλιέργειας και η ελάχιστη έως και καθόλου αμειψισπορά που επικρατεί ενθαρρύνει την αλόγιστη χρήση λιπασμάτων. Τέλος, ο τομέας αντιμετωπίζει προβλήματα που οφείλονται σε παράγοντες, όπως το ιδιοκτησιακό καθεστώς της γεωργικής γης και ότι μεγάλο μέρος του τοπικού πληθυσμού εξακολουθεί να εξασφαλίζει το βιοπορισμό του από τη γεωργία, χωρίς όμως να ασκεί πραγματικά αυτό το επάγγελμα (Μουντράκης, 2010).

3.1.6.2 Κτηνοτροφία

Στην Ελλάδα το ποσοστό κάλυψης της διατροφής των ζώων από το βοσκότοπο είναι ελάχιστο και ποικίλει κατά περιοχές. Συγκεκριμένα η Θεσσαλία κατέχει το 46% των βοσκοτόπων. Μεγάλη δυναμική έχει η περιφερειακή ενότητα Λάρισας στη ζωική παραγωγή και ιδιαίτερα ο κλάδος της προβατοτροφίας (Μουντράκης, 2010).

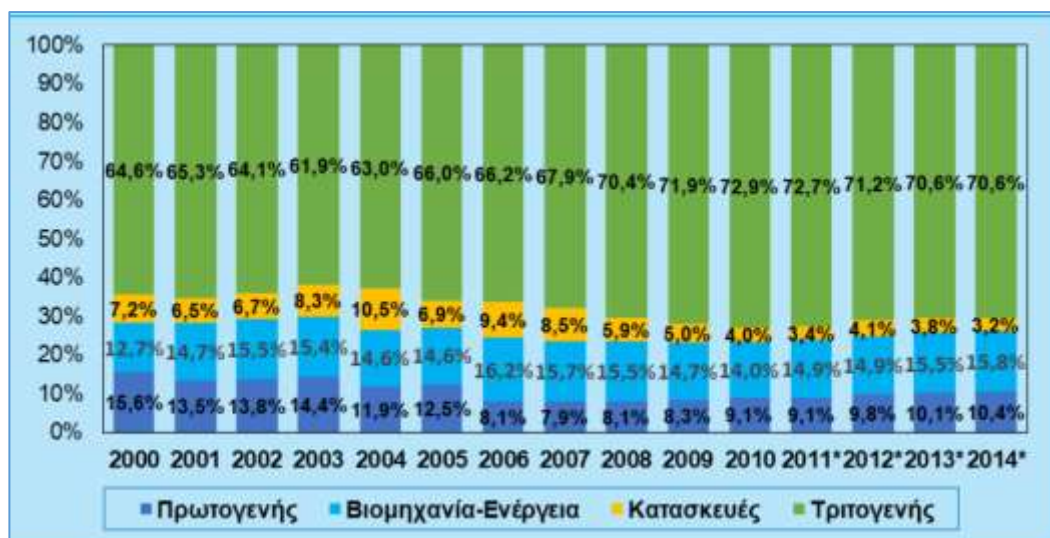
3.1.6.3 Δασολογία

Στην περιφέρεια Θεσσαλίας το μεγαλύτερο τμήμα καλύπτεται από γεωργικές και δασικές εκτάσεις. Κατέχει πολύ σημαντικό δασικό πλούτο, τα αμιγή δάση αποτελούν το 36% του συνόλου των δασικών εκτάσεων, ενώ το 60% είναι συνδυασμοί θαμνώδους και ποώδους βλάστησης. Μια έρευνα που πραγματοποιήθηκε με θέμα καλύψεις γης στο γεωγραφικό διαμέρισμα της Θεσσαλίας τα έτη 1987-2007 έδειξε ότι το δάσος κωνοφόρων το 1987 είχε έκταση 887.324 στρέμματα ενώ το 2007 η έκταση είχε μειωθεί στα 809.229 στρέμματα. Στην συνέχεια μείωση σε στρέμματα παρατηρήθηκε και στο δάσος πλατύφυλλων. Το 1987 ήταν 1.445.835 στρέμματα και το 2007 1.399.702 στρέμματα. Περιμετρικά του Θεσσαλικού κάμπου τα δάση αντικατέστησαν εκτάσεις θαμνώδους και μεταβατικής δασώδους κάλυψης, γεωργικές γαίες και εκτάσεις χαμηλή βλάστησης (Μουντράκης, 2010).

3.1.7 Βιομηχανία

Η Θεσσαλία φιλοξενεί το 7% του συνόλου των κατοίκων της Ελλάδας και βρίσκεται στην έκτη θέση όσον αναφορά την πυκνότητα πληθυσμού. Το κατά κεφαλή Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν κατατάσσει την περιφέρεια Θεσσαλίας στην όγδοη θέση στην ελληνική επικράτεια ενώ η τιμή του δείκτη αντιστοιχεί στο 92% του δείκτη της Ελλάδας και στο 47% του δείκτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο κλάδος της βιομηχανίας συμβάλλει σταθερά στην παραγωγή εισοδήματος της Περιφέρειας Θεσσαλίας. Στην Περιφέρεια Θεσσαλίας υπάρχει σημαντική παρουσία και των τριών τομέων της οικονομίας με τον τριτογενή τομέα να παρουσιάζει την ταχύτερη ανάπτυξη. Οι σημαντικότεροι κλάδοι της Περιφέρειας είναι η γεωργία, η μεταποίηση των γεωργικών προϊόντων, ο κλάδος του επίπλου, της κλωστοϋφαντουργίας, των γεωργικών μηχανημάτων και των υπηρεσιών υποστήριξης του πρωτογενή τομέα, ο τουρισμός και ο κλάδος των μετάλλων και των βαρειών μεταλλικών κατασκευών. Σημαντική είναι σήμερα η παρουσία της μεταποιητικής βιομηχανίας τροφίμων με τις Θεσσαλικές μεταποιητικές βιομηχανίες να αποτελούν το 25% περίπου της αντίστοιχης βιομηχανίας της χώρας. Ο κλάδος των τροφίμων από την παραγωγή μέχρι τη μεταποίηση αποτελούσε και αποτελεί για τη Θεσσαλία ιδιαίτερα σημαντική οικονομική δραστηριότητα. Η οικονομική κρίση που ξέσπασε στη χώρα όπως ήταν φυσικό και αναμενόμενο, δεν θα μπορούσε να αφήσει ανεπηρέαστη και την οικονομία της Περιφέρειας Θεσσαλίας. Παρατηρείται από το 2008 και μετά μία συνεχόμενη μείωση στην ακαθάριστη προστιθέμενη αξία, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, (2011).

Στον τριτογενή τομέα κυρίαρχη δραστηριότητα είναι το εμπόριο συμπεριλαμβανομένης και της τουριστικής δραστηριότητας, με δεύτερη κατά σειρά και με μεγάλο ποσοστό η Δημόσια Διοίκηση και τρίτη σε μέγεθος οικονομική δραστηριότητα του τριτογενή τομέα οι κτηματικές συναλλαγές. Όπως φαίνεται από τα παραπάνω στοιχεία διάρθρωσης του παραγωγικού/οικονομικού ιστού της Περιφέρειας, αλλά και από την λεπτομερέστερη ανάλυση των παραγωγικών/οικονομικών δραστηριοτήτων ανά κλάδο, διαπιστώνεται ότι υπάρχουν σημαντικές διασυνδέσεις του πρωτογενή τομέα με τη μεταποίηση, έλλειψη διασυνδέσεων του τριτογενή τομέα με τον πρωτογενή και δευτερογενή ως προς τις παραγωγικές διαδικασίες, αλλά εξαρτώμενος σημαντικά ο τριτογενής τομέας από τα δημιουργούμενα εισοδήματα στους δύο άλλους τομείς.

Σχήμα 2: Διάρθρωση της Ακαθάριστη Προστιθέμενης Αξίας στην Περιφέρεια Θεσσαλίας, 2000 – 2014.
Πηγή: Αρχείο Περιφέρειας Θεσσαλίας

3.1.8 Τουρισμός

Ο τουρισμός στην περιφέρεια της Θεσσαλίας αποτελεί έναν από τους κυριότερους μοχλούς της αναπτυξιακής διαδικασίας, που δύναται όμως για περαιτέρω επενδύσεις. Πρόκειται για έναν κλάδο που γνώρισε ιδιαίτερη άνθιση την περίοδο από το 2002 μέχρι και το 2007. Οι επενδύσεις σε μονάδες τουρισμού όπως είναι τα ξενοδοχεία αλλά και οι χώροι εστίασης απέφεραν οικονομική ανάπτυξη γεγονός που διαφαίνεται μέσω της αύξησης των αμοιβών στους εργαζόμενους του κλάδου αλλά και μέσω της αύξησης του κύκλου των εργασιών (Τσάρτας, 2010).

Κυριαρχούν οι δύο ζώνες:

- ανατολικά της Περιφέρειας Όλυμπος- Όσσα- Μαυροβούνι- Πήλιο-Σποράδες και
- δυτικά, αποτελεί τμήμα της οροσειράς της Πίνδου, περιλαμβάνοντας και τα Μετέωρα, τον Κόζιακα, τις περιοχές των λιμνών Πλαστήρα και Σμοκόβου κ.λ.π. (ΕΛΣΤΑΤ, 2011).

3.2 SWOT Ανάλυση Χαρακτηριστικών

3.2.1 Πλεονεκτήματα

Εξαιτίας της κομβικής γεωγραφικής θέσης και του ανάγλυφού της, η Περιφέρεια Θεσσαλίας μέσω της δημιουργίας των υποδομών μπορεί να αποτελέσει σημαντικό μεταφορικό κόμβο. Το γεγονός αυτό σε συνδυασμό με την βιομηχανική δραστηριότητα θα μπορούσε να αναδείξει την περιοχή σε μεγάλη εμπορική και κατ' επέκταση οικονομική δύναμη. Εκτός από την αξιοποίηση και περαιτέρω ανάπτυξη της βιομηχανίας, διαθέτει και αγροτικές εκτάσεις ικανές να αποβούν σε σημαντικούς οικονομικούς παράγοντες ενίσχυσης της τοπικής οικονομίας. Έτσι μη τουριστικές περιοχές μπορούν να αναπτυχθούν, γεωργικά, κτηνοτροφικά ή βιομηχανικά. Πρόκειται για μια περιφερειακή ενότητα με πλούσιο φυσικό αλλά και ανθρωπογενές περιβάλλον. Διαθέτει πληθώρα δασικών και προστατευόμενων περιοχών, οι οποίες αποτελούν (αν αξιοποιηθούν με τον κατάλληλο τρόπο) τόπους προορισμού τόσο των ντόπιων

όσο και των αλλοδαπών τουριστών. Με τον τρόπο αυτό, ενισχύονται παράλληλα η περιφερειακή οικονομία και ανάπτυξη (Ε.Ε.Τ.Α.Α Α.Ε, 2015; Ε.Σ.Π.Α 2014-2020).

3.2.2 Μειονεκτήματα

Σημαντικό μειονέκτημα αποτελεί η τάση για μείωση του πληθυσμού ολοένα και περισσότερο. Πλέον ο πληθυσμός της περιφέρειας Θεσσαλίας, είναι ένας γερασμένος πληθυσμός εφόσον δεν υπάρχει αντικατάσταση γενεών. Επιπροσθέτως, η ύπαρξη αλλά παράλληλα και η μη αξιοποίηση του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας τόσο στον ερευνητικό τομέα όσο και στην επαγγελματική αποκατάσταση του, στον χώρο εργασίας, είναι ζητήματα που χρήζουν άμεσης αντιμετώπισης (Ε.Ε.Τ.Α.Α Α.Ε, 2015; Ε.Σ.Π.Α 2014-2020).

3.2.3 Ευκαιρίες

Η Περιφέρεια Θεσσαλίας εξαιτίας του ανοίγματος των νέων οικονομικών συνόρων και των νέων έργων υποδομής εθνικού χαρακτήρα μπορεί να διαθέτει τα προϊόντα που παράγει, σε μεγαλύτερο μέρος ανθρώπων και με χαμηλότερο κόστος. Έτσι, γίνεται αντιληπτό πως αν οι ευκαιρίες που προσφέρονται αξιοποιηθούν, μπορούν να αυξήσουν το ΑΕΠ της περιφέρειας και να μειώσουν σε μεγάλο βαθμό τα ποσοστά ανεργίας αφού για μεγαλύτερη παραγωγή απαιτείται και περισσότερο ανθρώπινο δυναμικό. Ακόμη, θα μπορούσε να γίνει καλύτερη αξιοποίηση των ευρωπαϊκών προγραμμάτων για πολιτιστικές δράσεις (Ε.Ε.Τ.Α.Α Α.Ε, 2015; Ε.Σ.Π.Α 2014-2020).

3.2.4 Απειλές

Τα τρωτά σημεία στην Περιφέρεια Θεσσαλίας είναι η υποβάθμιση του περιβάλλοντος η οποία και εγκυμονεί πολλούς και σοβαρούς κινδύνους για την υγεία όλων των κατοίκων. Η αύξηση των προσφύγων στην Περιφέρεια Θεσσαλίας. Αυτή η μεταναστευτική κίνηση αποτελεί μεγάλο πρόβλημα καθώς πρέπει να βρεθούν οι κατάλληλες δομές και υποδομές για την κάλυψη των αναγκών των ανθρώπων αυτών. Εξίσου σημαντικό πρόβλημα, αποτελεί και η μείωση των επιδοτήσεων από την Ε.Ε για την κατασκευή νέων υποδομών. Το γεγονός αυτό έχει ως απόρροια, πολλά έργα που είχαν ξεκινήσει να υλοποιούνται να μην μπορούν να ολοκληρωθούν λόγω έλλειψης πόρων. Τέλος, η παγκόσμια οικονομική κρίση που έχει ξεσπάσει, έχει προκαλέσει σοβαρές συνέπειες σε τομείς της υγείας, της παιδείας, του περιβάλλοντος, αλλά και της κοινωνίας γενικότερα (Ε.Ε.Τ.Α.Α Α.Ε, 2015; Ε.Σ.Π.Α 2014-2020).

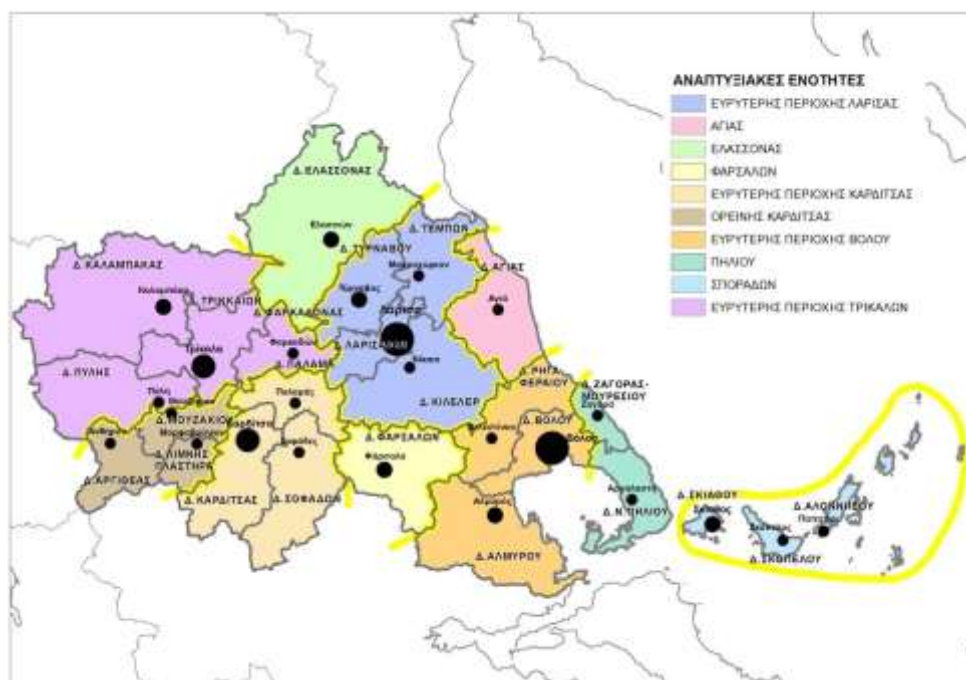
3.3 Μελλοντική ανάπτυξη Περιφέρειας Θεσσαλίας

3.3.1 Στρατηγικός στόχος ανάπτυξης της Περιφέρειας Θεσσαλίας

Ο στρατηγικός στόχος και η αναπτυξιακή στρατηγική για την μελλοντική ανάπτυξη της Περιφέρειας Θεσσαλίας είναι να παραμείνει μια Περιφέρεια «ισχυρή και καινοτόμος οικονομία στην Ευρώπη, με επίκεντρο τον άνθρωπο και το περιβάλλον, μέσω της έξυπνης, βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης» (Θεσσαλία, 2020).

Η κατεύθυνση της αναπτυξιακής στρατηγικής της Περιφέρειας Θεσσαλίας είναι η ανάσχεση της αρνητικής εξέλιξης των κοινωνικοοικονομικών μεγεθών της, ως αποτέλεσμα της οικονομικής κρίσης και ύφεσης που πλήττει τη χώρα, αλλά και ο αναπροσανατολισμός του αναπτυξιακού μοντέλου (Θεσσαλία, 2020).

Ο Στόχος για την ανάπτυξη της Θεσσαλίας προσδιορίστηκε στη βάση της Περιφερειακής Έξυπνης Εξειδίκευσης, κατόπιν ευρείας και σε βάθος διαβούλευσης που έχει πραγματοποιηθεί μέχρι σήμερα, με τους τοπικούς κοινωνικούς, οικονομικούς και αυτοδιοικητικούς φορείς και από τα συμπεράσματα των δύο Αναπτυξιακών Συνεδρίων της Περιφέρειας Θεσσαλίας. Στο σημείο αυτό πρέπει να ληφθεί επίσης υπόψη ότι, η οικονομική κρίση και η βαθιά ύφεση αναμένεται να επιδεινωθεί από την πανδημία Covid 19, τόσο σε διάρκεια όσο και σε ένταση (ΕΠΑ, 2021-2025).

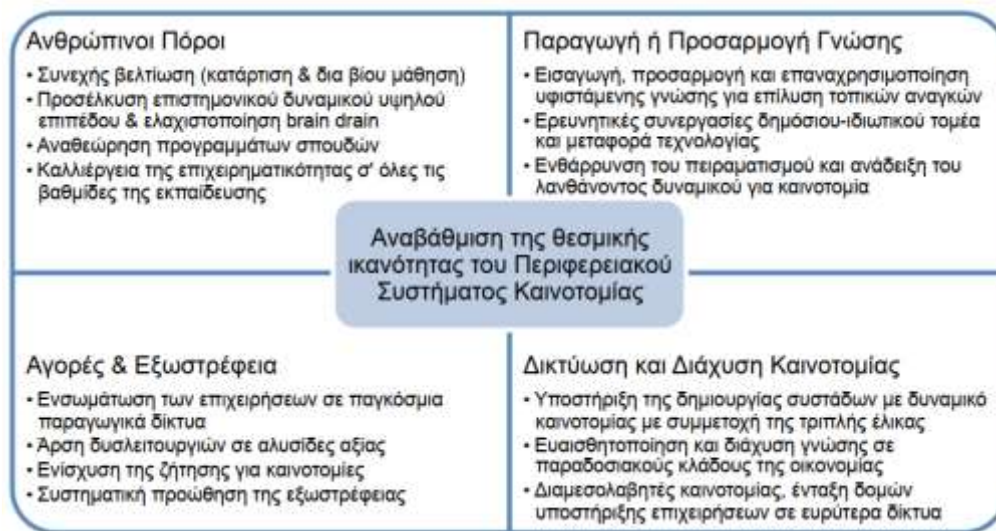
Εικόνα 4: Αξιολόγηση της θέσης και των προοπτικών της Θεσσαλίας. Πηγή: ΠΠΧΣΑΑ Θεσσαλίας

Οι βασικές Αναπτυξιακές Προτεραιότητες της Περιφέρειας Θεσσαλίας είναι οι εξής (ΕΠΑ, 2021-2025) :

1. Ανάσχεση της συρρίκνωσης της παραγωγικής/επιχειρηματικής δραστηριότητας και ενδυνάμωση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων με παράλληλη προσέλκυση επιχειρηματικών επενδύσεων, έχοντας ως αιχμή την καινοτομία και την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της Έρευνας και της Τεχνολογικής Ανάπτυξης.
2. Ανάπτυξη, αξιοποίηση και αύξηση της συμμετοχής του ανθρώπινου δυναμικού στην αγορά εργασίας, καθώς και ενεργός ένταξη και κοινωνική ενσωμάτωση των κοινωνικά και οικονομικά ευπαθών ομάδων.

3. Ενίσχυση των ερευνητικών υποδομών και των δεσμών του ερευνητικού τομέα της Περιφέρειας με την θεσσαλική επιχειρηματική/παραγωγική βάση, καθώς και με άλλους ερευνητικούς φορείς της Ελλάδας και του εξωτερικού.
4. Συμπλήρωση-ολοκλήρωση διατηρήσιμων και ασφαλών υποδομών, για την ανάπτυξη και την απασχόληση.
5. Προστασία του περιβάλλοντος και των φυσικών και πολιτιστικών πόρων και μετάβαση σε μια οικονομία φιλική στο περιβάλλον, με επάρκεια πόρων για αγροτική, τουριστική και ολοκληρωμένη ανάπτυξη, αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής.
6. Βελτίωση της θεσμικής επάρκειας στη δημόσια διοίκηση και η διοικητική μεταρρύθμιση, για μια αποτελεσματική περιφερειακή δημόσια διοίκηση και αυτοδιοίκηση.
7. Ενδυνάμωση της χωρικής συνοχής και της ανάπτυξης, με άρση των ενδοπεριφερειακών / τοπικών κοινωνικοοικονομικών ανισοτήτων.

Το παρακάτω διάγραμμα παρουσιάζει την προσαρμογή των συστάσεων πολιτικής του ΟΟΣΑ στα δεδομένα της Θεσσαλίας, ήτοι στην περιφερειακή τυπολογία στην οποία ανήκει και στην ικανότητα παρέμβασης στις συνθήκες του περιβάλλοντος (αναπτυξιακά κίνητρα, φορολογία, εκπαιδευτικό σύστημα, κ.ο.κ.) που επηρεάζουν την καινοτομική επίδοση (πηγή: Περιφερειακή Στρατηγική για την Έξυπνη Εξειδίκευση RIS3, 2015).

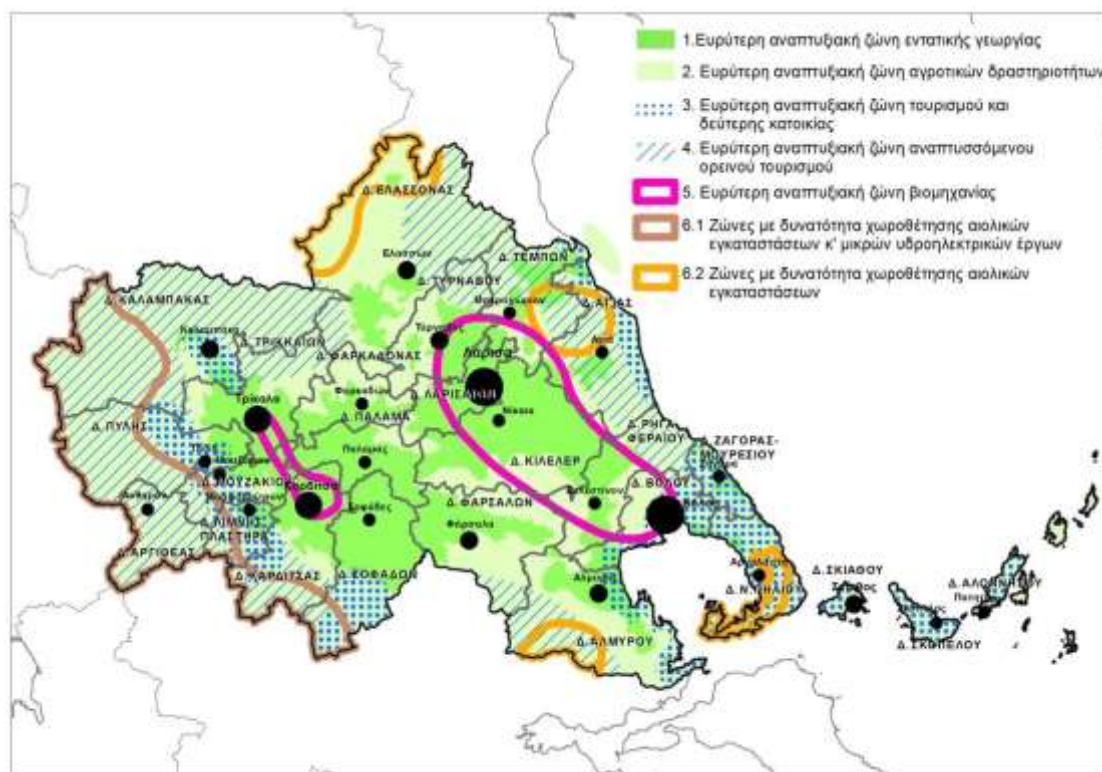

Σχήμα 3: Αναβάθμιση θεσμικής ικανότητας Περιφερειακού Συστήματος Καινοτομίας. Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

3.3.2 Στρατηγικοί άξονες ανάπτυξης

Η στρατηγική της Περιφέρειας οργανώνεται σε Έξι Άξονες, κατ' αντιστοιχία με τους άξονες προτεραιότητας του ΕΠΑ, με τους αντίστοιχους Στόχους και συμπληρώνεται με την Τεχνική Βοήθεια του Προγράμματος (ΕΠΑ, 2021-2025):

- Άξονας Προτεραιότητας 1: Έξυπνη Ανάπτυξη. Προώθηση του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού
- Άξονας Προτεραιότητας 2: Πράσινη Ανάπτυξη. Προστασία και ανάδειξη του Περιβάλλοντος, Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, Πρόληψη και της Διαχείρισης κινδύνων
- Άξονας Προτεραιότητας 3: Ανάπτυξη Υποδομών. Διατήρηση, Ενίσχυση και Βελτίωση του συνόλου των Υποδομών της Περιφέρειας Θεσσαλίας
- Άξονας Προτεραιότητας 4: Κοινωνική Ανάπτυξη. Προώθηση Υγείας, της Απασχόλησης, της Πρόνοιας, της Κοινωνικής Μέριμνας, της Εκπαίδευσης και του Αθλητισμού
- Άξονας Προτεραιότητας 5: Εξωστρέφεια. Ενίσχυση του Τουρισμού, του Πολιτισμού, του Αγροδιατροφικού Τομέα και της Επιχειρηματικότητας
- Άξονας Προτεραιότητας 6: Υποστήριξη. Ενίσχυση της Περιφέρειας, των Δ/σεων της και των Νομικών της Προσώπων για την υλοποίηση των έργων και δράσεων

Εικόνα 5: Οι βασικοί αναπτυξιακοί άξονες της Περιφέρειας που περιλαμβάνονται στους κύριους άξονες ανάπτυξης του Γενικού ΠΧΣΑΑ. Πηγή: ΠΠΧΣΑΑ Θεσσαλία

3.3.2.1 Έξυπνη Ανάπτυξη

Ο στόχος της έξυπνης ανάπτυξης περιλαμβάνει τους εξής τρεις ειδικούς στόχους σύμφωνα με το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης:

- Έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη
- Καινοτομία και επιχειρηματικότητα
- Ψηφιακός μετασχηματισμός

Σε επίπεδο περιφέρειας, οι στόχοι που σχετίζονται με το ΕΠΑ (πάντα σε συνάρτηση με την ύπαρξη επαρκών πόρων) είναι:

- ο Δημόσια διοίκηση, ψηφιοποίηση και Ψηφιακή διασύνδεση δημοσίου και ευρύτερου δημοσίου τομέα
- ο Σύνδεση της έρευνας με τον παραγωγικό ιστό και τις επιχειρήσεις
- ο Ενίσχυση Επιχειρηματικότητας
- ο Ψηφιακές δεξιότητες και ψηφιακή ένταξη για επιχειρήσεις, εργαζόμενους και ανέργους
- ο Έρευνα, ερευνητική τεχνογνωσία και λύσεις ΤΠΕ στον δημόσιο τομέα
- ο Έξυπνες πόλεις

Αναφορικά με το ζήτημα της ανταγωνιστικότητας και της ανάπτυξης η στόχευση αφορά την πραγματική σύγκλιση και ως ειδικούς στόχους τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των θεσσαλικών επιχειρήσεων και τη διάδοση και εφαρμογή των νέων τεχνολογιών (π.χ. ψηφιακών) και της καινοτομίας καθώς και την ένταξη σε διεθνή επιχειρηματικά και ερευνητικά δίκτυα.

Στον τομέα Ψηφιακής Σύγκλισης τίθενται ως γενικοί στόχοι η βελτίωση της παραγωγικότητας της Περιφέρειας με αξιοποίηση των ΤΠΕ και η ενίσχυση του δημοσίου τομέα για την ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών τοπικής αυτοδιοίκησης για τον πολίτη.

Συνεπώς, από όλες τις πηγές χρηματοδότησης (ΕΣΠΑ, Εθνικοί Πόροι), έμφαση θα δοθεί:

- Στη μεγαλύτερη διείσδυση των τεχνολογιών ΤΠΕ στο δημόσιο τομέα για τη διεύρυνση των παρεχόμενων υπηρεσιών του δημοσίου και του ευρύτερου δημοσίου τομέα προς τον πολίτη και τις επιχειρήσεις
- Στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των θεσσαλικών επιχειρήσεων για την ισχυροποίησή τους στις αγορές, αξιοποιώντας γνώσεις, εμπειρία και συγκριτικά πλεονεκτήματα της Περιφέρειας.
- Στη διαμόρφωση καινοτομικού περιβάλλοντος, που θα ενισχύει την ανταγωνιστικότητα και την επιχειρηματικότητα στην Περιφέρεια και θα επιδρά καταλυτικά στη διαμόρφωση μιας σύγχρονης επιχειρηματικής νοοτροπίας.
- Στην αύξηση της παραγωγικότητας των επιχειρήσεων, μέσω της ενσωμάτωσης των νέων τεχνολογιών και της νέας γνώσης, καθώς και της εφαρμογής της καινοτομίας.
- Στην μεγαλύτερη διείσδυση των τεχνολογιών ΤΠΕ στον ιδιωτικό τομέα και ειδικότερα στις ΜΜΕ της περιοχής και την δημιουργία περιφερειακών – τοπικών δικτύσεων.
- Στην αύξηση και βελτιστοποίηση της διατιθέμενης ψηφιακής πληροφορίας τοπικού ενδιαφέροντος.

Από το σύνολο των στόχων της Περιφέρειας που σχετίζεται με τον άξονα, κύριο μέλημα της Περιφέρειας Θεσσαλίας είναι η συνέχιση της κάλυψης των δαπανών που προκύπτουν από την άσκηση

των αρμοδιοτήτων της, όπως αυτή προκύπτει από τη σχετική νομοθεσία. Ενδεικτικά έργα και δράσεις που θα ενταθούν στον άξονα είναι:

- Έργα ενίσχυσης της Δημόσιας διοίκησης, ψηφιοποίηση και Ψηφιακή διασύνδεση δημοσίου και ευρύτερου δημοσίου τομέα.
- Έρευνα, ερευνητική τεχνογνωσία και λύσεις ΤΠΕ στον δημόσιο τομέα.

Οι δαπάνες που αφορούν συντηρήσεις, βελτιώσεις, αποκαταστάσεις ζημιών, επισκευές, εξοπλισμό υποδομών υγείας, πρόνοιας, εκπαίδευσης, αθλητισμού κλπ. είναι επαναλαμβανόμενες και καλύπτονται από το Εθνικό Σκέλος του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων αρμοδιότητας Περιφέρειας Θεσσαλίας και ειδικότερα από τη ΣΑΕΠ 517.

Οι παρακάτω δράσεις που θα αναληφθούν με χρηματοδότηση του ΠΠΑ, μόνον εφόσον δεν υπάρξει σχετική χρηματοδότηση από το Συγχρηματοδοτούμενο Σκέλος (Περιφερειακό Ε.Π. και Τομεακά Ε.Π.) ή εφόσον είναι συμπληρωματικές ως προς αυτό ή εφόσον κρίνεται κρίσιμη η άμεση υλοποίησή τους ενώ καθυστερούν σχετικές προσκλήσεις από τα ΕΠ.:

- Ιδιωτικές Επενδύσεις για σύνδεση της έρευνας με τον παραγωγικό ιστό και τις επιχειρήσεις.
- Ιδιωτικές Επενδύσεις για την Ενίσχυση Επιχειρηματικότητας.
- Έργα ενίσχυσης των ψηφιακών δεξιοτήτων και ψηφιακής ένταξης για επιχειρήσεις, εργαζόμενους και ανέργους.
- Έργα που αφορούν έξυπνα συστήματα στις πόλεις και στην ύπαιθρο.

Ο άξονας επικεντρώνεται κυρίως στη στήριξη του επιχειρηματικού δυναμικού της Περιφέρειας, του Δημοσίου και ευρύτερου Δημοσίου Τομέα και των εργαζομένων – ανέργων.

Δικαιούχοι:

- Δημόσιες υπηρεσίες, ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού και Ευρύτερος Δημόσιος Τομέας
- Φορείς και οργανώσεις επιχειρήσεων και επαγγελματιών (πχ Επιμελητήρια)
- Ερευνητικά Κέντρα, Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, Ερευνητικό δυναμικό της Περιφέρειας.

Ωφελούμενοι:

- Δημόσιοι φορείς και Ν.Π.Δ.Δ.

Τα αναμενόμενα αποτελέσματα του άξονα μπορούν να συνοψισθούν στα εξής:

- Λύσεις ΤΠΕ στον δημόσιο τομέα.
- Ψηφιακός εκσυγχρονισμός και αποτελεσματική λειτουργία της Δημόσιας Διοίκησης.

Για την υλοποίηση λαμβάνονται υπόψη οι δυνατότητες και περιορισμοί που αφορούν κρατικές ενισχύσεις, ειδικά καθεστώτα ενίσχυσης και λοιποί νόμοι και κανονισμοί.

3.3.2.1.1 SWOT Ανάλυση Χαρακτηριστικών

Δυνατά σημεία

- Ύπαρξη δυναμικών ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και ερευνητικών κέντρων στη Περιφέρεια.
- Ύπαρξη υψηλού εκπαιδευτικού και ερευνητικού επιπέδου ανθρώπινου δυναμικού στη Περιφέρεια.
- Ικανοποιητική κάλυψη σε υποδομές ψηφιακής σύγκλισης.
- Ύπαρξη επαρκούς επιστημονικού δυναμικού, καθώς και εξειδικευμένου με σημαντική βιομηχανική και αγροτική παράδοση.
- Ισχυρή παραγωγική βάση με παράδοση και ποικιλομορφία στην αγροτική και τη βιομηχανική παραγωγή
- Διαθεσιμότητα πόρων για ανάπτυξη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, ειδικά στους τομείς της γεωργίας και της ενέργειας
- Ύπαρξη σημαντικών υποδομών υποδοχής επιχειρήσεων.
- Ικανοποιητικό επίπεδο εκπαίδευσης πληθυσμού.
- Ύπαρξη ικανοποιητικών βασικών υποδομών εκπαίδευσης όλων των βαθμίδων.
- Ικανός αριθμός δομών δια βίου μάθησης και επαγγελματικής κατάρτισης (κυρίως ιδιωτικών στα μεγάλα αστικά κέντρα).
- Παραγωγική βάση με βιώσιμες επιχειρήσεις που μπορούν να στηρίξουν την απασχόληση (αγροδιατροφικός τομέας, υπηρεσίες υγείας, μέταλλο, τουρισμός, εκπαίδευση- τομείς προτεραιότητας RIS).

Αδύνατα σημεία

- Συγκριτικά χαμηλοί δείκτες καινοτομίας, περιορισμένος βαθμός σύνδεσης έρευνας με παραγωγή
- Ελλείψεις υποστηρικτικών επιχειρηματικών υπηρεσιών (π.χ. χρηματοπιστωτικών, τεχνολογικών) και ανάπτυξη καινοτομικών υπηρεσιών
- Διαρθρωτικά προβλήματα και προβλήματα στη ανάπτυξη και λειτουργία των μικρομεσαίων επιχειρήσεων του κλάδου και έντονος προσανατολισμός στην τοπική αγορά, ελλειπείς υπερτοπικές συνεργασίες.
- Ανάγκη για πιο αποτελεσματικής αξιοποίησης των ΤΠΕ από όλους τους κλάδους της αγοράς
- Ανάγκη για βελτίωση του ρυθμού εξέλιξης των ιδιωτικών επενδύσεων σε προϊόντα έντασης γνώσης και τεχνολογίας, καθώς και περιορισμένες καινοτόμες επενδύσεις στη μεταποίηση και στις επιχειρήσεις
- Περιορισμένη διάχυση και χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών.
- Ανάγκη για ενδυνάμωση της αξιοποίησης των χρηματοδοτικών προγραμμάτων.

- Μη αναπτυγμένη διασύνδεση ερευνητικών φορέων και αγοράς
- Δεν υπάρχει μια δομή σε περιφερειακό επίπεδο που να υποστηρίζει τη σύνδεση ερευνητικών φορέων και αγοράς, την ενημέρωση και υποστήριξη προώθησης ενδιαφερομένων σε χρηματοδοτικά προγράμματα.

Ευκαιρίες

- Προγραμματισμός για χρηματοδότηση έργων και δράσεων προς την κατεύθυνση της ενίσχυσης και στήριξης του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και της καινοτομίας, στα πλαίσια των Ε.Π. της τρέχουσας και της επόμενης προγραμματικής περιόδου.
- Προγραμματισμός για χρηματοδότηση δράσεων ψηφιακής σύγκλισης στα Ε.Π. της τρέχουσας και της επόμενης προγραμματικής περιόδου.
- Πρόβλεψη συνεργασιών / clusters στα προγραμματικά κείμενα της νέας προγραμματικής περιόδου και του ΕΠΑ.
- Αποτελεσματική αξιοποίηση προγραμμάτων κατάρτισης, εκπαίδευσης και δια βίου μάθησης, αλλά και ενεργητικής απασχόλησης, επιχειρηματικότητας και αυτο-απασχόλησης κ.α.
- Σχεδιασμός και υλοποίηση έργων εθνικής εμβέλειας για την ενίσχυση της ψηφιακής σύγκλισης.
- Ανάπτυξη τεχνολογιών τηλεεκπαίδευσης, τηλεργασίας, τηλεϊατρικής κλπ.
- Αξιοποίηση των πλούσιων τουριστικών και πολιτιστικών πόρων με χρήση τεχνολογιών ΤΠΕ.

Απειλές

- Επιμήκυνση της χρηματοπιστωτικής κρίσης και δυσκολία εξασφάλισης πιστώσεων.
- Μη αποτελεσματική αξιοποίηση των διαφόρων προγραμμάτων για βελτίωση ανθρώπινου δυναμικού και για ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης.
- Ελλείψεις σε θέματα διαλειτουργικότητας κατά τον σχεδιασμό και την υλοποίηση πληροφοριακών συστημάτων.
- Συμβατότητα δράσεων ΤΠΕ εθνικού επιπέδου, με αυτές περιφερειακής / τοπικής εμβέλειας
- Ο σχεδιασμός και η υλοποίηση των δράσεων που αφορούν σε επιχειρηματικότητα, καινοτομία, έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη στην τρέχουσα Προγραμματική Περίοδο είναι άμεσα συνδεδεμένα με την ανάπτυξη της Εθνικής και ιδίως της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3) με αποτέλεσμα να υπάρχουν καθυστερήσεις και ελλείψεις σε νομοθετικό/κανονιστικό πλαίσιο.
- Προβλήματα, ελλείψεις και καθυστερήσεις στη λειτουργία του ΠΣΚΕ

- Θέματα επιμερισμού του αντικειμένου των προσκλήσεων τομεακών και περιφερειακών προγραμμάτων (ΕΠΑ- Τομεακά και Περιφερειακά Προγράμματα και ΕΣΠΑ Τομεακά και Περιφερειακά Προγράμματα)
- Δυσκολίες στη ρευστότητα στην αγορά

3.3.2.2 Πράσινη Ανάπτυξη

Ο στόχος της πράσινης ανάπτυξης εξειδικεύεται στους εξής τρεις ειδικούς στόχους σύμφωνα με το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ, 2021-2025):

- Μετάβαση στην κυκλική οικονομία
- Προστασία του περιβάλλοντος
- Αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

Σε επίπεδο περιφέρειας, οι στόχοι που σχετίζονται με το ΕΠΑ (πάντα σε συνάρτηση με την ύπαρξη επαρκών πόρων) είναι:

- Πρόληψη και Διαχείριση Κινδύνων.
- Ανάπτυξη Υποδομών προστασίας.
- Παροχή πόσιμου νερού και διαχείριση υδάτων.
- Διαχείριση στερεών και υγρών αποβλήτων.
- Ανάδειξη και προστασία φυσικής κληρονομιάς.

Οι κύριες στρατηγικές επιλογές της Περιφέρειας είναι: (αφορά το σύνολο των διαθέσιμων πόρων από όλες τις πηγές χρηματοδότησης, ΕΣΠΑ και Εθνικοί Πόροι) :

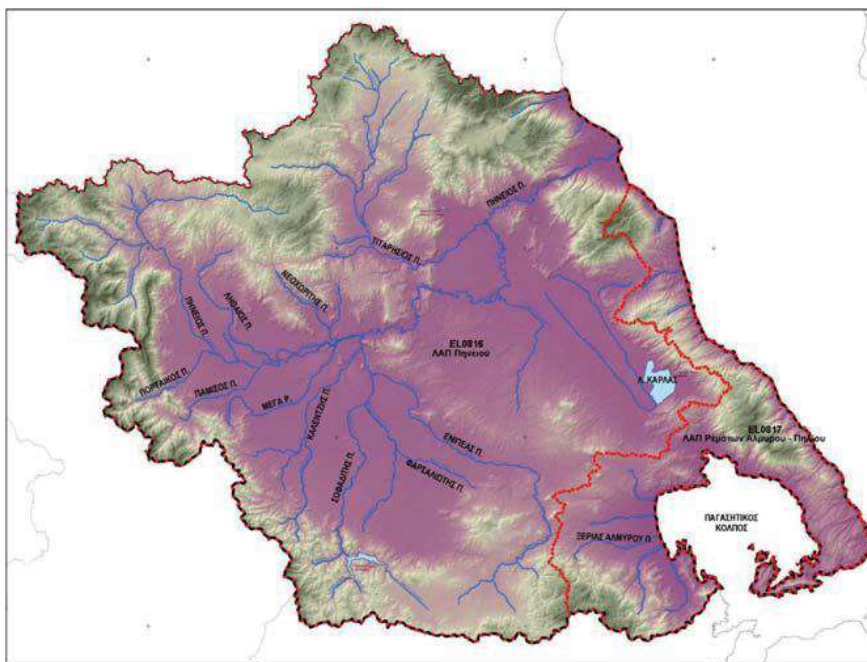
- Η θωράκιση της περιφέρειας με αντιπλημμυρικά έργα, έργα οριοθέτησης χειμάρρων, σχέδια αντιμετώπισης πυρκαγιών και πλημμυρών.
- Η εφαρμογή του συνόλου των δράσεων που προκύπτουν από το Περιφερειακό Σχέδιο Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ) Περιφέρειας Θεσσαλίας.
- Η ολοκλήρωση έργων (φραγμάτων και λιμνοδεξαμενών) για τον εμπλουτισμό των υπόγειων υδροφορέων και τη μείωση των πλημμυρικών φαινομένων και η ενίσχυση των έργων άρδευσης.
- Η χρηματοδότηση έργων και δράσεων για προώθηση της επαναχρησιμοποίησης επεξεργασμένων υγρών αποβλήτων (υφιστάμενων ή νέων ΕΕΛ) για άρδευση και εμπλουτισμό του υπόγειου υδροφόρου ορίζοντα, κυρίως στα νησιά που παρουσιάζουν έλλειμμα υδατικού ισοζυγίου.
- Η ενίσχυση των μηχανισμών και του εξοπλισμού περιβαλλοντικών ελέγχων.
- Η λειτουργία δικτύου σταθμών μέτρησης ατμοσφαιρικής ρύπανσης και η δημιουργία βάσεων δεδομένων.

- Η χρηματοδότηση έργων διαχείρισης πόσιμου νερού όπως έργα μεταφοράς νερού, δίκτυα υδροδότησης, έργα εξοικονόμησης υδάτων (λιμνοδεξαμενές, φράγματα, αγωγοί κλπ).
- Η ολοκλήρωση και συμπλήρωση του συνόλου των υποδομών επεξεργασίας υγρών και στερεών αποβλήτων καθώς και όλων των συνοδών εγκαταστάσεων που αφορούν διαχείριση, ανακύκλωση κλπ.
- Η χρηματοδότηση έργων και δράσεων για την αποτελεσματικότερη ανακύκλωση και τη μείωση των απορριμμάτων που καταλήγουν στους ΧΥΤΑ (ανακύκλωση στην πηγή).
- Η θέσπιση κινήτρων για ξεχωριστή συλλογή των βιοαποβλήτων από καταστήματα εστίασης, ξενοδοχεία, κτηνοτροφικές και γεωργικές επιχειρήσεις, με σκοπό την παραγωγή κομπόστ και βιοαερίου. Η μείωση της καύσης των γεωργικών αποβλήτων (κλαδέματα) και προώθηση της χρήσης τους ως βιομάζα.
- Η χρηματοδότηση προγραμμάτων «Εξοικονομώ κατοίκον» για ενεργειακή αναβάθμιση ιδιωτικών ακινήτων.
- Η Ενεργειακή Αναβάθμιση Δημοσίων κτηρίων και εγκαταστάσεων μικρομεσαίων επιχειρήσεων μέσω προγραμμάτων όπως Εξοικονομώ, Πράσινες Στέγες, Πράσινα κτήρια, πράσινα δώματα κλπ.
- Η ενίσχυση δράσεων και η προώθηση μέτρων για τη διευκόλυνση της μετάβασης σε μια κυκλική οικονομία.
- Η ενίσχυση επενδύσεων που αφορούν Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας.
- Η χρηματοδότηση δημοσίων επενδύσεων στον τομέα της ηλεκτροκίνησης όπως τοποθέτηση φορτιστών σε απομακρυσμένα σημεία και η σταδιακή αντικατάσταση των δημοσίων οχημάτων με ηλεκτρικά και άλλες δράσεις.
- Η διαχείριση προστατευόμενων περιοχών και η ενίσχυση των φορέων διαχείρισης.
- Η παροχή κινήτρων για επαναχρησιμοποίηση των ομβρίων υδάτων από κτίρια (δημόσια ή ιδιωτικά) σε άλλες χρήσεις όπως πότισμα, πλύσιμο αυλής κ.α.
- Η υλοποίηση δράσεων που αφορούν διαχείριση κενών συσκευασίας φυτοφαρμάκων, διαχείριση υπολοίπου ψεκαστικού διαλύματος φυτοφαρμάκων (βιοκλίνες, κ.α.), ανακύκλωση στερεών και υγρών αποβλήτων κτηνοτροφικών μονάδων κλπ.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, έμφαση θα δοθεί στους εξής τομείς:

- Έργα αντιπλημμυρικής προστασίας και πρόληψης οικισμών και περιοχών. Μέτρα διαχείρισης γης, δασών και λεκάνης απορροής ποταμών. Μέτρα άρσης ερημοποίησης περιοχών και διάβρωσης ακτών Θεσσαλίας και νήσων Βορείων Σποράδων.
- Μέτρα παρακολούθησης υδάτων, πλημμυρών, διάβρωσης ακτών και ποιότητας υδάτων, ατμόσφαιρας και έργα υποστήριξης.

- Κάλυψη όλων των οικισμών και περιοχών με ποιοτικό επαρκές πόσιμο νερό, μείωση διαρροών δικτύων, συστήματα ορθής παρακολούθησης και άρσης περαιτέρω υποβάθμισης υπόγειου υδροφόρου ορίζοντα.
- Έργα εξασφάλισης αρδευτικού ύδατος, ταμίευσης και διανομής, ορθά συστήματα παρακολούθησης, για κάλυψη όλων των αρδευόμενων εκτάσεων στη Θεσσαλία. Μέτρα/δράσεις μείωσης κατανάλωσης αρδευτικού ύδατος.
- Έργα διαχείρισης αστικών στερεών αποβλήτων με προώθηση ανακύκλωσης, ευαισθητοποίηση και ενημέρωση πληθυσμού, λαμβάνοντας υπόψη και αυτών που ξεκινάνε στην τρέχουσα Π.Π. και των προβλέψεων του υπό αναθεώρηση ΕΣΔΑ και ΠΕΣΔΑ.
- Προώθηση μέτρων και έργων κυκλικής οικονομίας.
- Έργα προστασίας προστατευόμενων περιοχών, σχέδια διαχείρισης αυτών και δράσεις ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης.
- Αύξηση της ενεργειακής απόδοσης των δημόσιων κτιρίων, των ιδιωτικών κτιρίων /κατοικιών και των χώρων και εγκαταστάσεων των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.
- Υποστήριξη έργων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας μικρής κλίμακας (κτίρια, νησιά κ.α.) και μεγάλης κλίμακας - κυρίως ιδιωτικών επενδύσεων.
- Πράσινες υποδομές σε αστικά κέντρα, συμπεριλαμβανομένων των οχημάτων – συστημάτων αστικών μεταφορών, υποδομές για ιδιωτικά οχήματα.
- Ολοκλήρωση υποδομών διαχείρισης αστικών λυμάτων σε οικισμούς με ισοδύναμο πληθυσμό 2.000 έως 15.000 κατοίκους, λαμβανομένων υπόψη των έργων που ξεκίνησαν στην τρέχουσα Π.Π. Αντίστοιχες παρεμβάσεις σε μικρότερους οικισμούς με ευαίσθητο αποδέκτη (θάλασσα, υδροφόρος ορίζοντας κ.α.).
- Διαχείριση ιλύος ΕΕΛ

Εικόνα 6: Λεκάνες απορροής ποταμού στο Υ.Δ. Θεσσαλίας (EL08) και κυριότερα ποτάμια και λίμνες. Πηγή: ΥΠΕΝ, 2020

Από το σύνολο των στόχων της Περιφέρειας που σχετίζεται με τον άξονα, κύριο μέλημα της Περιφέρειας Θεσσαλίας είναι η συνέχιση της κάλυψης των δαπανών που προκύπτουν από την άσκηση των αρμοδιοτήτων της, όπως αυτή προκύπτει από τη σχετική νομοθεσία. Ενδεικτικά έργα και δράσεις που θα ενταθούν στον άξονα είναι:

- Κατασκευές, συντηρήσεις, βελτιώσεις, αποκαταστάσεις ζημιών κλπ. στο σύνολο των υποδομών προστασίας αρμοδιότητας Περιφέρειας.
- Έργα πρόληψης φυσικών καταστροφών.
- Αντιπλημμυρικά έργα και έργα προστασίας και πρόληψης (οικισμών και περιοχών).
- Ολοκληρώσεις ή συμπληρώσεις έργων για τη διαχείριση υγρών και στερεών αποβλήτων στο βαθμό που αυτά δεν είναι επιλέξιμα στο ΕΣΠΑ.
- Έργα και μελέτες διαχείρισης υδάτων, φράγματα, συμπεριλαμβανομένων αρδευτικών έργων με περιβαλλοντικό αποτύπωμα.
- Μετρήσεις και παρακολούθηση δεικτών ρύπων και προώθηση της ενεργειακής μετάβασης.
- Μέτρα διαχείρισης γης, δασών και λεκάνης απορροής ποταμών.
- Ολοκληρώσεις ή συμπληρώσεις έργων και μελετών ύδρευσης και αποχέτευσης στο βαθμό που αυτά δεν είναι επιλέξιμα στο ΕΣΠΑ.
- Υποδομές του πρωτογενούς τομέα.
- Αναπλάσεις.
- Κατασκευή - εκσυγχρονισμός κτηριακών εγκαταστάσεων δημοσίων κτηρίων.

Οι δαπάνες για τις δράσεις αυτές είναι επαναλαμβανόμενες και ανελαστικές. Καλύπτονται δε από το Εθνικό Σκέλος του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων αρμοδιότητας Περιφέρειας Θεσσαλίας και ειδικότερα από τη ΣΑΕΠ 517.

Οι παρακάτω δράσεις που θα αναληφθούν με χρηματοδότηση του ΠΠΑ, μόνον εφόσον δεν υπάρξει σχετική χρηματοδότηση από το Συγχρηματοδοτούμενο Σκέλος (Περιφερειακό Ε.Π. και Τομεακά Ε.Π.) ή εφόσον είναι συμπληρωματικές ως προς αυτό ή εφόσον κρίνεται κρίσιμη η άμεση υλοποίησή τους ενώ καθυστερούν σχετικές προσκλήσεις από τα ΕΠ.

- Νέες υποδομές για την εξασφάλιση πόσιμου νερού.
- Νέα έργα στον τομέα της διαχείρισης στερεών και υγρών αποβλήτων.
- Νέα έργα για την ανάδειξη και προστασία φυσικής κληρονομιάς.
- Προώθηση του πρασίνου σε πόλεις και οικισμούς, αναπλάσεις κλπ.
- Έργα και δράσεις για την προώθηση της ενεργειακής μετάβασης και την απεξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα.
- Έργα και δράσεις προώθησης της κυκλικής οικονομίας.
- Η διαχείριση προστατευόμενων περιοχών και η ενίσχυση των φορέων διαχείρισης.
- Έργα για την ανάδειξη και προστασία φυσικής κληρονομιάς.

Αναμενόμενα αποτελέσματα:

- Ασφάλεια και προστασία των πολιτών των αστικών κέντρων και της υπαίθρου.
- Ορθή διαχείριση των πόρων (με έμφαση στους υδατικούς πόρους).
- Εξασφάλιση αρδευτικού ύδατος με έργα περιβαλλοντικού αποτυπώματος.
- Εξασφάλιση πόσιμου νερού στους οικισμούς.

3.3.2.2.1 SWOT Ανάλυση Χαρακτηριστικών

Δυνατά σημεία

- Ύπαρξη εκτεταμένου δικτύου φυσικού αερίου στη Περιφέρεια και γραμμών και εγκαταστάσεων ηλεκτρικού ρεύματος (ΔΕΗ).
- Η ύπαρξη πολλών θεσμοθετημένων προστατευόμενων περιοχών (π.χ. ΦΥΣΗ 2000, Θαλάσσιο Πάρκο Αλόννησου, δάση ιδιαίτερου κάλλους, βιότοποι, τοπία κ.α.).
- Η συνεχής επέκταση και βελτίωση περιβαλλοντικών υποδομών (π.χ. ΧΥΤΑ, βιολογικοί καθαρισμοί κ.α.).
- Ύπαρξη αξιολογών αναπτυξιακών πόρων (π.χ. φυσικοί πόροι, γεωγραφική θέση, ανθρωπίνος πόροι, υποδομές, επιχειρηματικότητα, παράδοση, πολιτιστικοί πόροι, τουρισμός γεωργία, Πανεπιστήμιο, ΤΕΙ, Λιμάνια, αεροδρόμια, σιδηρόδρομοι, κλπ.).

- Μικρή επιβάρυνση από τις παραγωγικές δραστηριότητες στη Περιφέρεια Θεσσαλίας στην Κλιματική αλλαγή (εκπομπές ρύπων).
- Μεγάλη έκταση δασοκάλυψης και μεγάλη φυτική κάλυψη στο σύνολο της έκτασης της Περιφέρειας Θεσσαλίας.
- Ο αριθμός των σημαντικών ρυπογόνων βιομηχανιών στη Θεσσαλία είναι σχετικά μικρός σε σχέση με άλλες περιοχές της χώρας.
- Μεγάλο μέρος της βιομηχανίας χωροθετείται σε οργανωμένους υποδοχείς (περισσότερο στην ανατολική Θεσσαλία), με διαδικασίες ελέγχου της μόλυνσης και ρύπανσης.

Αδυναμίες

- Περιβαλλοντικές επιβαρύνσεις λόγω της εντατικής γεωργικής εκμετάλλευσης (π.χ. λιπάσματα, φυτοφάρμακα).
- Ελλειμματικό υδατικό ισοζύγιο.
- Δυσκολία των επιχειρήσεων της Περιφέρειας για εφαρμογή κοστοβόρων αντιρρυπαντικών τεχνολογιών.
- Έλλειψη ενημέρωσης της παραγωγικής και διοικητικής βάσης για τις υποχρεώσεις και δυνατότητες μετάβασης προς μία οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς.
- Περιορισμένες δυνατότητες σε Περιφερειακό επίπεδο της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, στην πρόληψη και στη διαχείριση κινδύνων, τις επιπτώσεις ανθρώπινων παρεμβάσεων (άναρχη δόμηση) και των παραγωγικών δραστηριοτήτων (ρύπανση).
- Ελλείψεις υποδομών διαχείρισης βιοαποδομήσιμων και ειδικών αποβλήτων.
- Ρυπογόνος λειτουργία ορισμένων μεταποιητικών μονάδων και περιορισμένη εφαρμογή συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης από επιχειρήσεις.
- Αυστηρές προδιαγραφές επεξεργασίας για υπεδάφια διάθεση.
- Μειωμένοι δημοτικοί πόροι και έλλειψη προσωπικού.
- Νομοθεσία (ελλείψεις - ασάφειες).
- Κατακερματισμός αρμοδιοτήτων και επικαλύψεις σε δράσεις των τομέων της υπόψη πολιτικής, τόσο σε περιφερειακό επίπεδο όσο και σε εθνικό.
- Έλλειψη φορέων περιφερειακής εμβέλειας και αρμοδιότητας, απομειώνει στο μέγιστο τη δυνατότητα έγκαιρης και ορθής εφαρμογής των σχεδιασμών και προτεραιοποίησης των έργων (π.χ. φορέα διαχείρισης υδάτων, αποβλήτων, παρατηρητήριο παρακολούθησης ενεργειακών δεδομένων κ.α.). Επιπρόσθετα, η μειωμένη φέρουσα ικανότητα φορέων, δεν επιτρέπει την έγκαιρη ανάπτυξη έργων/δράσεων.
- Έλλειψη δεδομένων, καταγραφής και μετρήσεων σε περιφερειακό ή και υποπεριφερειακό επίπεδο για τους επιμέρους τομείς

- Πολυπλοκότητα των έργων, σημαντικές απαιτήσεις κανονιστικού πλαισίου για ωρίμανση και αδειοδότηση έργων που οδηγεί σε καθυστερήσεις
- Το χωροταξικό σχέδιο, οι χρήσεις γης, η δασική νομοθεσία, αλλά και θέματα αποδοχής σημαντικών έργων/δραστηριοτήτων, καθώς και αντιδράσεις τοπικών κοινωνιών σε ορισμένα σχέδια, οδηγούν σε καθυστερήσεις υλοποίησής τους.

Ευκαιρίες

- Ανάπτυξη φιλικότερων προς το περιβάλλον μορφών ενέργειας (π.χ. φυσικό αέριο, αιολικό δυναμικό, υδροηλεκτρικό δυναμικό, βιο-αέριο, βιο-καύσιμα).
- Παρουσία Τριτοβάθμιων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων με ερευνητικό έργο.
- Εστίαση της ενίσχυσης των Ταμείων στο συγκεκριμένο θεματικό στόχο κατά τη περίοδο 2021-27.
- Ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης σε θέματα αντιμετώπισης των αποτελεσμάτων της κλιματικής αλλαγής.
- Ύπαρξη χρηματοδοτικών μέσων και κατευθύνσεων κατά τη νέα προγραμματική περίοδο για την αντιμετώπιση των αποτελεσμάτων της κλιματικής αλλαγής και της διαχείρισης των κινδύνων.
- Βελτίωση του μικροκλίματος περιοχών με τοπικές δράσεις.
- Αξιοποίηση εθνικών και συγχρηματοδοτούμενων πόρων για δημιουργία και εκσυγχρονισμό περιβαλλοντικών υποδομών καθώς και εφαρμογή συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης από επιχειρήσεις.
- Εξέλιξη της τεχνολογίας για αντιμετώπιση σύγχρονων περιβαλλοντικών προβλημάτων.
- Μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση των επιχειρήσεων, των κατοίκων και μεγαλύτερη έμφαση στην περιβαλλοντική εκπαίδευση.
- Λειτουργία περιφερειακού παρατηρητηρίου περιβάλλοντος.
- Προώθηση εκσυγχρονισμού υφιστάμενων μονάδων και έργων ενεργειακής αξιοποίησης αποβλήτων και λυμάτων με περιβαλλοντικό και οικονομικό όφελος.
- Αύξηση της προστιθέμενης αξία του φυσικού περιβάλλοντος μέσω υλοποίησης προγραμμάτων περιβαλλοντικής αποκατάστασης.
- Επέκταση ενεργειακής θωράκισης κτιρίων, προώθηση περιβαλλοντικών φιλικών συστημάτων θέρμανσης.

Απειλές

- Μεγάλη καθυστέρηση στην ολοκλήρωση των εθνικών σχεδίων για τους τομείς που εντάσσονται στον υπόψη στόχο πολιτικής.

- Καθυστερήση στην ολοκλήρωση των περιφερειακών σχεδιασμών για έναρξη των έργων/δράσεων που περιλαμβάνουν ή προκρίνουν.
- Οι κανόνες κρατικών ενισχύσεων εμπλέκονται άμεσα με δράσεις/έργα τομέων του υπόψη στόχου πολιτικής, οδηγώντας σε καθυστερήσεις έως την αποσαφήνιση κανόνων εφαρμογής.
- Έλλειψη ωριμότητας σε πολλά και σημαντικά έργα.
- Μεγάλο μέγεθος παραδοσιακής γεωργίας εντατικής καλλιέργειας.
- Καθυστερήση ανάπτυξης και χρήσης ΑΠΕ.
- Κίνδυνοι καταστροφών λόγω δασικών πυρκαγιών, πλημμύρων και βιομηχανικών καταστροφών κ.α.
- Επέκταση / διεύρυνση της σημειακής υφιστάμενης ερημοποίησης.
- Η μη ύπαρξη εθνικού ή περιφερειακού σχεδίου πρόληψης και διαχείρισης φυσικών καταστροφών, στο πλαίσιο προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή.
- Μη έγκαιρη εφαρμογή Κοινοτικής περιβαλλοντικής νομοθεσίας.
- Κίνδυνοι για το παράκτιο και θαλάσσιο περιβάλλον από τη χωρίς σαφή ορθολογικό σχεδιασμό τουριστική δραστηριότητα, από υπερ-αλίευση και από διάβρωση των ακτών.
- Αδυναμίες προστασίας – διαχείρισης φυσικών πόρων και ευαίσθητων φυσικών περιοχών.
- Ανεξέλεγκτη αστική διάχυση.

3.3.2.3 Κοινωνική Ανάπτυξη

Σε επίπεδο περιφέρειας, η στόχοι που σχετίζονται με το ΕΠΑ (πάντα σε συνάρτηση με την ύπαρξη επαρκών πόρων) είναι:

- Στον τομέα της Υγείας, στόχος είναι η συμβολή στην ενδυνάμωση όλων των βαθμίδων υγείας με υποδομές, εξοπλισμό και στελέχωση.
- Στον τομέα του Αθλητισμού, η ενίσχυση του συνόλου των υποδομών μαζικού αθλητισμού, ο εξοπλισμός τους και η συνεχής βελτίωση, συντήρηση και εκσυγχρονισμός τους.
- Στον τομέα της Απασχόλησης, η συνεργασία με τους οργανισμούς και τους φορείς στήριξης της απασχόλησης και η συνεισφορά στις δράσεις τους μέσω ειδικών δράσεων και πρωτοβουλιών.
- Στον τομέα της παιδείας στόχος είναι η επάρκεια σε σχολικές δομές μέσω συμβολής στο κτιριολογικό πρόγραμμα και η ενίσχυση σχολικής εκπαίδευσης στις νέες τεχνολογίες και εξοπλισμός νέων τεχνολογιών για σχολεία όλων των βαθμίδων.
- Στον τομέα της Κοινωνικής Μέριμνας, η Κοινωνικής Συνοχής η αντιμετώπιση των φαινομένων φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού και ομαλή ένταξη των ευπαθών κοινωνικά ομάδων.

Οι κύριες στρατηγικές επιλογές της Περιφέρειας είναι (αφορά το σύνολο των διαθέσιμων πόρων από όλες τις χρηματοδότησης):

- Η ενίσχυση του μηχανισμού προώθησης της απασχόλησης και εντοπισμού αναγκών εκπαίδευσης και κατάρτισης.
- Η ανάληψη δράσεων προώθησης της απασχόλησης και της αυτοαπασχόλησης (πρακτική, επιδότηση απασχόλησης).
- Η πρόσβαση στην απασχόληση, ειδικά των νέων και των μακροχρόνια άνεργων.
- Η ανάπτυξη της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας και επιχειρηματικότητας.
- Η ανάληψη δράσεων στήριξης γυναικών, μητέρων και φροντιστών για επιστροφή στην αγορά εργασίας, δράσεις εναρμόνισης οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής (ΒσΣ, βρεφονηπιακοί σταθμοί, ΚΔΑΠ κλπ).
- Η ενίσχυση σχολικής εκπαίδευσης στις νέες τεχνολογίες και εξοπλισμός νέων τεχνολογιών για σχολεία όλων των βαθμίδων.
- Η συνέχιση λειτουργίας των Κέντρων Κοινότητας, με ενίσχυση του ρόλου τους και κεντρικό συντονισμό από την Περιφέρεια.
- Οι δράσεις πρόνοιας για ειδικές ομάδες πληθυσμού που απειλούνται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό (συμβουλευτικές υπηρεσίες, εξατομικευμένη προσέγγιση, σίτιση, στέγαση κλπ).
- Η συμπλήρωση, ανανέωση, εκσυγχρονισμός των υποδομών των νοσοκομείων της Θεσσαλίας.
- Η συνέχιση και ενίσχυση της λειτουργίας των συστημάτων πρωτοβάθμιας υγείας.
- Η συνέχιση λειτουργίας δομών που παρέχουν ημερήσια φροντίδα για ΑμεΑ, ηλικιωμένους κλπ.
- Η υλοποίηση δράσεων κοινωνικής στέγασης και η χρηματοδότηση προγραμμάτων προαγωγής υγείας (πχ στήριξη μητέρων, προώθηση του θηλασμού, εμβολιαστική κάλυψη και παιδιατρικές εξετάσεις ευπαθών ομάδων κλπ).
- Η ενίσχυση νέων επιχειρήσεων στον τομέα της υγείας.
- Η εξασφάλιση της ιατρικής περίθαλψης των ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού με υποδομές έμψυχου και άψυχου υλικού.
- Η επέκταση της εφαρμογής του προγράμματος κουνουποκτονίας (σε 3ετή βάση).
- Δράσεις Δημόσιας υγείας (κουνουποκτονία κ.α.).
- Η εφαρμογή ολοκληρωμένου προγράμματος για την διασφάλιση συνθηκών απόλυτης προσβασιμότητας των ΑμεΑ.

Ως κύριας προτεραιότητας καταγράφονται:

- Ενίσχυση υποδομών δημόσιων δομών υγείας, εξοπλισμός, εκσυγχρονισμός παροχών και μέσων πρόληψης και θεραπείας και ανάπτυξης δικτύου δομών υγείας σε επίπεδο περιφέρειας.

- Ενίσχυση υποδομών εκπαίδευσης όλων των βαθμίδων. Υποστήριξη προγραμμάτων συσχετιζόμενα με ευάλωτες ομάδες και ανάγκες αγοράς, πιλοτικά στοχευμένα σε ομάδες ή περιοχές προγράμματα κατάρτισης.
- Βελτίωση, εκσυγχρονισμός, εξοπλισμός, συντήρηση των υποδομών αθλητισμού.
- Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση όλων των ατόμων, ιδίως των νέων, των μακροχρόνια ανέργων και των οικονομικά μη ενεργών ατόμων, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης.
- Δράσεις προώθηση της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας.
- Συνέχιση δράσεων λειτουργίας Δομών που ξεκίνησαν στην τρέχουσα περίοδο, όπως Κέντρα Κοινότητας με διεύρυνση του ρόλου τους, δομές υποστήριξης τομέων υγείας και εξαρτήσεων.
- Υποστήριξη πρόσβασης στη δημόσια εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς, διασύνδεση προγραμμάτων με αγορά εργασίας.
- Υποστήριξη ενσωμάτωσης ευάλωτων κοινωνικά ομάδων και προώθηση σε απασχόληση, όπως οι Ρομά, συμπεριλαμβανομένων των μεταναστών.
- Εγκατάσταση μηχανισμού σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο προώθησης σε απασχόληση – κοινωνική επιχειρηματικότητα, με ταυτόχρονη υποστήριξη και παρακολούθηση των ευάλωτων κυρίως ομάδων πληθυσμού, σε συνεργασία με τις υπηρεσίες του ΟΑΕΔ.

Ως οριζόντια θέματα προκρίνονται:

- Η έγκαιρη επικαιροποίηση χαρτογράφησης του τομέα εκπαίδευσης και υγείας σε επίπεδο περιφέρειας.
- Η επικαιροποίηση περιφερειακών σχεδίων τομέων του υπόψη στόχου πολιτικής, συσχετιζόμενα με εθνικές πολιτικές τομέων.
- Η έγκαιρη συνεργασία όλων των φορέων για ετοιμότητα υλοποίησης των έργων.
- Η δικτύωση κοινωνικών δομών.
- Η απλοποίηση συστήματος υλοποίησης έργων ΕΚΤ και η αποσαφήνιση ρόλων μεταξύ κεντρικών και περιφερειακών φορέων.

3.3.2.3.1 SWOT Ανάλυση Χαρακτηριστικών

Δυνατά σημεία

- Ικανοποιητική κατάσταση βασικών υποδομών εκπαίδευσης.
- Ικανοποιητικές κοινωνικές υποδομές
- Ικανός αριθμός δομών δια βίου μάθησης και επαγγελματικής κατάρτισης.
- Ύπαρξη κρίσιμης μάζας ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης.
- Ομοιογένεια του πληθυσμού της Περιφέρειας.

- Ένταξη συλλογικών φορέων κοινωνικά ευπαθών ομάδων πληθυσμού.
- Έναρξη προγραμμάτων Κοινωνικής Ένταξης ευπαθών Ομάδων (POMA κλπ).
- Ικανοποιητικό επίπεδο εκπαίδευσης πληθυσμού, ιδιαίτερα στις παραγωγικές ηλικίες.
- Λειτουργία Περιφερειακού Παρατηρητηρίου Κοινωνικής Ένταξης.
- Λειτουργία Περιφερειακού Παρατηρητηρίου Απασχόλησης

Αδύνατα σημεία

- Αυξημένος δείκτης γήρανσης και εξάρτησης.
- Ένταξη φαινόμενων κοινωνικού αποκλεισμού ειδικών ομάδων.
- Χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης στον αυξημένο πληθυσμό μεγάλης ηλικίας.
- Ανεργία και ποσοστό μη οικονομικά ενεργού πληθυσμού.
- Μικρός αριθμός προγραμμάτων δια βίου εκπαίδευσης.
- Υλοποίηση οριζόντιων δράσεων στα Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα, μη λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες της Περιφέρειας.

Ευκαιρίες

- Ένταξη των γυναικών στην αγορά εργασίας, ιδιαίτερα στους τομείς της κοινωνικής οικονομίας.
- Δυνατότητα αξιοποίησης κονδυλίων συγχρηματοδοτούμενων πόρων για δράσεις κοινωνικής ένταξης και καταπολέμησης της φτώχειας.
- Δυνατότητα αξιοποίησης δράσεων ΤΠΕ στην εκπαίδευση.
- Ενδιαφέρον του μη ενεργού ανθρώπινου δυναμικού για εξειδικευμένη εκπαίδευση / κατάρτιση και απόκτηση νέων δεξιοτήτων

Απειλές

- Συνέπειες της πανδημίας Covid 19 (απειλή φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού).
- Συνέπειες της πανδημίας Covid 19 στην αύξηση της ανεργίας.
- Αστικοποίηση του πληθυσμού.
- Αύξηση του ποσοστού μεταναστών στην Περιφέρεια.
- Κίνδυνος μετανάστευσης εγχώριου ανθρώπινου δυναμικού προς άλλες περιφέρειες και προς άλλες χώρες.
- Μείωση των δημοσίων δαπανών για την εκπαίδευση.
- Μεγάλη καθυστέρηση στην ολοκλήρωση των εθνικών σχεδίων για τους τομείς που εντάσσονται στον υπόψη στόχο πολιτικής.
- Καθυστέρηση στην ολοκλήρωση των περιφερειακών σχεδιασμών για έναρξη των έργων/δράσεων που περιλαμβάνουν ή προκρίνουν.

- Καθυστέρηση εγκατάστασης – λειτουργίας βάσεων δεδομένων, καταγραφής και μετρήσεων σε περιφερειακό ή και υποπεριφερειακό επίπεδο για τους επιμέρους τομείς, έλλειψη διασύνδεσης με εθνικές βάσεις και διάθεσης δεδομένων ανοικτών, δυσκολεύει τόσο τη γνώση όσο και την παρακολούθηση προόδου ή επιδείνωσης τομέα.
- Πολυπλοκότητα διαχείρισης των έργων, μη εφαρμογή επιτρεπτών κανόνων απλοποιημένου κόστους για μείωση διαδικασιών/γραφειοκρατίας σε εθνικό επίπεδο και αντιστοίχως σε περιφερειακό.
- Οι κανόνες κρατικών ενισχύσεων εμπλέκονται άμεσα με δράσεις/έργα τομέων του υπόψη στόχου πολιτικής, οδηγώντας σε καθυστερήσεις έως την αποσαφήνιση κανόνων εφαρμογής. Οι ενεργητικές δράσεις εμπλέκονται με λειτουργία κεντρικών φορέων (ΟΑΕΔ κ.α.) και αρκετές φορές με το ΠΣΚΕ.

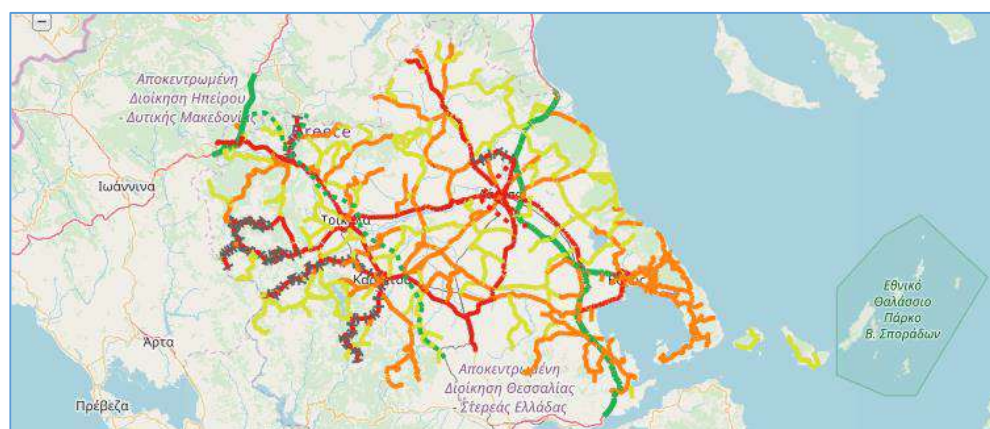
3.3.2.4 Ανάπτυξη Υποδομών

Ο στόχος της Ανάπτυξης Υποδομών εξειδικεύεται στους εξής τρεις ειδικούς στόχους σύμφωνα με το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (2021-2025):

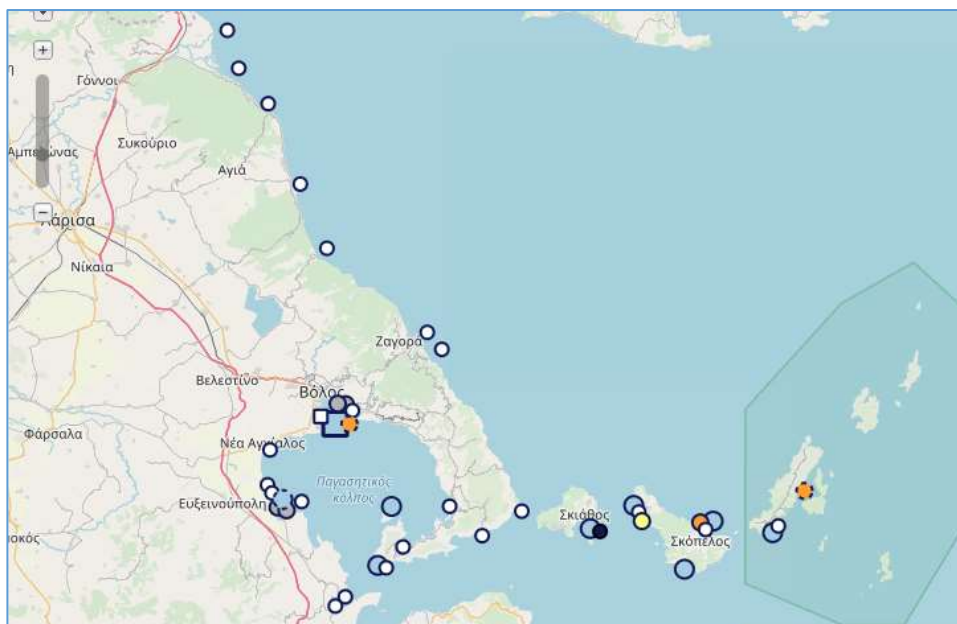
- Δίκτυα
- Μεταφορές
- Εφοδιαστική Αλυσίδα

Σε επίπεδο περιφέρειας, οι στόχοι που σχετίζονται με το ΕΠΑ (πάντα σε συνάρτηση με την ύπαρξη επαρκών πόρων) είναι:

- Ανάπτυξη, βελτίωση, συντήρηση, εκσυγχρονισμός του συνόλου των υποδομών μεταφορών, κτηριακών κλπ της Περιφέρειας Θεσσαλίας.
- Ολοκληρώσεις μελετών έργων και χωροταξίας.
- Ολοκλήρωση αγροτικών υποδομών και διασφάλιση της λειτουργικότητάς τους.

Εικόνα 7: Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο Θεσσαλίας - Οδικό δίκτυο. Πηγή: http://mapsportal.ypen.gr/layers/geonode:thessalia_roads

Εικόνα 8: Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο Θεσσαλίας – Λιμένες. Πηγή:
http://mapsportal.ypen.gr/layers/geonode:thessalia_ports

Από το σύνολο των στόχων της Περιφέρειας που σχετίζεται με τον άξονα, κύριο μέλημα της Περιφέρειας Θεσσαλίας είναι η συνέχιση της κάλυψης των δαπανών που προκύπτουν από την άσκηση των αρμοδιοτήτων της. Ως εκ τούτου, ενδεικτικά έργα και δράσεις που θα ενταχθούν στον άξονα είναι:

- Ανάπτυξη, βελτίωση, συντήρηση, εκσυγχρονισμός οδικών μεταφορών.
- Έργα για την οδική ασφάλεια μέσω επαναλαμβανόμενων δράσεων αποχιονισμών, ηλεκτροφωτισμού, άρσης καταπτώσεων, διαγραμμίσεων, μικρών τεχνικών, καθαρισμών, φύλαξη σηράγγων κλπ.
- Μελέτες οδικών και άλλων έργων για ωρίμανση έργων που θα ενταχθούν στο ΕΣΠΑ ή θα ολοκληρωθούν από εθνικούς πόρους.
- Αστική κινητικότητα.

Οι δαπάνες για τις δράσεις που αφορούν συντηρήσεις, ανάπτυξη, βελτίωση, εκσυγχρονισμός οδικών υποδομών, δράσεις αποχιονισμού, ηλεκτροφωτισμού, άρσης καταπτώσεων, διαγραμμίσεων, μικρών τεχνικών, καθαρισμών, απαλλοτριώσεις, επιτάξεις, δίκτυα ΟΚΩ κλπ είναι επαναλαμβανόμενες και ανελαστικές. Καλύπτονται δε από το Εθνικό Σκέλος του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων αρμοδιότητας Περιφέρειας Θεσσαλίας και ειδικότερα από τη ΣΑΕΠ 517.

Οι παρακάτω δράσεις θα αναληφθούν με χρηματοδότηση του ΠΠΑ, μόνον εφόσον δεν υπάρξει σχετική χρηματοδότηση από το Συγχρηματοδοτούμενο Σκέλος (Περιφερειακό Ε.Π. και Τομεακά Ε.Π.) ή εφόσον είναι συμπληρωματικές ως προς αυτό ή εφόσον κρίνεται κρίσιμη η άμεση υλοποίησή τους ενώ καθυστερούν σχετικές προσκλήσεις από τα ΕΠ.

- Νέα έργα οδικών μεταφορών.

- Νέα λιμενικά έργα.
- Νέα σιδηροδρομικά έργα.
- Έξυπνα συστήματα στον κλάδο των μεταφορών.

Τα αναμενόμενα αποτελέσματα του άξονα μπορούν να συνοψισθούν στα εξής:

- Ασφάλεια των πολιτών κατά τη μετακίνηση.
- Βελτίωση της ζωής των πολιτών στις πόλεις και στην ύπαιθρο.
- Άρση της γεωγραφικής απομόνωσης πόλεων, οικισμών και νησιών.
- Αύξηση του ΑΕΠ λόγω της βελτίωσης των μεταφορικών υποδομών.

3.3.2.4.1 SWOT Ανάλυση Χαρακτηριστικών

Δυνατά σημεία

- Στρατηγική θέση ως προς τα Διευρωπαϊκά Δίκτυα Μεταφορών και κεντροβαρής θέση στον ελληνικό χώρο.
- Ύπαρξη δυνατοτήτων για άμεσες διεθνείς συνδέσεις (π.χ. αεροδρόμια Ν. Αγχιάλου, Λάρισας και Σκιάθου, Λιμάνια περιοχής) και συνδυασμένες μεταφορές.
- Υλοποίηση σε μεγάλο βαθμό των σημαντικών μεταφορικών υποδομών (Εγνατία, ΠΑΘΕ, σιδηρόδρομος) καθώς και ενδοπεριφερειακού οδικού δικτύου.
- Ύπαρξη εκτεταμένου δικτύου φυσικού αερίου στη Περιφέρεια και γραμμών και εγκαταστάσεων ηλεκτρικού ρεύματος (ΔΕΗ).
- Ύπαρξη αξιόλογων αναπτυξιακών πόρων (π.χ. φυσικοί πόροι, γεωγραφική θέση, ανθρωπίνος πόροι, υποδομές, επιχειρηματικότητα, παράδοση, πολιτιστικοί πόροι, τουρισμός γεωργία, Πανεπιστήμιο, ΤΕΙ, Λιμάνια, αεροδρόμια, σιδηρόδρομοι, κλπ.).
- Μεγάλο μέρος της βιομηχανίας χωροθετείται σε οργανωμένους υποδοχείς (περισσότερο στην ανατολική Θεσσαλία), με διαδικασίες ελέγχου της μόλυνσης και ρύπανσης.

Αδυναμίες

- Ελλείψεις στη βασική διαπεριφερειακή οδική υποδομή, βελτιώσεις ενδοπεριφερειακών συνδέσεων και λοιπών έργων για τη διασύνδεση των μέσων μεταφοράς.
- Περιορισμένη αξιοποίηση της δυνατότητας άμεσων διεθνών συνδέσεων (π.χ. αεροδρόμια, λιμάνια) και των συνδυασμένων μεταφορών.
- Βασικές ελλείψεις και δυσλειτουργίες στο σιδηροδρομικό δίκτυο (σιδηροδρομικές συνδέσεις Βόλου – Λάρισας, Παλαιοφάρσαλου-Καλαμπάκας).
- Πολύ περιορισμένες ακτοπλοϊκές συνδέσεις (σε περιφερειακό – συνδέσεις νήσων, εθνικό και διεθνές επίπεδο).

- Εξαιρετικά δαπανηρή η ανάγκη συντηρήσεων, αποκαταστάσεων, βελτιώσεων και αποχιονισμών του οδικού (εθνικού και επαρχιακού) δικτύου
- Μειωμένοι δημοτικοί πόροι και έλλειψη προσωπικού.
- Νομοθεσία (ελλείψεις - ασάφειες).

Ευκαιρίες

- Τα νέα χρηματοδοτικά εργαλεία για την ένταξη έργων όπως το ταμείο Ανάκαμψης και τα ΣΔΙΤ
- Η προοπτική ολοκλήρωσης σημαντικών μεταφορικών υποδομών (E-65, ΠΑΘΕ, σιδηροδρομικός άξονας Αθήνα-Θεσ/νίκη).
- Η δυνατότητα σιδηροδρομικής διασύνδεσης αστικών κέντρων Θεσσαλίας με υψηλές ταχύτητες.
- Η δυνατότητα επέκτασης του σιδηροδρόμου προς Ηγουμενίτσα, Κοζάνη. Η ανάπτυξη νέων μορφών ζήτησης προς τους τομείς της γεωργίας (π.χ. πιστοποιημένα ποιοτικά αγροτικά προϊόντα, παραδοσιακά και καινοτομικά τρόφιμα) αλλά και του τουρισμού (π.χ. εναλλακτικές μορφές, βιωματικός τουρισμός, συνδυασμένος τουρισμός).
- Αξιοποίηση εθνικών και συγχρηματοδοτούμενων πόρων για δημιουργία και εκσυγχρονισμό υποδομών

Απειλές

- Η ελλιπής αξιοποίηση ορισμένων υποδομών (π.χ. αεροδρομίων, λιμανιών) και ο αυξημένος ανταγωνισμός στη χρήση υποδομών από άλλες περιοχές της χώρας ή της αλλοδαπής.
- Ανεξέλεγκτη αστική διάχυση.
- Καθυστερήση ή αναβολή στα έργα μεταφορικής υποδομής λόγω έλλειψης πόρων ή γραφειοκρατίας
- Το πολύπλοκο νομοθετικό πλαίσιο που φέρνει καθυστερήσεις στη δημοπράτηση και συμβασιοποίηση μελετών
- Οι χρονοβόρες διαδικασίες των απαλλοτριώσεων που σε σημαντικό βαθμό καθυστερούν την υπογραφή των συμβάσεων νέων έργων.
- Η μη ύπαρξη κεντρικού μητρώου δικτύων ΟΚΩ
- Η υποστελέχωση των υπηρεσιών του Δημοσίου

3.3.2.5 Ανάπτυξη Εξωστρέφειας

Ο στόχος της Ανάπτυξης Εξωστρέφειας εξειδικεύεται στους εξής τέσσερις ειδικούς στόχους σύμφωνα με το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (2021-2025):

- Τουρισμός

- Πολιτισμός
- Αγροδιατροφικός Τομέας
- Βιομηχανία

Σε επίπεδο περιφέρειας, οι στόχοι που σχετίζονται με το ΕΠΑ (πάντα σε συνάρτηση με την ύπαρξη επαρκών πόρων) είναι:

- Προστασία και Προώθηση του Πολιτιστικού Αποθέματος της Περιφέρειας.
- Σύγχρονος Πολιτισμός.
- Ενίσχυση του Αγροδιατροφικού Τομέα της Περιφέρειας και ειδικότερα των προϊόντων Π.Ο.Π. και Π.Γ.Ε.

Από το σύνολο των στόχων της Περιφέρειας που σχετίζεται με τον άξονα, κύριο μέλημα της Περιφέρειας Θεσσαλίας είναι η συνέχιση της κάλυψης των δαπανών που προκύπτουν από την άσκηση των αρμοδιοτήτων της, όπως αυτή προκύπτει από τη σχετική νομοθεσία. Ως εκ τούτου, ενδεικτικά έργα και δράσεις που θα ενταχθούν στον άξονα είναι:

- Δράσεις για την προώθηση του Τουρισμού της Περιφέρειας
- Έργα και Δράσεις για την προστασία και την προώθηση του Πολιτιστικής Κληρονομιάς
- Συντηρήσεις, βελτιώσεις, εκσυγχρονισμός και αποκαταστάσεις ζημιών σε υποδομές τουρισμού και θρησκευτικής κληρονομιάς
- Υποδομές και δράσεις σύγχρονου πολιτισμού
- Υποστήριξη παραγωγών και επιχειρήσεων για την πιστοποίηση προϊόντων - Ανάπτυξη Προϊόντων Π.Ο.Π. και Π.Γ.Ε.
- Δράσεις για την προώθηση των προϊόντων της Θεσσαλίας (συμμετοχή σε δίκτυα, συμμετοχή σε εκθέσεις, δράσεις προβολής, εκδηλώσεις, δημιουργία οπτικοακουστικού υλικού, ανταλλαγές τεχνογνωσίας και επισκέψεις κλπ.)

Οι παρακάτω δράσεις θα αναληφθούν με χρηματοδότηση του ΠΠΑ, μόνον εφόσον δεν υπάρξει σχετική χρηματοδότηση από το Συγχρηματοδοτούμενο Σκέλος (Περιφερειακό Ε.Π. και Τομεακό Ε.Π.) ή εφόσον είναι συμπληρωματικές ως προς αυτή εφόσον κρίνεται κρίσιμη η άμεση υλοποίησή τους ενώ καθυστερούν σχετικές προσκλήσεις από τα ΕΠ.

- Νέα έργα και υποδομές στον Τουρισμό.
- Νέα έργα και υποδομές στον Πολιτισμό.
- Νέα έργα και υποδομές του αγροδιατροφικού τομέα.
- Νέα έργα και υποδομές της Βιομηχανίας και των Υπηρεσιών που συμβάλλουν στην εξωστρέφεια.

- Δράσεις κρατικών ενισχύσεων στους κλάδους υπηρεσιών και βιομηχανίας που συμβάλλουν στο στόχο της εξωστρέφειας.

3.3.2.5.1 SWOT Ανάλυση Χαρακτηριστικών

Δυνατά σημεία

- Ισχυρή παραγωγική βάση με παράδοση και ποικιλομορφία στην αγροτική παραγωγή, μεγάλος αριθμός προϊόντων, ύπαρξη ορεινής, ημιορεινής, πεδινής και παράκτιας γεωργίας, κτηνοτροφία, αλιεία.
- Μεγάλος αριθμός βιομηχανιών επεξεργασίας αγροτικών πρώτων υλών, τροφίμων, ποτών καθώς και μεγάλων βιομηχανιών στην ανατολική Θεσσαλία.
- Διαθεσιμότητα πόρων για ανάπτυξη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στους τομείς της ενέργειας και της γεωργίας.
- Ύπαρξη υψηλού εκπαιδευτικού και ερευνητικού επιπέδου ανθρώπινου δυναμικού στη Περιφέρεια.
- Ύπαρξη δυναμικών ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στη Περιφέρεια.
- Ικανοποιητική κάλυψη σε υποδομές ψηφιακής σύγκλισης.
- Ύπαρξη επαρκούς επιστημονικού δυναμικού, καθώς και εξειδικευμένου με σημαντική βιομηχανική και αγροτική παράδοση.
- Ύπαρξη σημαντικών τουριστικών πόρων και υποδομών, με δυνατότητα ανάπτυξης όλων των μορφών τουρισμού.
- Ύπαρξη σημαντικών υποδομών υποδοχής επιχειρήσεων.
- Ύπαρξη πυρήνα σχετικά μεγάλων και εξωστρεφών επιχειρήσεων στη Περιφέρεια.
- Ικανοποιητικό επίπεδο εκπαίδευσης πληθυσμού.
- Ύπαρξη Κέντρων υποστήριξης της απασχόλησης καθώς και η ύπαρξη του ΟΑΕΔ και άλλων δομών στήριξης της απασχόλησης.
- Διαθέτει σημαντικούς τουριστικούς πόρους και αρκετές ιαματικές πηγές
- Μεγάλη συγκέντρωση πολιτιστικών, αρχαιολογικών, ιστορικών, θρησκευτικών μνημείων
- Ιδιαίτερη πολιτιστική και ιστορική παράδοση
- Πλουσιότατη λαογραφία

Αδύνατα σημεία

- Διαρθρωτικά προβλήματα στη γεωργία και στη μεταποίηση, προβλήματα στην ανάπτυξη και λειτουργία των μικρομεσαίων επιχειρήσεων του κλάδου και έντονος προσανατολισμός στην τοπική αγορά, ελλείψεις υπερτοπικές συνεργασίες.
- Η ανεπαρκής προσαρμογή του πρωτογενούς τομέα στις απαιτήσεις της σύγχρονης αγοράς.

- Βραδύς ρυθμός εξέλιξης των ιδιωτικών επενδύσεων σε προϊόντα έντασης γνώσης και τεχνολογίας (νέα οικονομία), καθώς και περιορισμένες καινοτόμες επενδύσεις στη μεταποίηση, στον τουρισμό και στη γεωργία.
- Ανεπαρκής εξωστρέφεια και δικτύωση των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων.
- Ελλείψεις υποστηρικτικών μηχανισμών για όλους τους τομείς της οικονομίας και πολύ περιορισμένη ανάπτυξη καινοτομικών υπηρεσιών.
- Συρρίκνωση του κατασκευαστικού κλάδου.
- Διάρθρωση του κορμού του επιχειρηματικού ιστού από μικρές και οικογενειακού τύπου επιχειρήσεις.
- Αποδυνάμωση του επιχειρηματικού ιστού λόγω επιμήκυνσης και έντασης της οικονομικής κρίσης και ύφεσης.
- Βραδύς ρυθμός εξέλιξης σε προϊόντα έντασης γνώσης (νέα οικονομία).
- Υψηλό και αυξανόμενο ποσοστό ανεργίας και ιδιαίτερα σε ειδικές ομάδες πληθυσμού.
- Συνεχής μείωση της βιομηχανικής απασχόλησης και αύξηση της μερικής απασχόλησης.
- Χαμηλό ποσοστό ενεργού πληθυσμού.
- Περιορισμένη τομεακή και γεωγραφική κινητικότητα του ανθρώπινου δυναμικού.
- Τάση συγκέντρωσης της απασχόλησης του πληθυσμού στα μεγάλα αστικά κέντρα και τις κωμοπόλεις της Περιφέρειας, με παράλληλη γήρανση και μείωση του πληθυσμού των υπολοίπων περιοχών.
- Περιορισμένη διάχυση και χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών.
- Ευκαιριακή αξιοποίηση των προγραμμάτων προώθησης της απασχόλησης.
- Μη ύπαρξη τοπικού παρατηρητηρίου απασχόλησης.
- Η ανάπτυξη του τουρισμού παραμένει συνολικά περιορισμένη σε σύγκριση με τις υπάρχουσες δυνατότητες, άνισα κατανεμημένη στο χώρο και με έντονη εποχικότητα.
- Περιορισμένη διατήρηση του παραδοσιακού αρχιτεκτονικού χαρακτήρα και ύφους των πόλεων και των οικισμών της υπαίθρου

Ευκαιρίες

- Προγραμματισμός για χρηματοδότηση έργων και δράσεων προς την κατεύθυνση της ενίσχυσης και στήριξης του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, στα πλαίσια των Ε.Π. της τρέχουσας και της επόμενης προγραμματικής περιόδου.
- Προγραμματισμός για χρηματοδότηση δράσεων ψηφιακής σύγκλισης στα Ε.Π. της τρέχουσας και της επόμενης προγραμματικής περιόδου.
- Η ανάπτυξη νέων μορφών ζήτησης προς τους τομείς της γεωργίας (π.χ. πιστοποιημένα ποιοτικά αγροτικά προϊόντα, παραδοσιακά και καινοτομικά τρόφιμα), αλλά και του τουρισμού (π.χ. εναλλακτικές μορφές, βιωματικός τουρισμός, συνδυασμένος τουρισμός).

- Εξωστρέφεια των επώνυμων αγροτικών προϊόντων και πρώτης μεταποίησης.
- Πρόβλεψη συνεργασιών / clusters στη νέα προγραμματική περίοδο.
- Αποτελεσματική αξιοποίηση προγραμμάτων κατάρτισης, εκπαίδευσης και δια βίου μάθησης, αλλά και ενεργητικής απασχόλησης, επιχειρηματικότητας και αυτο-απασχόλησης κ.α.
- Σχεδιασμός και υλοποίηση έργων εθνικής εμβέλειας για την ενίσχυση της ψηφιακής σύγκλισης.
- Περαιτέρω ανάπτυξη δραστηριοτήτων ένταξης εργασίας (π.χ. εκπαίδευση, τουρισμός, πολιτισμός, αναψυχή και εστίαση, υγεία, κοινωνική πρόνοια).
- Ύπαρξη επιχειρήσεων που μπορούν να στηρίζουν την απασχόληση.
- Δυνατότητα της ένταξης των γυναικών στην αγορά εργασίας, ιδιαίτερα στους τομείς της κοινωνικής οικονομίας.
- Αξιοποίηση των υφιστάμενων υποδομών ψηφιακής σύγκλισης και διάδοση του διαδικτύου ειδικά στην τηλεεκπαίδευσης, τηλεεργασίας, τηλεϊατρικής κλπ.
- Αξιοποίηση των πλούσιων τουριστικών και πολιτιστικών πόρων με χρήση τεχνολογιών ΤΠΕ.
- Σχετικά υψηλή εσωτερική ανταγωνιστικότητα.
- Η παγκόσμια τάση για ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού, θα συμβάλλει στην αύξηση του τουριστικού προϊόντος
- Δυνατότητες χρηματοδότησης δημοσίων και ιδιωτικών πολιτιστικών συλλογών μέσω συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων

Απειλές

- Επιμήκυνση της χρηματοπιστωτικής κρίσης και δυσκολία εξασφάλισης πιστώσεων.
- Μη αποτελεσματική αξιοποίηση των διαφόρων προγραμμάτων για βελτίωση ανθρώπινου δυναμικού και για ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης.
- Αδυναμία αποτελεσματικής διασύνδεσης της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας.
- Αυξανόμενο ποσοστό ανεργίας.
- Σημαντική μείωση στην ζήτηση εργασίας, με συνέπεια την αδράνεια και την απαξίωση των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού.
- Μεγάλο μέγεθος παραδοσιακής γεωργίας.
- Τροποποίηση της ΚΑΠ με τάση μείωσης ή /και σταδιακής κατάργησης των γεωργικών επιδοτήσεων.
- Συνέχιση της απόκλισης μεταξύ ζήτησης και προσφοράς εργασίας σε τοπικό επίπεδο.
- Ελλείψεις σε θέματα διαλειτουργικότητας κατά τον σχεδιασμό και την υλοποίηση πληροφοριακών συστημάτων.

- Καθυστέρηση στην υλοποίηση έργων ψηφιακής σύγκλισης προγραμματισμένων για το ΕΣΠΑ.
- Μετανάστευση οικονομικών μονάδων σε γειτονικές βαλκανικές χώρες.
- Αλλοιώσεις στο περιβάλλον όπου παρατηρούνται μεγάλη συγκέντρωση τουριστών με μικρά χρονικά διαστήματα.
- Υποβάθμιση των πολιτιστικών υποδομών λόγω ελλειπούς συντήρησης

3.3.3 Υποστήριξη

Ο άξονας της Υποστήριξης αφορά την Τεχνική Υποστήριξη των Δ/σεων της Περιφέρειας Θεσσαλίας και των Νομικών της Προσώπων προκειμένου να επιτευχθεί η υλοποίηση και η πληρωμή των έργων.

Ενδεικτικές Κατηγορίες Δράσεων ή Έργα :

- Δαπάνες εκτός έδρας του προσωπικού των Διευθύνσεων της Περιφέρειας για εκτέλεση υπηρεσίας.
- Πόρος του Περιφερειακού Ταμείου Ανάπτυξης βάσει του άρθρου 55, Ν. 2218/94
- Άλλες Δαπάνες Υποστήριξης.
- Τεχνική Βοήθεια.

Τα αναμενόμενα αποτελέσματα του άξονα μπορούν να συνοψισθούν στα εξής:

- Πληρωμές των έργων μέσω του Περιφερειακού Ταμείου Ανάπτυξης.
- Επίβλεψη έργων.
- Υποστήριξη Διευθύνσεων Περιφέρειας και Νομικών Προσώπων Περιφέρειας.
- Τεχνική Βοήθεια Υπηρεσίας Διαχείρισης.

Δικαιούχοι:

- Υπηρεσία Διαχείρισης ΠΠΑ
- Διευθύνσεις Περιφέρειας Θεσσαλίας.
- Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Θεσσαλίας.
- Νομικά Πρόσωπα Περιφέρειας Θεσσαλίας.

Ωφελούμενοι θα είναι:

- Φορείς και Διευθύνσεις Υλοποίησης του ΠΠΑ

Θέματα εφαρμογής :

Ο Πόρος του ΠΠΑ έχει θεσμοθετηθεί στο 1% επί των πόρων που διαχειρίζεται (ΑΡΘ. 55 Ν. 2218/94). Εγγράφεται δε, ως ξεχωριστό έργο σε κάθε ΣΑΕΠ που το ΠΠΑ διενεργεί πληρωμές ως υπόλογος. Το 1% επί του προϋπολογισμού των έργων δύναται δεσμεύεται για την κάλυψη δαπανών επίβλεψης των

έργων καθώς και πάσης φύσεως δαπάνες μετακίνησης του προσωπικού της Περιφέρειας Θεσσαλίας και των Νομικών Προσώπων της για εκτέλεση υπηρεσίας. Εγγράφεται ως ξεχωριστό έργο σε κάθε ΣΑΕΠ. Το 1% επί του προϋπολογισμού του ΠΠΑ θα δεσμευτεί για Τεχνική Βοήθεια. Άλλες δαπάνες διοικητικής υποστήριξης αφορούν λοιπές υποχρεώσεις που απορρέουν από έργα, συμπεριλαμβανομένων των δικαστικών εξόδων και αποζημιώσεων στις περιπτώσεις που τα έργα δεν είναι πλέον ενταγμένα στο ΠΔΕ.

Κεφάλαιο 4: Ανάλυση Δεδομένων

4.1 Ανάλυση Εισαγωγικών Εννοιών

Η συλλογή των δεδομένων έγινε μέσω Google Forms, απ' όπου ακολούθησε η εξαγωγή τους σε φύλλο εργασίας του Microsoft Office Excel (αρχείο μορφής .xlsx). Ελήφθησαν 37 ολοκληρωμένες απαντήσεις του ερωτηματολογίου. Η διεξαγωγή των αποτελεσμάτων πραγματοποιήθηκε με τη βοήθεια του Microsoft Office Excel, αξιοποιώντας την στατιστική ιδιότητά του και επιδιώκοντας την εξαγωγή των γραφημάτων.

4.2 Στατιστική Περιγραφή

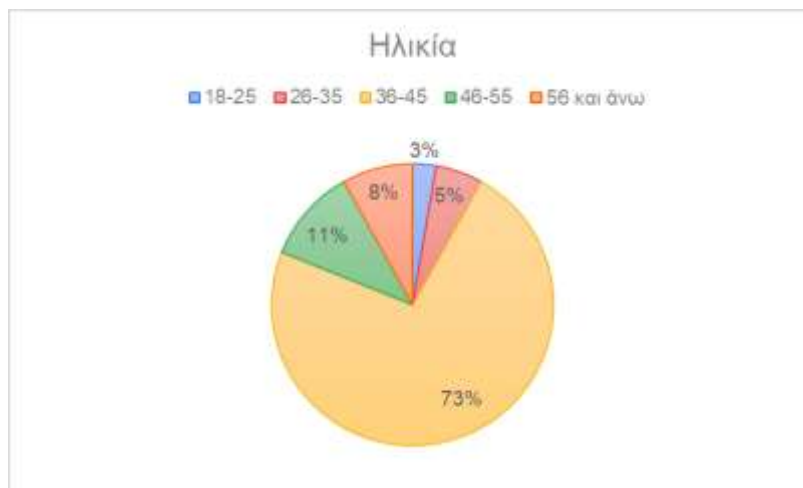
Το πρώτο τμήμα του ερωτηματολογίου αφορούσε τα δημογραφικά χαρακτηριστικά των ερωτηθέντων και κάποια γενικά στοιχεία. Συγκεκριμένα, περιλάμβανε κάποιες ερωτήσεις σχετικά με το φύλο, την ηλικία, την εκπαίδευση, την επαγγελματική εμπειρία και ιδιότητα καθώς και ερωτήσεις σχετικές με τον κλάδο και την επιχείρηση όπου δραστηριοποιούνται.

Πιο αναλυτικά, από τους 37 συμμετέχοντες, όσον αφορά το **Φύλο**, η πλειονότητα με 62,00% (N=23) ήταν άντρες και το 38,33% (N=14) ήταν γυναίκες (Γράφημα 1).

Γράφημα 1: Συχνότητα (N) απαντήσεων στην ερώτηση 1.1. Φύλο. Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Ηλικιακά, η πλειονότητα, με ποσοστό 73,00% (N=27) εντάσσεται στην κατηγορία των 36-45 ετών, ακολουθεί με ποσοστό 11,00% (N=4) η κατηγορία των 46-55 ετών και με ποσοστό 8,00% (N=3) η κατηγορία των 56 και άνω ετών, ενώ, με μικρότερο ποσοστό να ακολουθούν, με 5,00% (N=2) οι 26-35 ετών και με ακόμη μικρότερο ποσοστό 3,00% (N=1) οι 18-25 ετών, κάτι που μας επιτρέπει να συμπεράνουμε ότι το 84,00% των ερωτηθέντων είναι ηλικίας 36-55 ετών (Γράφημα 2).

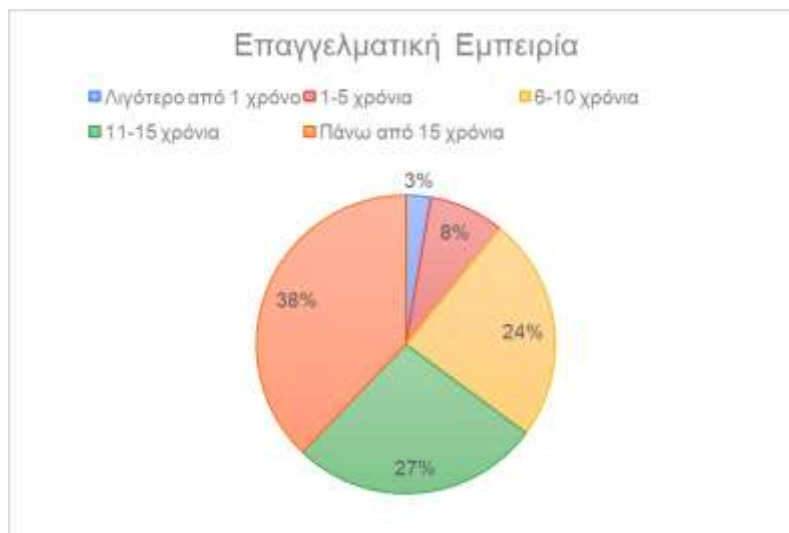
Γράφημα 2: Συχνότητα (N) απαντήσεων στην ερώτηση 1.2. Ηλικία. Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Σχετικά με το **Μορφωτικό Επίπεδο**, η πλειοψηφία με ποσοστό 73,00% (N=27) είναι απόφοιτοι πανεπιστημιακής εκπαίδευσης προπτυχιακού κύκλου (ΑΕΙ, ΤΕΙ), το 27,00% (N=10) σχετίζεται με τους κατόχους μεταπτυχιακών τίτλων σπουδών (Γράφημα 3).

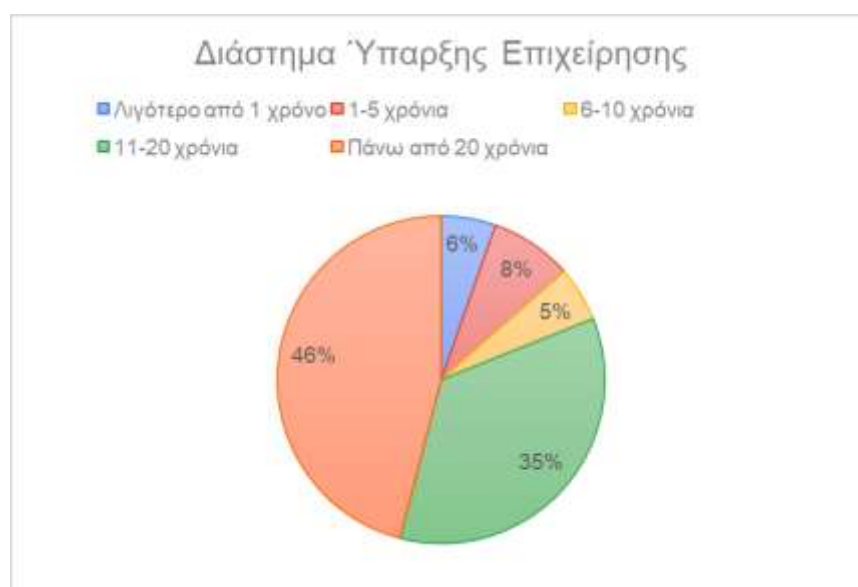
Γράφημα 3: Συχνότητα (N) απαντήσεων στην ερώτηση 1.3. Μορφωτικό Επίπεδο. Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Όσον αφορά το διάστημα **Επαγγελματικής Εμπειρίας**, η πλειονότητα με ποσοστό 38,00% (N=14) απάντησε ότι έχει εμπειρία πάνω από 15 χρόνια, το 27,00% (N=10) απάντησε ότι εργάζεται από 11-15 χρόνια, το 24,00% (N=9) αυτοί που εργάζονται 6-10 χρόνια, το 8,00% (N=3) 1-5 έτη επαγγελματικής εμπειρίας και αυτοί λιγότερο από έναν χρόνο αντίστοιχα βρίσκονται σε ποσοστό 3,00% (N=1) (Γράφημα 4).

Γράφημα 4: Συχνότητα (N) απαντήσεων στην ερώτηση 1.4. Επαγγελματική Εμπειρία. Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

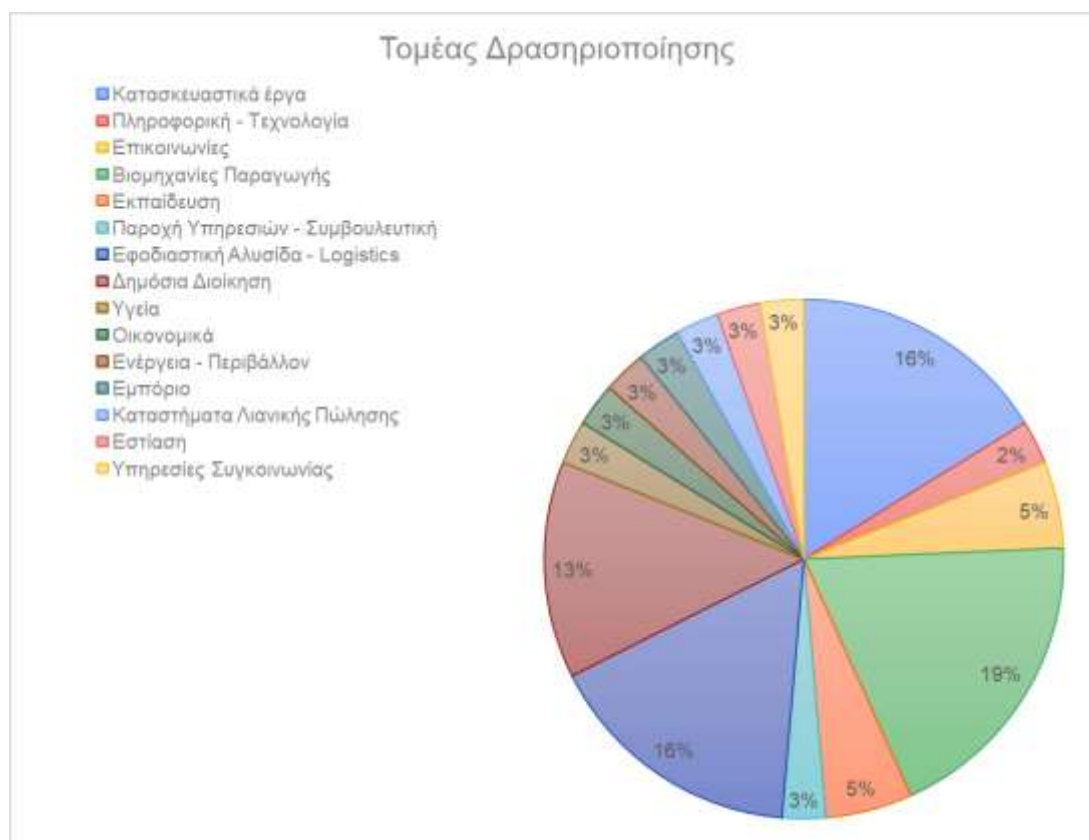
Στην ερώτηση σχετικά με το **Διάστημα Ύπαρξης της Επιχείρησης ή του Οργανισμού** όπου εργάζονται οι ερωτηθέντες, η πλειονότητα των ερωτηθέντων με ποσοστό 46,00% (N=17) απάντησε ότι εργάζεται σε επιχειρήσεις ή οργανισμούς που υφίστανται πάνω από 20 χρόνια. Ακολουθούν με 35,00% (N=13) οι επιχειρήσεις που υφίστανται 11-20, με 8,00% (N=3) 1-5 χρόνια, με 5,00% (N=2) 6-10 και, τέλος, με ποσοστό 6,00% (N=2) οι επιχειρήσεις που υφίστανται λιγότερο από 1 χρόνο (Γράφημα 5).

Γράφημα 5: Συχνότητα (N) απαντήσεων στην ερώτηση 1.5. Διάστημα Ύπαρξης Επιχείρησης. Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Όσον αφορά τον **Τομέα Δραστηριοποίησης**, όπου δραστηριοποιούνται οι ερωτώμενοι, με ποσοστό 16,00% (N=6) απάντησε ότι ασχολείται με Κατασκευαστικά Έργα και Εφοδιαστική Αλυσίδα – Logistics, ενώ με 19,00% (N=7) οι Βιομηχανίες Παραγωγής και με 5,00% (N=2) οι Επικοινωνίες και η Εκπαίδευση, με 14,00% (N=5) η Δημόσια Διοίκηση. Ακολουθούν με 3,00% (N=1) η Πληροφορική

Τεχνολογία και Παροχή Υπηρεσιών – Συμβουλευτική. Σε ποσοστό 3,00 % (N=1) συναντώνται επίσης και οι τομείς Υγεία, Οικονομικά, Ενέργεια – Περιβάλλον, Εμπόριο, Καταστήματα Λιανικής Πώλησης, Εστίαση και Υπηρεσίες Συγκοινωνίας (Γράφημα 6),

Γράφημα 6: Συχνότητα (N) απαντήσεων στην ερώτηση 1.6. Τομέας Δραστηριοποίησης. Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Στην ερώτηση ποιος είναι ο **Επαγγελματικός Ρόλος - Ιδιότητα**, η πλειονότητα με 54,00% (N=20) απάντησε πώς εργάζεται ως Προσωπικό (Staff) / Μέλος Ομάδας Έργου (Team Member), το 27,00% (N=10) ως Υπεύθυνος Έργου (Project Manager), το 8,00% (N=3) έχουν Συμβουλευτικό ή Καθοδηγητικό Ρόλο (Advisory or Steering role) και οι Συντονιστές Έργου (Project Coordinator) και Μέλος Διοικητικού Συμβουλίου (Board Member) σχετίζονται με ένα ποσοστό 5,00% (N=2) η εκάστοτε κατηγορία (Γράφημα 7).

Γράφημα 7: Συχνότητα (N) απαντήσεων στην ερώτηση 1.7. Επαγγελματικός Ρόλος - Ιδιότητα. Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Τα δημογραφικά και γενικά χαρακτηριστικά παρουσιάζονται στον Πίνακα 3. Παρατηρούμε διαφοροποίηση και ποικιλία των απαντήσεων, κάτι που σημαίνει ότι το δείγμα ερωτηθέντων παρουσιάζει διακυμάνσεις, γεγονός σημαντικό για την παρούσα έρευνα.

Πίνακας 3: Γενικά & Προσωπικά Στοιχεία. Δημογραφικά Χαρακτηριστικά. Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Δημογραφικό ή Γενικό Χαρακτηριστικό	Απαντήσεις	Συχνότητα (N)	Ποσοστό ή Σχετική Συχνότητα (F%)
Φύλο	Άρρεν	14,00	38,00
	Θήλυ	23,00	62,00
Ηλικία	18-25	1,00	3,00
	26-35	2,00	5,00
	36-45	27,00	73,00
	46-55	4,00	11,00
	56 και άνω	3,00	8,00
Μορφωτικό Επίπεδο	Διδακτορικό Δίπλωμα	0,00	0,00
	Πτυχίο ΑΕΙ/ΤΕΙ	27,00	73,00
	Μεταπτυχιακό Δίπλωμα	10,00	27,00
Διάστημα Επαγγελματικής Εμπειρίας	Λιγότερο από 1 χρόνο	1,00	3,00
	1 - 5 χρόνια	3,00	8,00
	6 - 10 χρόνια	9,00	24,00
	11 - 15 χρόνια	10,00	27,00
	Πάνω από 15 χρόνια	14,00	38,00
Διάστημα Ύπαρξης Επιχείρησης	Λιγότερο από 1 χρόνο	2,00	5,00
	1 - 5 χρόνια	3,00	8,00
	6 - 10 χρόνια	2,00	5,00
	11 - 20 χρόνια	13,00	35,00
	Πάνω από 20 χρόνια	17,00	46,00

Τομέας Δραστηριοποίησης	Κατασκευαστικά έργα	6,00	16,00
	Πληροφορική - Τεχνολογία	1,00	3,00
	Επικοινωνίες	2,00	5,00
	Βιομηχανίες Παραγωγής	7,00	19,00
	Εκπαίδευση	2,00	5,00
	Παροχή Υπηρεσιών - Συμβουλευτική	1,00	3,00
	Εφοδιαστική Αλυσίδα - Logistics	6,00	16,00
	Δημόσια Διοίκηση	5,00	14,00
	Υγεία	1,00	3,00
	Οικονομικά	1,00	3,00
	Ενέργεια – Περιβάλλον	1,00	3,00
	Εμπόριο	1,00	3,00
	Καταστήματα Λιανικής Πώλησης	1,00	3,00
	Εστίαση	1,00	3,00
	Υπηρεσίες Συγκοινωνίας	1,00	3,00
Επαγγελματικός Ρόλος - Ιδιότητα	Υπεύθυνος Έργου (Project Manager)	10,00	27,00
	Συντονιστής Έργου (Project Coordinator)	2,00	5,00
	Συμβουλευτικός ή καθοδηγητικός ρόλος (Advisory or Steering role)	3,00	8,00
	Μέλος Διοικητικού Συμβουλίου (Board Member)	2,00	5,00
	Προσωπικό (Staff) / Μέλος Ομάδας Έργου (Team Member)	20,00	54,00
	Άλλο	0,00	0,00

Στη συνέχεια του ερωτηματολογίου, οι ερωτηθέντες κλήθηκαν να αξιολογήσουν σε τι βαθμό θεωρούν ότι κάθε μια από τους παράγοντες οι οποίοι με τη σειρά τους επιλεγόμενοι επηρεάζουν την αναπτυξιακή τακτική της Περιφέρειας Θεσσαλίας. Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται στον Πίνακα 4, καθώς και στα γραφήματα που ακολουθούν.

Η αξιολόγηση έγινε με βάση 5-βαθμη κλίμακα Likert, όπου το «1» σημαίνει «Καθόλου» και το «5» «Πάρα πολύ».

Πίνακας 4: Πόσο σημαντικές είναι οι παρακάτω ψηφιακές τεχνολογίες. Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Παράγοντας	Απαντήσεις	Συχνότητα (N)	Ποσοστό ή Σχετική Συχνότητα (F%)
Σημασία ανάπτυξης υπηρεσιών αγροτουρισμού	Καθόλου	1	3
	Λίγο	4	11
	Αρκετά	9	24
	Πολύ	7	19
	Πάρα πολύ	16	43
Σημασία ανάπτυξης υπηρεσιών συγκοινωνίας	Καθόλου	0	0
	Λίγο	4	11
	Αρκετά	4	11
	Πολύ	9	24
	Πάρα πολύ	20	54
Σημασία ανάπτυξης υπηρεσιών συγκοινωνίας (σιδηρόδρομοι)	Καθόλου	0	0
	Λίγο	0	0
	Αρκετά	8	22
	Πολύ	8	22
	Πάρα πολύ	21	57
Παρέμβαση της πολιτείας, προκειμένου να βοηθήσει την ανάπτυξη Περιφέρεια Θεσσαλίας - Μεταφορές	Καθόλου	1	3
	Λίγο	3	8
	Αρκετά	8	22
	Πολύ	3	8
	Πάρα πολύ	22	59
Παρέμβαση της πολιτείας, προκειμένου να βοηθήσει την ανάπτυξη Περιφέρεια Θεσσαλίας - Τεχνικές Υποδομές	Καθόλου	2	5
	Λίγο	1	3
	Αρκετά	4	11
	Πολύ	17	46
	Πάρα πολύ	13	35
Παρέμβαση της πολιτείας, προκειμένου να βοηθήσει την ανάπτυξη Περιφέρεια Θεσσαλίας - Ειδικές Υποδομές	Καθόλου	0	0
	Λίγο	2	5
	Αρκετά	6	16
	Πολύ	9	24
	Πάρα πολύ	20	54
Παρέμβαση της πολιτείας, προκειμένου να βοηθήσει την ανάπτυξη Περιφέρεια Θεσσαλίας - Προστασία και αξιοποίηση φυσικών και πολιτιστικών πόρων/Εκπαίδευση	Καθόλου	1	3
	Λίγο	1	3
	Αρκετά	8	22
	Πολύ	11	30
	Πάρα πολύ	16	43
Υπάρχον δυναμικό και την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών στην Περιφέρεια Θεσσαλίας	Ελάχιστα/Καθόλου (Ικανοποιητικό)	0	0
	Λίγο (Ικανοποιητικό)	2	5
	Αρκετά (Ικανοποιητικό)	7	19
	Πολύ (Ικανοποιητικό)	11	30
	Πάρα πολύ (Ικανοποιητικό)	17	46
Υπάρχον δυναμικό και την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών στην Περιφέρεια Θεσσαλίας - υποστήριξη	Ελάχιστα/Καθόλου (Ικανοποιητικό)	2	5
	Λίγο (Ικανοποιητικό)	10	27

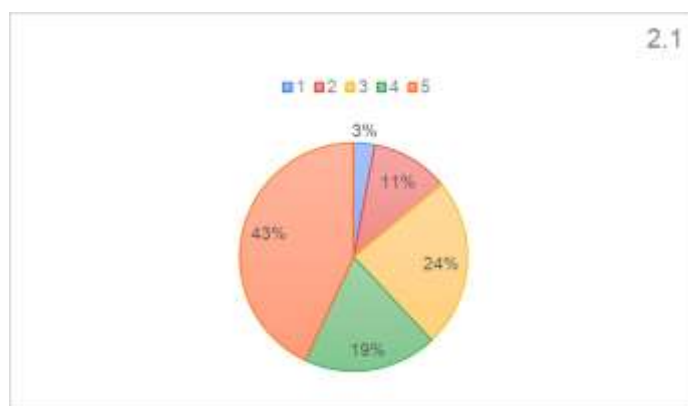
μελλοντικών υπηρεσιών ανάπτυξης	Αρκετά (Ικανοποιητικό)	18	49
	Πολύ (Ικανοποιητικό)	6	16
	Πάρα πολύ (Ικανοποιητικό)	1	3
Υπάρχουν δυναμικό και την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών στην Περιφέρεια Θεσσαλίας - προσπάθεια υλοποίησης προγραμμάτων ή εφαρμογής σχεδίων	Ελάχιστα/Καθόλου (Ικανοποιητικό)	3	8
	Λίγο (Ικανοποιητικό)	13	35
	Αρκετά (Ικανοποιητικό)	16	43
	Πολύ (Ικανοποιητικό)	3	8
	Πάρα πολύ (Ικανοποιητικό)	2	5
Βαθμός δυσκολίας που συνήθως αντιμετωπίζετε, στην προσπάθεια υλοποίησης προγραμμάτων ή εφαρμογής σχεδίων - Αδιαφορία κρατικών φορέων	Καθόλου	0	0
	Λίγο	5	14
	Αρκετά	14	38
	Πολύ	12	32
	Πάρα πολύ	6	16
Βαθμός δυσκολίας που συνήθως αντιμετωπίζετε, στην προσπάθεια υλοποίησης προγραμμάτων ή εφαρμογής σχεδίων - Αδιαφορία τοπικών φορέων (Νομαρχία, Δήμοι κ.ά.)	Καθόλου	1	3
	Λίγο	6	16
	Αρκετά	18	49
	Πολύ	6	16
	Πάρα πολύ	6	16
Βαθμός δυσκολίας που συνήθως αντιμετωπίζετε, στην προσπάθεια υλοποίησης προγραμμάτων ή εφαρμογής σχεδίων - Αδιαφορία του τοπικού πληθυσμού	Καθόλου	5	14
	Λίγο	5	14
	Αρκετά	18	49
	Πολύ	7	19
	Πάρα πολύ	2	5
Βαθμός δυσκολίας που συνήθως αντιμετωπίζετε, στην προσπάθεια υλοποίησης προγραμμάτων ή εφαρμογής σχεδίων - Καθυστερήσεις στις διαδικασίες έγκρισης και ολοκλήρωσης των επενδυτικών σχεδίων	Καθόλου	0	0
	Λίγο	6	16
	Αρκετά	11	30
	Πολύ	11	30
	Πάρα πολύ	9	24
Βαθμός δυσκολίας που συνήθως αντιμετωπίζετε, στην προσπάθεια υλοποίησης προγραμμάτων ή εφαρμογής σχεδίων - Υψηλό κόστος και περίπλοκες διαδικασίες δανειοδοτήσεως των επιχειρήσεων	Καθόλου	1	3
	Λίγο	3	8
	Αρκετά	16	43
	Πολύ	8	22
	Πάρα πολύ	9	24
Βαθμός δυσκολίας που συνήθως αντιμετωπίζετε, στην προσπάθεια υλοποίησης προγραμμάτων ή εφαρμογής σχεδίων - Έλλειψη υποστήριξης και εξειδικευμένης γνώσης	Καθόλου	2	5
	Λίγο	5	14
	Αρκετά	16	43
	Πολύ	9	24
	Πάρα πολύ	5	14
Βαθμός δυσκολίας που συνήθως αντιμετωπίζετε, στην προσπάθεια υλοποίησης προγραμμάτων ή εφαρμογής σχεδίων - Έλλειψη φορέων διαχείρισης	Καθόλου	5	14
	Λίγο	4	11
	Αρκετά	13	35
	Πολύ	13	35
	Πάρα πολύ	2	5
	Καθόλου	0	0

Σημαντικότητα ρόλου των αναδυόμενων ψηφιακών τεχνολογιών για τη διαμόρφωση των νέων τεχνικών, εργαλείων και συστημάτων	Λίγο	0	0
	Αρκετά	4	11
	Πολύ	16	43
	Πάρα πολύ	17	46
Σημαντικότητα χρήσης, από το σύνολο των εμπλεκόμενων σε ένα έργο μερών, ενός κοινού, πλήρως ολοκληρωμένου και ενοποιημένου θεωρητικού/πρακτικού συστήματος, που επιτρέπει την εύκολη και άμεση συγκέντρωση, ανταλλαγή και επεξεργασία του συνόλου των πληροφοριών από όλους, για την ομαλή λειτουργία	Καθόλου	0	0
	Λίγο	0	0
	Αρκετά	11	30
	Πολύ	15	41
	Πάρα πολύ	11	30
Σημαντικότητα αυτονομίας και αυτοματοποίησης στα συστήματα, δηλαδή η αυτόνομη και αυτόματη εκτέλεση τυποποιημένων και επαναλαμβανόμενων λειτουργιών από τεχνολογικά μέσα για την ομαλή λειτουργία στην Περιφέρεια Θεσσαλίας	Καθόλου	0	0
	Λίγο	2	5
	Αρκετά	10	27
	Πολύ	13	35
	Πάρα πολύ	12	32
Βαθμός επίδρασης Ψηφιοποίησης της λειτουργικότητας της Περιφέρειας Θεσσαλίας, με την έννοια της κωδικοποίησης του συνόλου των δεδομένων του έργου σε ψηφιακή μορφή και της χρήσης τεχνολογίας πληροφοριών, ψηφιακών εργαλείων για την εκτέλεση των εργασιών	Καθόλου	1	3
	Λίγο	0	0
	Αρκετά	8	22
	Πολύ	16	43
	Πάρα πολύ	12	32
Βαθμός επίδρασης εκτέλεσης διαδικασιών σε διακρατικό επίπεδο, χωρίς γεωγραφικούς περιορισμούς, με την ψηφιοποίηση και τη χρήση ψηφιακών εργαλείων και τεχνολογίας πληροφοριών και την υιοθέτηση παγκόσμιων προτύπων και διαδικασιών προσαρμοσμένων στις εκάστοτε απαιτήσεις	Καθόλου	0	0
	Λίγο	2	5
	Αρκετά	9	24
	Πολύ	20	54
	Πάρα πολύ	6	16
Βαθμός επίδρασης διαμόρφωσης Ψηφιακής Στρατηγικής και Κουλτούρας Καινοτομίας, που συμβαδίζει με τις τεχνολογικές εξελίξεις και την ραγδαία ταχύτητα των αλλαγών τους	Καθόλου	0	0
	Λίγο	2	5
	Αρκετά	6	16
	Πολύ	19	51
	Πάρα πολύ	10	27

Στη συνέχεια, παρατίθενται τα αποτελέσματα του βασικού τμήματος του ερωτηματολογίου. Πρόκειται για τις ερωτήσεις που αφορούν τους παράγοντες που σχετίζονται με την αναπτυξιακή δυναμική και (μη) της Περιφέρειας Θεσσαλίας (ερωτήσεις 2.1-2.23 του ερωτηματολογίου). Η αξιολόγηση έγινε με βάση 5-βαθμη κλίμακα Likert, όπου το «1» σημαίνει «Καθόλου» και το «5»

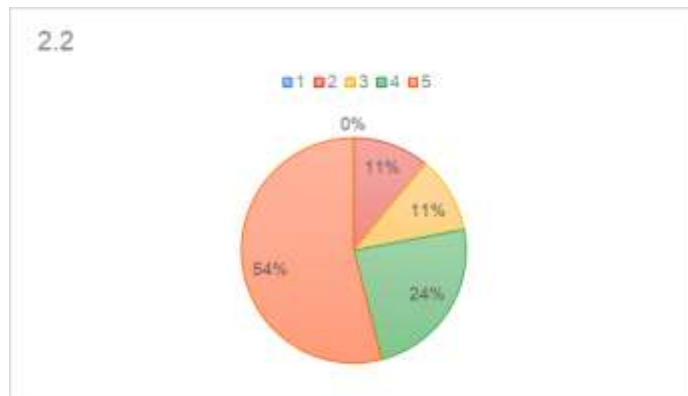
«Πάρα πολύ», ενώ στις ερωτήσεις 2.8-2.10 η αξιολόγηση έγινε με βάση 5-βαθμη κλίμακα, όπου το 1 = ελάχιστα/καθόλου (ικανοποιητικό), 2 = λίγο (ικανοποιητικό), 3 = αρκετά (ικανοποιητικό), 4 = πολύ (ικανοποιητικό), 5 = πάρα πολύ (ικανοποιητικό).

Η ερώτηση 2.1. σχετίζεται με «Πώς κρίνετε τη σημασία ανάπτυξης υπηρεσιών τουρισμού υγείας στην Περιφέρεια Θεσσαλίας;» οι απαντήσεις της οποίας είναι εμφανείς στο παρακάτω διάγραμμα.

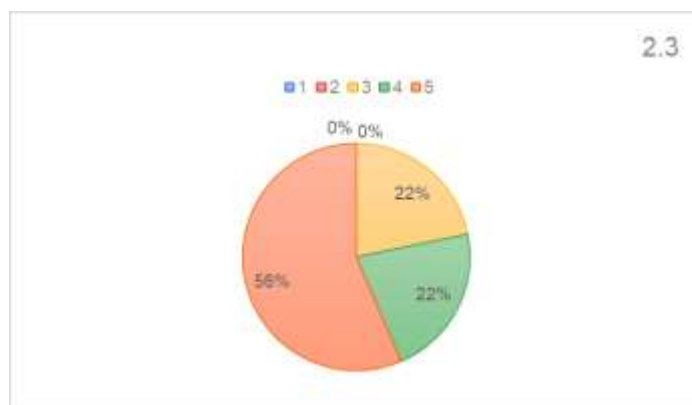
Γράφημα 8: Συχνότητα (N) απαντήσεων στην ερώτηση 2.1. Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Η ερώτηση 2.2. σχετίζεται με «Πώς κρίνετε τη σημασία ανάπτυξης υπηρεσιών αγροτουρισμού στην Περιφέρεια Θεσσαλίας;» οι απαντήσεις της οποίας είναι εμφανείς στο παρακάτω διάγραμμα.

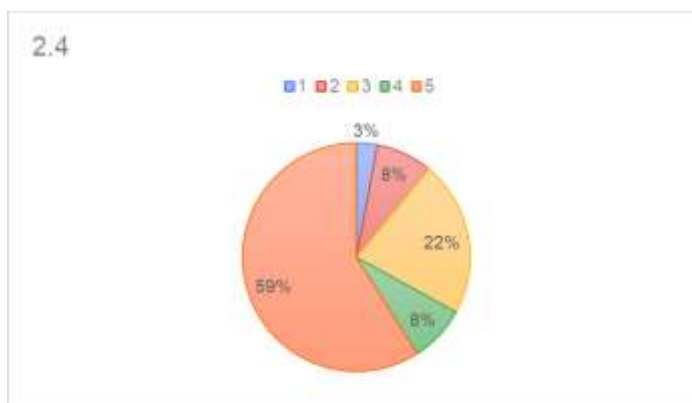
Γράφημα 9: Συχνότητα (N) απαντήσεων στην ερώτηση 2.2. Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Η ερώτηση 2.3. σχετίζεται με «Πώς κρίνετε τη σημασία ανάπτυξης υπηρεσιών συγκοινωνίας (αυτοκινητόδρομοι) στην Περιφέρεια Θεσσαλίας;» οι απαντήσεις της οποίας είναι εμφανείς στο παρακάτω διάγραμμα.

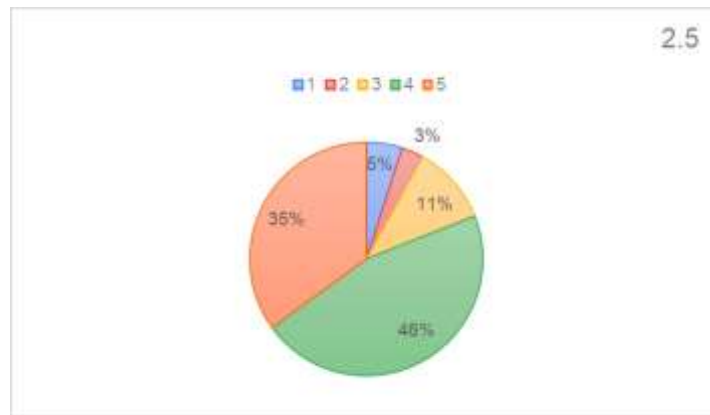
Γράφημα 10: Συχνότητα (N) απαντήσεων στην ερώτηση 2.3. Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Η ερώτηση 2.4. σχετίζεται με «Πώς κρίνετε τη σημασία ανάπτυξης υπηρεσιών συγκοινωνίας (σιδηρόδρομοι) στην Περιφέρεια Θεσσαλίας;» οι απαντήσεις της οποίας είναι εμφανείς στο παρακάτω διάγραμμα.

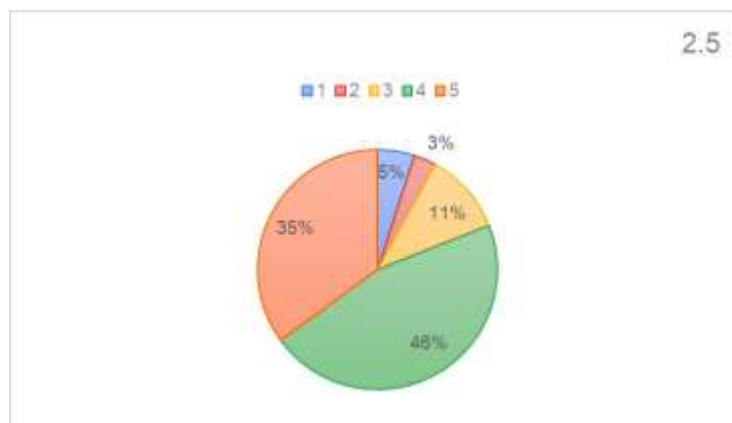
Γράφημα 11: Συχνότητα (N) απαντήσεων στην ερώτηση 2.4. Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Η ερώτηση 2.5. σχετίζεται με «Σε ποιους από τους παρακάτω τομείς θεωρείτε πιο απαραίτητη την παρέμβαση της πολιτείας, προκειμένου να βοηθήσει την ανάπτυξη Περιφέρεια Θεσσαλίας; Μεταφορές (Εθνικό – επαρχιακό δίκτυο, σιδηροδρομικό δίκτυο, αεροπορικές μεταφορές, θαλάσσιες μεταφορές)» οι απαντήσεις της οποίας είναι εμφανείς στο παρακάτω διάγραμμα.

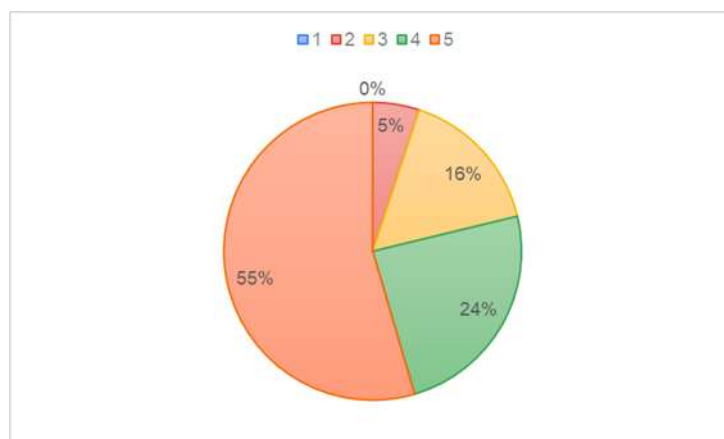
Γράφημα 12: Συχνότητα (N) απαντήσεων στην ερώτηση 2.5. Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Η ερώτηση 2.5. σχετίζεται με «Σε ποιους από τους παρακάτω τομείς θεωρείτε πιο απαραίτητη την παρέμβαση της πολιτείας, προκειμένου να βοηθήσει την ανάπτυξη Περιφέρειας Θεσσαλίας; Τεχνικές υποδομές (ύδρευση, αποχέτευση, Διαχείριση απορριμμάτων, τηλεπικοινωνίες κ.ά.)» οι απαντήσεις της οποίας είναι εμφανείς στο παρακάτω διάγραμμα.

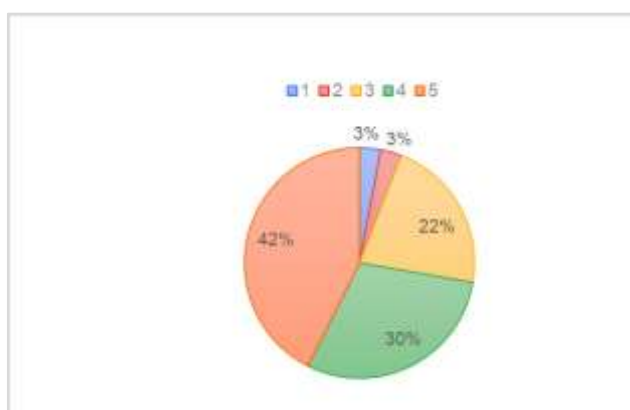
Γράφημα 13: Συχνότητα (N) απαντήσεων στην ερώτηση 2.5. Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Η ερώτηση 2.5. σχετίζεται με «Σε ποιους από τους παρακάτω τομείς θεωρείτε πιο απαραίτητη την παρέμβαση της πολιτείας, προκειμένου να βοηθήσει την ανάπτυξη Περιφέρειας Θεσσαλίας; Ειδικές υποδομές (κέντρα αποκατάστασης, υπηρεσίας υγείας, αθλητικές εγκαταστάσεις, κ.ά.)» οι απαντήσεις της οποίας είναι εμφανείς στο παρακάτω διάγραμμα.

Γράφημα 14: Συχνότητα (N) απαντήσεων στην ερώτηση 2.5. Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

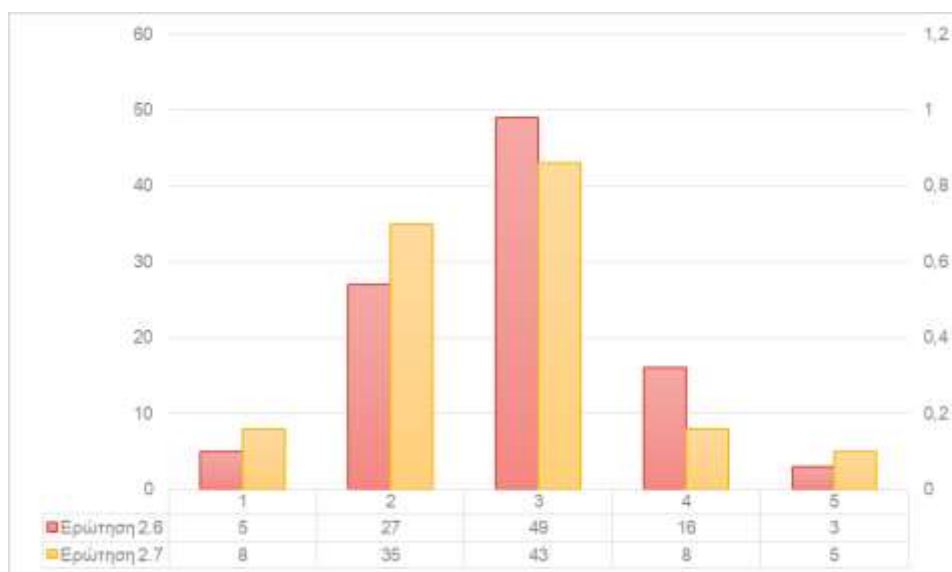
Η ερώτηση 2.5. σχετίζεται με «Σε ποιους από τους παρακάτω τομείς θεωρείτε πιο απαραίτητη την παρέμβαση της πολιτείας, προκειμένου να βοηθήσει την ανάπτυξη Περιφέρεια Θεσσαλίας; **Προστασία και αξιοποίηση φυσικών και πολιτιστικών πόρων – Εκπαίδευση**» οι απαντήσεις της οποίας είναι εμφανείς στο παρακάτω διάγραμμα.

Γράφημα 15: Συχνότητα (N) απαντήσεων στην ερώτηση 2.5. Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Οι ερωτήσεις 2.6. – 2.7. σχετίζονται με «Πως κρίνετε το υπάρχον δυναμικό και την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών στην Περιφέρεια Θεσσαλίας; (Παρακαλώ απαντήστε όλες τις παρακάτω ερωτήσεις επιλέγοντας στην ιεραρχημένη 5-βάθμια κλίμακα μία από τις 5 βαθμίδες, ανάλογα με το βαθμό που συμφωνείτε στο περιεχόμενο των ερωτήσεων, με δεδομένο ότι: 1 = ελάχιστα/καθόλου (ικανοποιητικό), 2 = λίγο (ικανοποιητικό), 3 = αρκετά (ικανοποιητικό), 4 = πολύ (ικανοποιητικό), 5 = πάρα πολύ (ικανοποιητικό)» & «Πως κρίνετε το υπάρχον δυναμικό και την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών στην Περιφέρεια Θεσσαλίας για την υποστήριξη μελλοντικών υπηρεσιών ανάπτυξης; (Παρακαλώ απαντήστε όλες τις παρακάτω ερωτήσεις επιλέγοντας στην ιεραρχημένη 5-βάθμια κλίμακα μία από τις 5 βαθμίδες, ανάλογα με το βαθμό που συμφωνείτε στο περιεχόμενο των ερωτήσεων, με δεδομένο ότι: 1 = ελάχιστα/καθόλου (ικανοποιητικό), 2 = λίγο (ικανοποιητικό), 3 = αρκετά

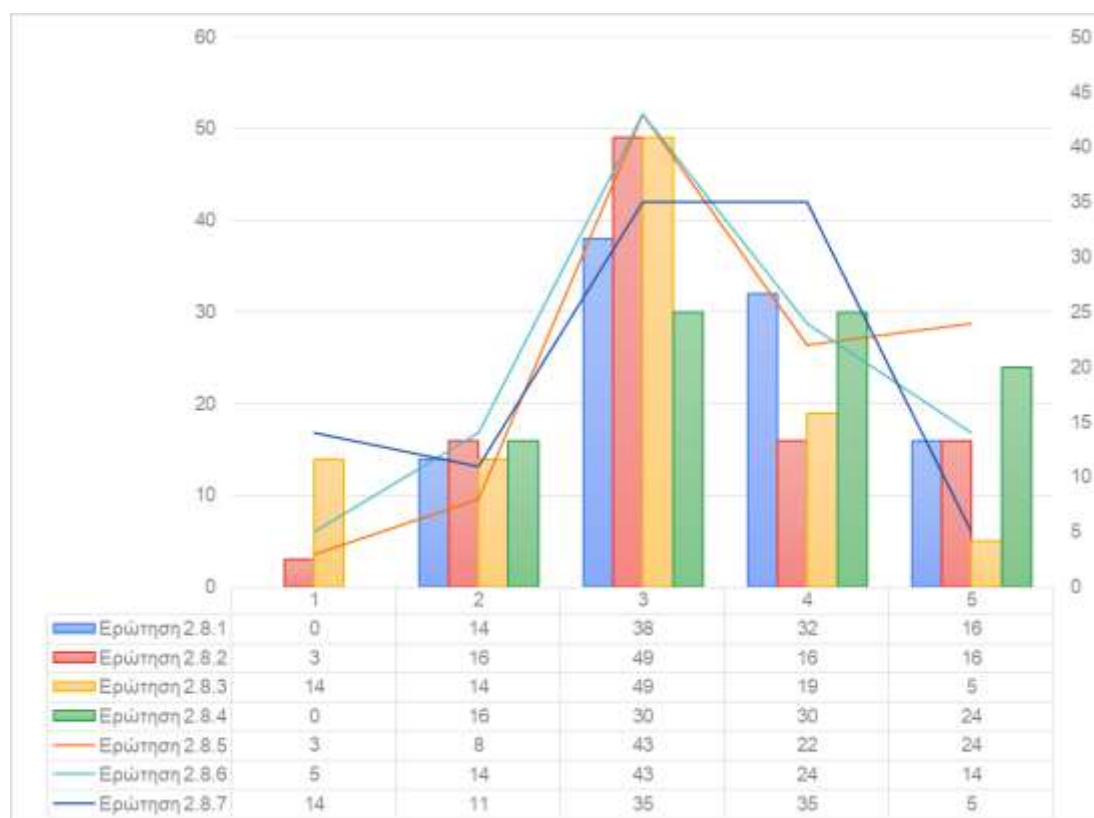
(ικανοποιητικό), 4 = πολύ (ικανοποιητικό), 5 = πάρα πολύ (ικανοποιητικό))» αντίστοιχα, οι απαντήσεις των οποίων είναι εμφανείς στο παρακάτω σύνθετο διάγραμμα.

Γράφημα 16: Συχνότητα (N) απαντήσεων στις ερωτήσεις 2.6.-2.7. Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Οι ερωτήσεις 2.8. σχετίζονται με «Αναφέρετε το βαθμό δυσκολίας που συνήθως αντιμετωπίζετε, στην προσπάθεια υλοποίησης προγραμμάτων ή εφαρμογής σχεδίων στην Περιφέρεια Θεσσαλίας; (Παρακαλώ απαντήστε όλες τις παρακάτω ερωτήσεις επιλέγοντας στην ιεραρχημένη 5-βάθμια κλίμακα μία από τις 5 βαθμίδες, ανάλογα με το βαθμό που συμφωνείτε στο περιεχόμενο των ερωτήσεων, με δεδομένο ότι: 1 = ελάχιστα/καθόλου, 2 = λίγο, 3 = αρκετά, 4 = πολύ, 5 = πάρα πολύ) - **Αδιαφορία κρατικών φορέων**» - «Αναφέρετε το βαθμό δυσκολίας που συνήθως αντιμετωπίζετε, στην προσπάθεια υλοποίησης προγραμμάτων ή εφαρμογής σχεδίων στην Περιφέρεια Θεσσαλίας; (Παρακαλώ απαντήστε όλες τις παρακάτω ερωτήσεις επιλέγοντας στην ιεραρχημένη 5-βάθμια κλίμακα μία από τις 5 βαθμίδες, ανάλογα με το βαθμό που συμφωνείτε στο περιεχόμενο των ερωτήσεων, με δεδομένο ότι: 1 = ελάχιστα/καθόλου, 2 = λίγο, 3 = αρκετά, 4 = πολύ, 5 = πάρα πολύ) - **Αδιαφορία τοπικών φορέων (Νομαρχία, Δήμοι κ.ά.)**» - «Αναφέρετε το βαθμό δυσκολίας που συνήθως αντιμετωπίζετε, στην προσπάθεια υλοποίησης προγραμμάτων ή εφαρμογής σχεδίων στην Περιφέρεια Θεσσαλίας; (Παρακαλώ απαντήστε όλες τις παρακάτω ερωτήσεις επιλέγοντας στην ιεραρχημένη 5-βάθμια κλίμακα μία από τις 5 βαθμίδες, ανάλογα με το βαθμό που συμφωνείτε στο περιεχόμενο των ερωτήσεων, με δεδομένο ότι: 1 = ελάχιστα/καθόλου, 2 = λίγο, 3 = αρκετά, 4 = πολύ, 5 = πάρα πολύ) - **Αδιαφορία του τοπικού πληθυσμού**» - «Αναφέρετε το βαθμό δυσκολίας που συνήθως αντιμετωπίζετε, στην προσπάθεια υλοποίησης προγραμμάτων ή εφαρμογής σχεδίων στην Περιφέρεια Θεσσαλίας; (Παρακαλώ απαντήστε όλες τις παρακάτω ερωτήσεις επιλέγοντας στην ιεραρχημένη 5-βάθμια κλίμακα μία από τις 5 βαθμίδες, ανάλογα με το βαθμό που συμφωνείτε στο περιεχόμενο των ερωτήσεων, με δεδομένο ότι: 1 = ελάχιστα/καθόλου, 2 = λίγο, 3 = αρκετά, 4 = πολύ, 5 = πάρα πολύ) - **Καθυστερήσεις στις διαδικασίες έγκρισης και ολοκλήρωσης των επενδυτικών σχεδίων**» - «Αναφέρετε το βαθμό

δυσκολίας που συνήθως αντιμετωπίζετε, στην προσπάθεια υλοποίησης προγραμμάτων ή εφαρμογής σχεδίων στην Περιφέρεια Θεσσαλίας; (Παρακαλώ απαντήστε όλες τις παρακάτω ερωτήσεις επιλέγοντας στην ιεραρχημένη 5-βάθμια κλίμακα μία από τις 5 βαθμίδες, ανάλογα με το βαθμό που συμφωνείτε στο περιεχόμενο των ερωτήσεων, με δεδομένο ότι: 1 = ελάχιστα/καθόλου, 2 = λίγο, 3 = αρκετά, 4 = πολύ, 5 = πάρα πολύ) - Υψηλό κόστος και περίπλοκες διαδικασίες δανειοδοτήσεως των επιχειρήσεων» - «Αναφέρετε το βαθμό δυσκολίας που συνήθως αντιμετωπίζετε, στην προσπάθεια υλοποίησης προγραμμάτων ή εφαρμογής σχεδίων στην Περιφέρεια Θεσσαλίας; (Παρακαλώ απαντήστε όλες τις παρακάτω ερωτήσεις επιλέγοντας στην ιεραρχημένη 5-βάθμια κλίμακα μία από τις 5 βαθμίδες, ανάλογα με το βαθμό που συμφωνείτε στο περιεχόμενο των ερωτήσεων, με δεδομένο ότι: 1 = ελάχιστα/καθόλου, 2 = λίγο, 3 = αρκετά, 4 = πολύ, 5 = πάρα πολύ) - Έλλειψη υποστήριξης και εξειδικευμένης γνώσης» & «Αναφέρετε το βαθμό δυσκολίας που συνήθως αντιμετωπίζετε, στην προσπάθεια υλοποίησης προγραμμάτων ή εφαρμογής σχεδίων στην Περιφέρεια Θεσσαλίας; (Παρακαλώ απαντήστε όλες τις παρακάτω ερωτήσεις επιλέγοντας στην ιεραρχημένη 5-βάθμια κλίμακα μία από τις 5 βαθμίδες, ανάλογα με το βαθμό που συμφωνείτε στο περιεχόμενο των ερωτήσεων, με δεδομένο ότι: 1 = ελάχιστα/καθόλου, 2 = λίγο, 3 = αρκετά, 4 = πολύ, 5 = πάρα πολύ) - Έλλειψη φορέων διαχείρισης» αντίστοιχα, οι απαντήσεις των οποίων είναι εμφανείς στο παρακάτω σύνθετο διάγραμμα.

Γράφημα 17: Συχνότητα (N) απαντήσεων στις ερωτήσεις 2.8. Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

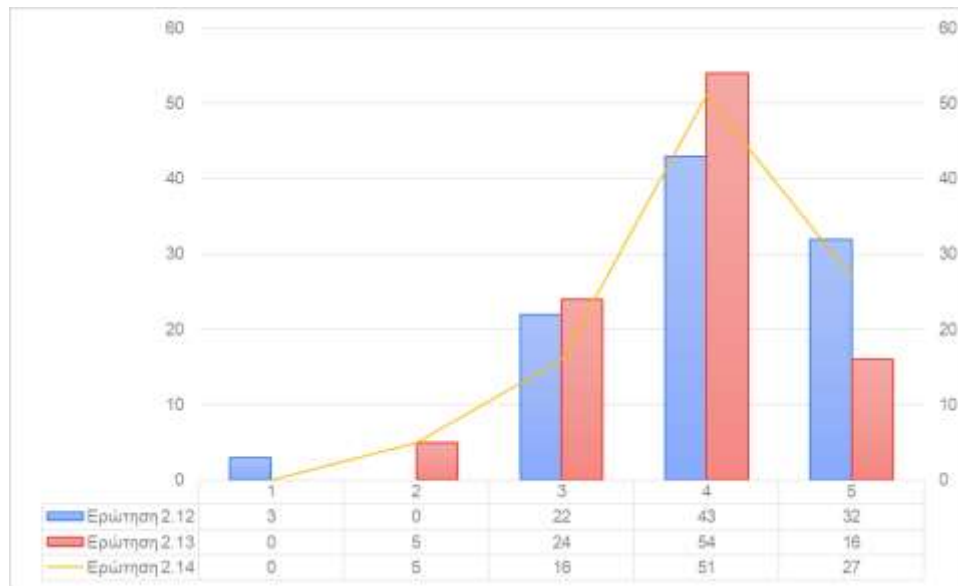
Οι ερωτήσεις 2.9. – 2.10. – 2.11. σχετίζονται με «Πόσο σημαντικός είναι ο ρόλος των αναδυόμενων ψηφιακών τεχνολογιών για τη διαμόρφωση των νέων τεχνικών, εργαλείων και συστημάτων στην

Περιφέρεια Θεσσαλίας;» - « Πόσο σημαντική είναι η χρήση, από το σύνολο των εμπλεκόμενων σε ένα έργο μερών, ενός κοινού, πλήρως ολοκληρωμένου και ενοποιημένου θεωρητικού/πρακτικού συστήματος, που επιτρέπει την εύκολη και άμεση συγκέντρωση, ανταλλαγή και επεξεργασία του συνόλου των πληροφοριών από όλους, για την ομαλή λειτουργία στην Περιφέρεια Θεσσαλίας; και «Πόσο σημαντική είναι η αυτονομία και αυτοματοποίηση στα συστήματα, δηλαδή η αυτόνομη και αυτόματη εκτέλεση τυποποιημένων και επαναλαμβανόμενων λειτουργιών από τεχνολογικά μέσα για την ομαλή λειτουργία στην Περιφέρεια Θεσσαλίας;» αντίστοιχα, οι απαντήσεις των οποίων είναι εμφανείς στο παρακάτω σύνθετο διάγραμμα.

Γράφημα 18: Συχνότητα (N) απαντήσεων στις ερωτήσεις 2.9-2.10.-2.11. Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Οι ερωτήσεις 2.12. – 2.13. – 2.14. σχετίζονται με «Σε ποιο βαθμό πιστεύετε ότι η Ψηφιοποίηση της λειτουργικότητας της Περιφέρειας Θεσσαλίας, με την έννοια της κωδικοποίησης του συνόλου των δεδομένων του έργου σε ψηφιακή μορφή και της χρήσης τεχνολογίας πληροφοριών, ψηφιακών εργαλείων για την εκτέλεση των εργασιών, αποτελεί παράγοντα που επιδρά θετικά στην εξέλιξη της Περιφέρειας Θεσσαλίας;» - «Σε ποιο βαθμό πιστεύετε ότι η εκτέλεση διαδικασιών σε διακρατικό επίπεδο, χωρίς γεωγραφικούς περιορισμούς, με την ψηφιοποίηση και τη χρήση ψηφιακών εργαλείων και τεχνολογίας πληροφοριών και την υιοθέτηση παγκόσμιων προτύπων και διαδικασιών προσαρμοσμένων στις εκάστοτε απαιτήσεις αποτελεί παράγοντα που επιδρά στον τρόπο δομής και συνεργασίας της Περιφέρειας Θεσσαλίας;» και «Σε ποιο βαθμό πιστεύετε ότι η διαμόρφωση Ψηφιακής Στρατηγικής και Κουλτούρας Καινοτομίας, που συμβαδίζει με τις τεχνολογικές εξελίξεις και την ραγδαία ταχύτητα των αλλαγών τους, αποτελεί παράγοντα που επιδρά θετικά και καθοδηγεί στην ομαλότερη ανάπτυξη της Περιφέρειας Θεσσαλίας;» αντίστοιχα, οι απαντήσεις των οποίων είναι εμφανείς στο παρακάτω σύνθετο διάγραμμα.

Γράφημα 19: Συχνότητα (N) απαντήσεων στις ερωτήσεις 2.12-2.13.-2.14. Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Κεφάλαιο 5: Συμπεράσματα

Στο τελευταίο, αυτό, κεφάλαιο επιχειρούνται η ανακεφαλαίωση των βασικών σημείων της παρούσης διπλωματικής εργασίας, η παρουσίαση των αποτελεσμάτων και η εξαγωγή των συμπερασμάτων που προκύπτουν, ενώ παράλληλα, παρουσιάζονται και προτάσεις για μελλοντική έρευνα και περαιτέρω εντρύφηση. Αντικείμενο της παρούσας έρευνας αποτέλεσε η διερεύνηση των παραγόντων που συνεισφέρουν στην ανάπτυξη Περιφέρειας Θεσσαλίας.

Η Θεσσαλία βρίσκεται σε ότι αφορά τα κριτήρια απασχόλησης, αγοράς εργασίας, φτώχειας και κοινωνικής ενσωμάτωσης σε ενδιάμεση κατάσταση στο σύνολο των Περιφερειών της χώρας. Ειδικότερα, η Περιφέρεια κατατάσσεται σύμφωνα με τα κριτήρια της απασχόλησης, της ανεργίας και της φτώχειας στην έκτη, έκτη και όγδοη θέση στο σύνολο των 13 Περιφερειών της χώρας. Η κατάσταση αυτή συνδέεται με την μεγάλη σημασία του πρωτογενή τομέα στην διαμόρφωση του τοπικού εισοδήματος και της απασχόλησης, με τις περιορισμένες σχετικά συνέπειες της αποβιομηχανοποίησης (εκτός από το Βόλο και εκτός από ορισμένους βιομηχανικούς κλάδους στο σύνολο της Περιφέρειας που συνδέονται με την μεταποίηση αγροτικών προϊόντων) καθώς και με την αυξανόμενη σημασία των υπηρεσιών.

Κύριος στόχος της στρατηγικής του ΕΚΤ (Ευρωπαϊκό κοινωνικό ταμείο) είναι ο μετασχηματισμός του προτύπου απασχόλησης από την σημερινή του μορφή σε μια πλέον σύγχρονη, το οποίο σταδιακά θα αποσυνδεθεί από τον τρόπο οργάνωσης της παραγωγικής διαδικασίας του παρελθόντος, προσανατολιζόμενο στην ανταγωνιστική αγορά καθώς και στον δυναμισμό και τη δικτύωση των αστικών της κέντρων.

Η στρατηγική του ΕΚΤ στοχεύει στην διευκόλυνση της απασχόλησης και στην αύξηση της απασχολησιμότητας του διαθέσιμου ανθρώπινου δυναμικού, στην ενίσχυση της γυναικείας επιχειρηματικότητας, στην δια βίου μάθηση με έμφαση στην προώθηση του αγροτικού μετασχηματισμού και της απασχόλησης στους λοιπούς τομείς της τοπικής οικονομίας, στην αξιοποίηση των προγραμμάτων κατάρτισης για την κατάρτιση των αγροτών στην διαχείριση σύγχρονων αγροτικών εκμεταλλεύσεων και την αντιμετώπιση της μακροχρόνιας ανεργίας, στην προώθηση της αυτοαπασχόλησης μέσω κινήτρων, στην κατάρτιση τοπικών συμφωνιών απασχόλησης σε περιοχές – θύλακες ανεργίας, καθώς και στην κατάρτιση και κοινωνική ενσωμάτωση μεταναστών και ειδικών ομάδων πληθυσμού.

Οι Ειδικοί Στόχοι της Αναπτυξιακής Στρατηγικής της Περιφέρειας Θεσσαλίας είναι οι εξής:

- Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των Θεσσαλικών τοπικών προϊόντων και υπηρεσιών και ειδικότερα ποιοτικών προϊόντων πιστοποιημένης ποιότητας
- Ενίσχυση της εξωστρέφειας της Θεσσαλικής οικονομίας
- Ενίσχυση επιχειρηματικότητας, των νέων τεχνολογιών και της καινοτομίας

- Βελτίωση της προσπελασιμότητας μέσω της δημιουργίας ή/και αναβάθμισης υποδομών και δικτύων τοπικού και υπερτοπικού χαρακτήρα
- Βιώσιμη πολιτιστική και τουριστική ανάπτυξη
- Προστασία, βελτίωση και βιώσιμη αξιοποίηση του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων, σύνδεση μεταξύ περιβάλλοντος και οικονομίας στο πλαίσιο της βιώσιμης ανάπτυξης
- Βελτίωση απασχόλησης και ποιότητας ζωής
- Ενίσχυση της ενδο-περιφερειακής χωρικής και οικονομικής συνοχής
- Προώθηση της διαπεριφερειακής και διεθνούς συνεργασίας
- Προώθηση της ψηφιακής σύγκλισης

Η αναπτυξιακή πολιτική της Περιφέρειας Θεσσαλίας σύμφωνα με το μελλοντικό πρόγραμμα ανάπτυξης 2021 – 2025 περιλαμβάνει : ανάπτυξη, αξιοποίηση και αύξηση της συμμετοχής του ανθρώπινου δυναμικού στην αγορά εργασίας, καθώς και ενεργός ένταξη και κοινωνική ενσωμάτωση των κοινωνικά και οικονομικά ευπαθών ομάδων.

Ενίσχυση των ερευνητικών υποδομών και των δεσμών του ερευνητικού τομέα της Περιφέρειας με την θεσσαλική επιχειρηματική / παραγωγική βάση, καθώς και με άλλους ερευνητικούς φορείς της Ελλάδας και του εξωτερικού. Συμπλήρωση – ολοκλήρωση διατηρήσιμων και ασφαλών υποδομών, για την ανάπτυξη και την απασχόληση. Προστασία του περιβάλλοντος και των φυσικών και πολιτιστικών πόρων και μετάβαση σε μια οικονομία φιλική στο περιβάλλον, με επάρκεια πόρων για αγροτική, τουριστική και ολοκληρωμένη ανάπτυξη, απασχόληση και αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής.

Για την επίτευξη όλων των παραπάνω η Περιφέρεια Θεσσαλίας θα πρέπει, να αξιοποιήσει το σύνολο των πόρων που της αναλογούν από όλα τα Διαρθρωτικά Ταμεία και τους Εθνικούς Πόρους του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων. Έτσι, μέσα από το Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης, η Περιφέρεια Θεσσαλίας θα πετύχει, την έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, καθώς και την επίτευξη της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής. Η αξιοποίηση των δυνατών σημείων και των ευκαιριών, της Περιφέρειας Θεσσαλίας, είναι ακόμη ένας παράγοντας που θα την οδηγήσει σε περεταίρω ανάπτυξη.

Στην παρούσα διπλωματική εργασία ακολουθήθηκε μία συγκεκριμένη κατά περίπτωση μεθοδολογία, κατά την οποία διενεργήθηκε, αρχικά, μία εκτενής βιβλιογραφική ανασκόπηση, έπειτα δειγματοληπτική έρευνα πεδίου, με σχεδιασμό και ηλεκτρονική διανομή ερωτηματολογίου και, στη συνέχεια, μία τυπική αλλά ουσιαστική ανάλυση των ποσοτικών δεδομένων.

Επιπλέον στην παρούσα διπλωματική εργασία εμφανίστηκαν κάποιοι περιορισμοί οι οποίοι με τον τρόπο τους δυσχαίρναν την βέλτιστη υλοποίησή της ή την πλήρη και κατ' επέκταση ανάπτυξή της.

- Περιορισμοί τέθηκαν λόγω του πλαισίου στο οποίο διεξήχθη η παρούσα έρευνα, καθώς πρόκειται για διπλωματική μεταπτυχιακή εργασία με καθορισμένη δομή και έκταση.
- Η εργασία περιορίστηκε στην διερεύνηση σχετικά με τις Προοπτικές ανάπτυξης της Θεσσαλίας για την επόμενη δεκαετία. Ευκαιρία και Απειλές
- Επιπλέον, η έρευνα επικεντρώθηκε σε εθνικό επίπεδο και σ' αυτήν συμμετείχαν επαγγελματίες που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα.

Στην συνέχεια, ακολούθησε η έρευνα πεδίου. Βάσει των παραπάνω αποτελεσμάτων της βιβλιογραφικής ανασκόπησης, σχεδιάστηκε και διανεμήθηκε ηλεκτρονικά σε επαγγελματίες ένα δείγμα ερωτήσεων. Το δείγμα της έρευνας ήταν – κατ' επιλογή – μεγέθους 37 ατόμων και περιορίστηκε στον ελλαδικό χώρο.

Παρατηρήθηκε ότι η πλειοψηφία των συμμετεχόντων εκδήλωσε θερμό ενδιαφέρον για το αντικείμενο της εργασίας και εξέφρασαν την επιθυμία να λάβουν γνώση των αποτελεσμάτων που θα προκύψουν, καθώς θεωρούν πως πρόκειται για ένα θέμα αιχμής, επίκαιρο και κρίσιμο για την εποχή.

Τα αποτελέσματα του ερωτηματολογίου εξήχθησαν με τη χρήση του Microsoft Office Excel. Αρχικά, πραγματοποιήθηκε η περιγραφική στατιστική ανάλυση. Αφού παρουσιάστηκαν τα δημογραφικά χαρακτηριστικά των συμμετεχόντων στην έρευνα, ακολούθησε η ερμηνεία των αποτελεσμάτων, με τη χρήση γραφημάτων.

Βάσει ερωτηματολογίου, οι ερωτηθέντες βρέθηκαν να απαντήσουν και να δώσουν την άποψη τους για τις προοπτικές ανάπτυξης στην Περιφέρεια Θεσσαλίας. Πολλοί έθεσαν σε επιχείρημα ότι για να δούμε τις προοπτικές ανάπτυξης στην Περιφέρεια Θεσσαλίας, θα πρέπει πρώτα να απαντηθεί μια σειρά από άλλα ζητήματα που αποτελούν τη βάση για ανάπτυξη. Πρώτα πρώτα θα πρέπει να απαντηθεί όταν γίνεται αναφορά στην "ανάπτυξη" σε δυο ερωτήματα. Για τι είδους ανάπτυξη γίνεται λόγος (μας ενδιαφέρει ποσοτική ή ποιοτική μεταβολή) και Ανάπτυξη για ποιον;

Όσο επικρατούν οι τρέχουσες κοινωνικές σχέσεις παραγωγής και η παραγωγή, άρα και η κατεύθυνση ανάπτυξης της Περιφέρειας, γίνεται με κίνητρο το επιχειρηματικό κέρδος και όχι με τις πραγματικές ανάγκες της κοινωνίας δεν πρόκειται να υπάρξει καμία ουσιώδης ανάπτυξη που να αντιστοιχεί στις παραγωγικές δυνατότητες που υπάρχουν στο 21^ο αιώνα. Για παράδειγμα ναι μεν θα υπάρχει η τεχνολογία (ιδιαίτερα με τη χρήση της ΑΙ) η οποία να προβλέπει φυσικά φαινόμενα, αλλά υποδομές για να αποτρέπονται τα φαινόμενα δεν θα γίνονται εφόσον δεν αναμένεται υψηλό ποσοστό κέρδους ή δεν εξυπηρετεί συγκεκριμένες ισχυρές οικονομικές ομάδες. Θα έχουμε έξυπνες πόλεις με διαχείριση της κυκλοφορίας με την βοήθεια της ΑΙ και ανθρώπους από την άλλη να κοιμούνται στα πεζοδρόμια.

Μία ακόμη πρόταση των ερωτηθέντων είναι η θέσπιση ενός στρατηγικού σχεδιασμού, ο οποίος να δίδει βαρύτητα στην υποστήριξη και ανάπτυξη του πρωτογενούς τομέα και τον τουρισμό. Επίσης τονίστηκε πολλαπλές φορές ότι εφόσον αντιμετωπιστεί η περιφέρεια ως ενιαίος χώρος αναβαθμίζοντας

τις υποβαθμισμένες περιοχές και αναδεικνύοντας τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της εκπαιδύοντας ταυτόχρονα τον πληθυσμό της στην κουλτούρα της ενιαίας και ισόρροπης ανάπτυξης οι προοπτικές θα είναι θετικές.

Βιβλιογραφία

Ξενόγλωσση

INSETE, 2019. Περιφέρεια Θεσσαλίας, Ετήσια έκθεση ανταγωνιστικότητα και διαρθρωτικής προσαρμογής στον τομέα του τουρισμού για το έτος 2018. Εκδόσεις INSETE, Αθήνα.

Ελληνική

Γκέκας Ρ., Χατζημιχάλης Κ. (2001), Πανεπιστημιακές σημειώσεις για τη βιώσιμη τοπική και περιφερειακή ανάπτυξη. Εκδόσεις Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο, Αθήνα.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ, 2020. Περιφερειακή Στρατηγική Καινοτομίας Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας Θεσσαλίας για την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020. Έκδοση Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π. Θεσσαλίας.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ, 2021-2025. Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης 2021-2025. Έκδοση Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π. Θεσσαλίας.

Λαμπριανίδης Α. (2011), Οικονομική Γεωγραφία, Στοιχεία Θεωρίας και Εμπειρικά Παραδείγματα. Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα.

Μουντράκης, Δ. Μ., 2010. Γεωλογία και Γεωτεκτονική εξέλιξη της Ελλάδας. Εκδόσεις University Studio Press, Θεσσαλονίκη.

Πετράκος, Γ., Ψυχάρης, Γ., 2016. Περιφερειακή ανάπτυξη στην Ελλάδα. Β' επιμ. Εκδόσεις Κριτική, Αθήνα.

Πολύζος Σ. (2011). Περιφερειακή Ανάπτυξη. Εκδόσεις Κριτική, Αθήνα.

Παπαδασκαλόπουλος, Α, Χριστοφάκης, Μ. Σ., 2016. Περιφερειακός Προγραμματισμός και αναπτυξιακός σχεδιασμός. Εκδόσεις ΠΑΠΑΖΗΣΗ, Αθήνα.

Διαδικτυακή

Ε.Ε.Τ.Α.Α Α.Ε, 2015. Ε.Σ.Π.Α 2014-2020 ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ. Διαθέσιμο μέσω διαδικτύου: <https://www.eetaa.gr/ekdoseis/pdf/161.pdf>, ημ. πρόσβασης 01/12/2023.

ΕΛΣΤΑΤ, 2011. Διαθέσιμο μέσω διαδικτύου : https://www.statistics.gr/2011-census-pophous?p_p_id=com_liferay_portal_search_web_portlet_SearchPortlet_INSTANCE_3&p_p_lifecycle=0&p_p_state=maximized&p_p_mode=view&_com_liferay_portal_search_web_portlet_SearchPortlet_INSTANCE_3_mvcPath=%2Fview_content.jsp&_com_liferay_portal_search_web_portlet_SearchPortlet_INSTANCE_3_assetEntryId=1338230&_com_liferay_portal_search_web_portlet_SearchPortlet_INSTANCE_3_type=document, ημ. πρόσβασης 01/12/2023.

ΕΛ.ΣΤΑΤ, 2011. Ελληνική Στατιστική Αρχή. Διαθέσιμο μέσω διαδικτύου: <http://www.statistics.gr/>, ημ. πρόσβασης 02/12/2023.

ΕΛ.ΣΤΑΤ, 2018. Ελληνική Στατιστική Αρχή. Διαθέσιμο μέσω διαδικτύου: <http://www.statistics.gr/>, ημ. πρόσβασης 02/12/2023.

ΕΠΑ 2021-2025. Διαθέσιμο μέσω διαδικτύου: http://epa.gov.gr/?page_id=503, ημ. πρόσβασης 02/12/2023.

ΕΣΠΑ, 2014. ΕΣΠΑ 2014-2020 ανάπτυξη-εργασία-αλληλεγγύη. Διαθέσιμο μέσω διαδικτύου: <https://www.espa.gr/el/pages/staticEvaluation.aspx>, ημ. πρόσβασης 03/12/2023.

Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης – ΕΣΠΑ, 2014-2020. Διαθέσιμο μέσω διαδικτύου: http://www.espa.gr/elibrary/PA_ESPA_2014_2020.pdf, ημ. Πρόσβασης 04/12/2023.

European Commission, 2014. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα. Διαθέσιμο μέσω διαδικτύου: <http://www.thessalia-espa.gr/images/files/2014-2020/2>, ημ. Πρόσβασης 05/12/2023.

Programme_Acknowledgement_2014GR16M2OP003_1_4_el.pdf, ημ. Πρόσβασης 06/12/2023.

Παράρτημα Ι: Φόρμα Ερωτηματολογίου

Παράμετρος 1 → Γενικά / Προσωπικά Στοιχεία/ Δημογραφικές Ερωτήσεις
(Παρακαλώ απαντήστε όλες τις παρακάτω ερωτήσεις επιλέγοντας μόνο μία απάντηση για κάθε ερώτηση)

1.1. Φύλο

☐ Άρρεν

☐ Θήλυ

1.2. Ηλικία

☐ 18-25

☐ 26-35

☐ 36-45

☐ 46-55

☐ 56 και άνω

1.3. Μορφωτικό Επίπεδο

☐ Πτυχίο ΑΕΙ/ΤΕΙ

☐ Μεταπτυχιακό Δίπλωμα

☐ Διδακτορικό Δίπλωμα

1.4. Διάστημα επαγγελματικής εμπειρίας:

☐ Λιγότερο από 1 χρόνο

☐ 1 - 5 χρόνια

☐ 6 - 10 χρόνια

☐ 11 - 15 χρόνια

☐ Πάνω από 15 χρόνια

1.5. Πόσα χρόνια υφίσταται η επιχείρηση ή ο οργανισμός όπου εργάζεστε:

☐ Λιγότερο από 1 χρόνο

☐ 1 - 5 χρόνια

☐ 6 - 10 χρόνια

☐ 11 - 20 χρόνια

☐ Πάνω από 20 χρόνια

1.6. Σε ποιόν τομέα δραστηριοποιείστε;

- ☐ Κατασκευαστικά έργα
- ☐ Πληροφορική - Τεχνολογία
- ☐ Επικοινωνίες
- ☐ Βιομηχανίες Παραγωγής
- ☐ Εκπαίδευση
- ☐ Παροχή Υπηρεσιών - Συμβουλευτική
- ☐ Εφοδιαστική Αλυσίδα - Logistics
- ☐ Δημόσια Διοίκηση
- ☐ Υγεία
- ☐ Οικονομικά
- ☐ Ενέργεια -Περιβάλλον
- ☐ Εμπόριο
- ☐ Άλλο

1.7. Ποιο από τα παρακάτω χαρακτηρίζει περισσότερο τον ρόλο σας;

- ☐ Υπεύθυνος Έργου (Project Manager)
- ☐ Συντονιστής Έργου (Project Coordinator)
- ☐ Συμβουλευτικός ή καθοδηγητικός ρόλος (Advisory or Steering role)
- ☐ Μέλος Διοικητικού Συμβουλίου (Board Member)
- ☐ Προσωπικό (Staff) / Μέλος Ομάδας Έργου (Team Member)
- ☐ Άλλο

Παράμετρος 2 → Ερωτήσεις που αφορούν τομείς οι οποίοι συμβάλλουν στην προοπτική ανάπτυξη της Περιφέρειας Θεσσαλίας. (Παρακαλώ απαντήστε όλες τις παρακάτω ερωτήσεις επιλέγοντας στην ιεραρχημένη 5-βάθμια κλίμακα μία από τις 5 βαθμίδες, ανάλογα με το βαθμό που συμφωνείτε στο περιεχόμενο των ερωτήσεων, με δεδομένο ότι: 1 = ελάχιστα/καθόλου, 2 = λίγο, 3 = αρκετά, 4 = πολύ, 5 = πάρα πολύ)

2.1. Πώς κρίνετε τη σημασία ανάπτυξης υπηρεσιών τουρισμού υγείας στην Περιφέρεια Θεσσαλίας;

1 2 3 4 5

2.2. Πώς κρίνετε τη σημασία ανάπτυξης υπηρεσιών αγροτουρισμού στην Περιφέρεια Θεσσαλίας;

1 2 3 4 5

2.3. Πώς κρίνετε τη σημασία ανάπτυξης υπηρεσιών συγκοινωνίας (αυτοκινητόδρομοι) στην Περιφέρεια Θεσσαλίας;

1 2 3 4 5

2.4. Πώς κρίνετε τη σημασία ανάπτυξης υπηρεσιών συγκοινωνίας (σιδηρόδρομοι) στην Περιφέρεια Θεσσαλίας;

1 2 3 4 5

2.5. Σε ποιους από τους παρακάτω τομείς θεωρείτε πιο απαραίτητη την παρέμβαση της πολιτείας, προκειμένου να βοηθήσει την ανάπτυξη Περιφέρειας Θεσσαλίας;

- ο Μεταφορές (Εθνικό – επαρχιακό δίκτυο, σιδηροδρομικό δίκτυο, αεροπορικές μεταφορές, θαλάσσιες μεταφορές)

1 2 3 4 5

- ο Τεχνικές υποδομές (ύδρευση, αποχέτευση, Διαχείριση απορριμμάτων, τηλεπικοινωνίες κ.ά.)

1 2 3 4 5

- ο Ειδικές υποδομές (κέντρα αποκατάστασης, υπηρεσίας υγείας, αθλητικές εγκαταστάσεις, κ.ά.)

1 2 3 4 5

- ο Προστασία και αξιοποίηση φυσικών και πολιτιστικών πόρων Εκπαίδευση

1 2 3 4 5

2.6. Πως κρίνετε το υπάρχον δυναμικό και την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών στην Περιφέρεια Θεσσαλίας;
(Παρακαλώ απαντήστε όλες τις παρακάτω ερωτήσεις επιλέγοντας στην ιεραρχημένη 5-βάθμια κλίμακα μία από τις 5 βαθμίδες, ανάλογα με το βαθμό που συμφωνείτε στο περιεχόμενο των ερωτήσεων, με δεδομένο ότι: 1 = ελάχιστα/καθόλου (ικανοποιητικό), 2 = λίγο (ικανοποιητικό), 3 = αρκετά (ικανοποιητικό), 4 = πολύ (ικανοποιητικό), 5 = πάρα πολύ (ικανοποιητικό))

1 2 3 4 5

2.7. Πως κρίνετε το υπάρχον δυναμικό και την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών στην Περιφέρεια Θεσσαλίας για την υποστήριξη μελλοντικών υπηρεσιών ανάπτυξης; (Παρακαλώ απαντήστε όλες τις παρακάτω ερωτήσεις επιλέγοντας στην ιεραρχημένη 5-βάθμια κλίμακα μία από τις 5 βαθμίδες, ανάλογα με το βαθμό που συμφωνείτε στο περιεχόμενο των ερωτήσεων, με δεδομένο ότι: 1 = ελάχιστα/καθόλου (ικανοποιητικό), 2 = λίγο (ικανοποιητικό), 3 = αρκετά (ικανοποιητικό), 4 = πολύ (ικανοποιητικό), 5 = πάρα πολύ (ικανοποιητικό))

1 2 3 4 5

- 2.8. Αναφέρετε το βαθμό δυσκολίας που συνήθως αντιμετωπίζετε, στην προσπάθεια υλοποίησης προγραμμάτων ή εφαρμογών σχεδίων στην Περιφέρεια Θεσσαλίας; (Παρακαλώ απαντήστε όλες τις παρακάτω ερωτήσεις επιλέγοντας στην ιεραρχημένη 5-βάθμια κλίμακα μία από τις 5 βαθμίδες, ανάλογα με το βαθμό που συμφωνείτε στο περιεχόμενο των ερωτήσεων, με δεδομένο ότι: 1 = ελάχιστα/καθόλου, 2 = λίγο, 3 = αρκετά, 4 = πολύ, 5 = πάρα πολύ)

Παράγοντας Δυσκολίας	Βαθμολογία				
α) Αδιαφορία κρατικών φορέων	1	2	3	4	5
β) Αδιαφορία τοπικών φορέων (Νομαρχία, Δήμοι κ.ά.)	1	2	3	4	5
γ) Αδιαφορία του τοπικού πληθυσμού	1	2	3	4	5
δ) Καθυστερήσεις στις διαδικασίες έγκρισης και ολοκλήρωσης των επενδυτικών σχεδίων	1	2	3	4	5
ε) Υψηλό κόστος και περίπλοκες διαδικασίες δανειοδοτήσεως των επιχειρήσεων	1	2	3	4	5
στ) Έλλειψη υποστήριξης και εξειδικευμένης γνώσης	1	2	3	4	5
ζ) Έλλειψη φορέων διαχείρισης	1	2	3	4	5

- 2.9. Πόσο σημαντικός είναι ο ρόλος των αναδυόμενων ψηφιακών τεχνολογιών για τη διαμόρφωση των νέων τεχνικών, εργαλείων και συστημάτων στην Περιφέρεια Θεσσαλίας;

1 2 3 4 5

- 2.10. Πόσο σημαντική είναι η χρήση, από το σύνολο των εμπλεκόμενων σε ένα έργο μερών, ενός κοινού, πλήρως ολοκληρωμένου και ενοποιημένου θεωρητικού/πρακτικού συστήματος, που επιτρέπει την εύκολη και άμεση συγκέντρωση, ανταλλαγή και επεξεργασία του συνόλου των πληροφοριών από όλους, για την ομαλή λειτουργία στην Περιφέρεια Θεσσαλίας;

1 2 3 4 5

- 2.11. Πόσο σημαντική είναι η αυτονομία και αυτοματοποίηση στα συστήματα, δηλαδή η αυτόνομη και αυτόματη εκτέλεση τυποποιημένων και επαναλαμβανόμενων λειτουργιών από τεχνολογικά μέσα για την ομαλή λειτουργία στην Περιφέρεια Θεσσαλίας;

1 2 3 4 5

- 2.12. Σε ποιο βαθμό πιστεύετε ότι η Ψηφιοποίηση της λειτουργικότητας της Περιφέρειας Θεσσαλίας, με την έννοια της κωδικοποίησης του συνόλου των δεδομένων του έργου σε ψηφιακή μορφή και της χρήσης τεχνολογίας πληροφοριών, ψηφιακών εργαλείων για την εκτέλεση των εργασιών, αποτελεί παράγοντα που επιδρά θετικά στην εξέλιξη της Περιφέρειας Θεσσαλίας;

1 2 3 4 5

2.13. Σε ποιο βαθμό πιστεύετε ότι η εκτέλεση διαδικασιών σε διακρατικό επίπεδο, χωρίς γεωγραφικούς περιορισμούς, με την ψηφιοποίηση και τη χρήση ψηφιακών εργαλείων και τεχνολογίας πληροφοριών και την υιοθέτηση παγκόσμιων προτύπων και διαδικασιών προσαρμοσμένων στις εκάστοτε απαιτήσεις αποτελεί παράγοντα που επιδρά στον τρόπο δομής και συνεργασίας της Περιφέρειας Θεσσαλίας;

1 2 3 4 5

2.14. Σε ποιο βαθμό πιστεύετε ότι η διαμόρφωση Ψηφιακής Στρατηγικής και Κουλτούρας Καινοτομίας, που συμβαδίζει με τις τεχνολογικές εξελίξεις και την ραγδαία ταχύτητα των αλλαγών τους, αποτελεί παράγοντα που επιδρά θετικά και καθοδηγεί στην ομαλότερη ανάπτυξη της Περιφέρειας Θεσσαλίας;

1 2 3 4 5

2.15. Αναφέρετε, γενικότερα την άποψή σας για τις προοπτικές ανάπτυξης στην Περιφέρεια Θεσσαλίας.